

ÇOK KÜLTÜRLÜ AMERİKA

Chimamanda Ngozi Adichie'nin
Americanah ve Junot Diaz'ın
*Oscar Wao'nun Tuhaf
Kısa Yaşamı*

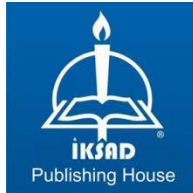
PROF. DR. BÜLENT CERCİS TANRITANIR
SÜMEYYE ÇİFTÇİ

ÇOK KÜLTÜRLÜ AMERİKA
(Chimamanda Ngozi Adichie'nin
Americanah* ve Junot Diaz'in *Oscar
***Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı*)**

Hazırlayan

Prof. Dr. Bülent Cercis TANRITANIR

Sümeyye ÇİFTÇİ

Copyright © 2024 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
distributed or transmitted in any form or by any means, including
photocopying, recording or other electronic or mechanical methods,
without the prior written permission of the publisher, except in the
case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other
noncommercial uses permitted by copyright law. Institution of
Economic Development and Social Researches Publications®
(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TÜRKİYE TR: +90 342 606 06 75

USA: +1 631 685 0 853

E mail: iksadyayinevi@gmail.com

www.iksadyayinevi.com

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.
Iksad Publications – 2024©

ISBN: 978-625-378-115-6

Cover Design: Atabek MOVLYANOV

December / 2024

Ankara / Türkiye

Size = 16x24 cm

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
1. AMERİKAN EDEBİYATINDA ÇOK KÜLTÜRLÜLÜĞÜN ÖNEMİ	6
1.1 ÇOK KÜLTÜRLÜLÜĞÜN TANIMI	6
1.2. EDEBİYATTA ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK	9
1.3. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE ÇOK KÜLTÜRLÜ DÖNÜŞÜM VE EDEBİYATA ETKİSİ	11
1.4. ÇOK KÜLTÜRLÜ EDEBİYATIN TOPLUMSAL FAYDASI	12
2.0. ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK: CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE'NİN AMERICANAH (2013) VE JUNOT DIAZ'IN OSCAR WAO'NUN TUHAF KISA YAŞAMI (2008)	15
2.1. CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE'NİN AMERICANAH'I ÜZERİNE (2013)	19
2.1.1 Americanah Metninin Çok Kültürlülük Bağlamında Analizi	22
2.1.2. Kültürel Çoğulculuk Merceğinden <i>Americanah</i>	25
2.1.3. Americanah'ın Kültürlerarası Perspektiften İncelenmesi	28
2.1.3.4. Amerikan Edebiyatında Kültürlerarası Perspektiften <i>Americanah</i>	35
2.2. JUNOT DIAZ'IN OSCAR WAO'NUN TUHAF KISA YAŞAMI (2008) ÜZERİNE	40
2.2.1. <i>Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı</i> 'nda Kültürlerarası Unsurlar	46

2.2.2. <i>Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı'nda Kültürel Çoğulculuk</i>	57
3.0. NGOZI ADICHIE VE JUNOT DIAZ VE ÇOK KÜLTÜRLÜ DENEYİMLERİ	78
3.1. CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE'NİN <i>AMERICANAH</i> ROMANI ÜZERİNE (2013)	78
3.2. JUNOT DIAZ: ROMAN İÇİN DEĞERLER VE İLHAM	78
4.0. ROMANLARDAKİ ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK UNSURLARI	81
4.1. CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE'NİN <i>AMERICANAH</i> ROMANI ÜZERİNE (2013)	81
4.1.1. Amerikan Rüyası - Yurtdışında Eğitim Alma Kararı	81
4.1.2. Kimsenin Umursamadığı Gerçeklik (Ifemelu Gerçekle Yüzleşiyor)	86
4.1.3. Romantik Başlangıçlar	87
4.1.4. Siyah Kimliği ve İlişki Sorunları	90
4.2. JUNOT DIAZ'IN <i>OSCAR WAO'NUN TUHAF KISA YAŞAMI ÜZERİNE</i> (2008)	97
4.2.1. Fuku Laneti (Din)	97
4.2.2. Erkek Cinsel Kimliği	99
4.2.3. Gönül işleri	102
5. SONUÇ	105
6. KAYNAKÇA	110

GİRİŞ

Çok kültürlülüğün edebi perspektiften ne anlama öncelikle ele alıp incelemek bir kültürel kodlu eseri irdelemek açısından büyük önem arz etmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin bireysel vatandaşları, çeşitlilik ve perspektif açısından oldukça zengindir. Bu ülkenin her bölgesi, ulusu oluşturan benzersiz kültürlerle örülüdür. Çok kültürlülük, tek bir topluluk içinde çeşitli kültürel pratiklerin kabul edilmesi anlamına gelir. İnsanların birden fazla dil konuştuğunu duymak alışılmadık bir durum değildir, bu da insanların kültürel kimliğinin bir göstergesidir. Bu nedenle, bu çalışmada, Amerikan Edebiyatında kültürlerarası etkileşim, kültürel çoğulculuk ve kültürlerarasılık gibi diğer ideolojilere dikkat çekilerek çok kültürlülük kavramı ele alınacaktır. Amerikan Edebiyatının derinlemesine tartışılması için seçilen anlatılar arasında *Americanah* ve *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* yer almaktadır.

Americanah'da, Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayıp yeni arkadaşlar ve deneyimler edinirken, Ifemelu geleneksel değerlerini koruduğu görülmektedir.. İlk başta, yerel Amerikan aksanı için aldığı övgü, özgüvenini artırır; daha sonra, ırk üzerine yazdığı blog akademik ilgi gördüğünde, kendine olan güveni zirve yapar. Bununla birlikte, kimlik çatışması, ırk, miras ve çok daha fazlası gibi çok kültürlü toplum içinde var olma konusunda pek çok mücadele sergilenir.

Öte yandan, *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı*'nda, Diaz'ın çalışması yeni göç modellerine, kültürlerarası temaslara ve küresel bağımlılıklara dikkat çeker. Bu eser, çeşitliliğin eleştirel olmayan bir şekilde kutlanmasına ve etnik konuların emilmesiyle ilgili çok kültürlü anlatıya bir meydan okuma olarak okunabilir. Ayrıca, kitabın göç, kültürlerarası temas ve uluslararası bağımlılıklara yaptığı vurgu, çok kültürlülüğün temellerini oluşturmaya devam eden ulus anlayışlarına meydan okumasında temel olarak algılanabilir.

Ayrıca, bu çalışma her bir Amerikan Edebiyatı eserinin kritik unsurlarına da derinlemesine inceler. *Americanah* bağlamında ele alınan konular arasında romantik başlangıçlar, Amerikan Rüyası, kimsenin umursamaması, siyah kimliği ve ilişki sorunları yer

almaktadır. Öte yandan, *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* bağlamında ele alınan konular arasında Fuku laneti, erkek cinsel kimliği, isyan ve kalp meseleleri bulunmaktadır.

Kültür, modern toplumun önemli bir yönüdür ve bir topluluğun değerlerini, inançlarını, geleneklerini ve davranış kalıplarını içerir; bu da bireylerin kimliklerini şekillendiren önemli bir unsurdur. Bireyin toplumsal cinsiyet rollerini, sosyal statüsünü ve bireysel davranışlarını belirlemede kilit bir rol oynar. Özellikle küreselleşme ve modernleşme süreçleri, kültürel kimliğin değişkenliğini artırarak bireylerin çoklu kimlikler geliştirmelerine neden olmuştur. Bu bağlamda, Hall'un “Kültür, bir toplumun ortak anlamlar ürettiği ve paylaştığı bir süreçtir” (Hall, 1997: 2) ifadesi oldukça önemlidir. Kültür sadece geçmişten miras kalan bir olgu değil, aynı zamanda günümüzde sürekli olarak yeniden üretilen ve yeniden tanımlanan bir süreçtir. Bu çalışma kültürel etkileşimlerin ve güç dinamiklerinin bireylerin kimliklerine nasıl yön verdiğini analiz ederken, aynı zamanda kültürel aidiyetin önemine de dikkat çekmektedir. Kültürel kimlik kavramı, bireyin toplumsal bağlamında şekillenen dinamik ve çok katmanlı bir süreçtir. Kültürel kimliğin anlaşılması, bireylerin sosyal dünyadaki konumlarını ve deneyimlerini anlamada kritik bir öneme sahiptir. Fakat, aynı topluluk içinde bulunan bu kültürler oldukça çeşitlidir. Bu nedenle, çok kültürlülük gibi kavramların gelişimi, kültürlerarası etkileşim, kültürel çoğulculuk gibi diğer ideolojilerin de gelişimine yol açmıştır. Böylece, toplum içinde farklı kültürlerin varlığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bu çalışmanın amacı doğrultusunda odaklanılan ilgili topluluk Amerika'dır.

Çok kültürlülük, farklı kültürel kimliklerin bir arada yaşadığı ve birbirlerine saygı gösterdiği bir toplumsal yapı olarak tanımlanabilir. Küreselleşme, göç ve toplumsal değişimler gibi etkenler, modern toplumlarda kültürel çeşitliliği artırmış ve bu durum çok kültürlülük kavramını daha önemli hale getirmiştir. Çok kültürlü toplumlar, farklı dil, din, etnik köken ve yaşam biçimlerine sahip grupların bir arada barış içinde yaşadığı sosyal yapılardır. Bu tür toplumlar, kültürel çeşitliliği koruma ve farklı kimliklerin kendilerini özgürce ifade etmelerine olanak tanıma amacını taşır.

Stuart Hall, çok kültürlülüğün modern toplumlardaki önemi hakkında şunu belirtir: “Çok kültürlülük, farklı kültürel kimliklerin tanınmasını ve bu kimliklerin bir arada yaşadığı bir toplumda ortak bir değerler sisteminin oluşmasını ifade eder” (Hall, 1997). Hall’a göre, çok kültürlü bir toplum, farklı grupların ortak bir diyalog ve etkileşim içinde bulunarak zenginleştiği bir yapıdır.

Bununla birlikte, çok kültürlü toplumlar bazen kültürel çatışmalar ve ayrımcılıkla da karşı karşıya kalabilirler. Bu tür durumlar, toplumun kültürel çeşitliliği nasıl yönettiği ve farklı grupların eşit haklara sahip olup olmadığıyla yakından ilişkilidir. Çok kültürlülük politikaları, genellikle farklı grupların kültürel haklarını koruma, kimliklerini ifade etme özgürlüğü sağlama ve toplumsal bütünleşmeyi teşvik etme üzerine kuruludur. Bhikhu Parekh, çok kültürlülüğü “bir toplumun, farklı kültürel grupların kendi kimliklerini koruyarak bir arada yaşayabileceği bir sistem” olarak tanımlar ve bu durumun, toplumsal uyum ve eşitlik üzerine kurulu olduğunu vurgular. Parekh, çok kültürlülüğün toplumun çoğulcu yapısını güçlendirdiğini ancak bu çeşitliliğin, her kültürel grubun kendi değer ve normlarını toplumun genel yapısıyla uyumlu bir şekilde sürdürmesine bağlı olduğunu belirtir (Parekh, 2000).

Bu konuyu ilginç bir şekilde ele almak için, Amerikan toplumuna ilişkin detaylar vermek amacıyla çeşitli Amerikan edebiyatlarına başvurulmuştur. Bu edebiyatlar, yıllar içinde evrilen Amerikan toplumunu belgelemekte ve bu bağlamda yazılan edebiyat türlerinde de bir değişime neden olmaktadır. Böylece, toplumun bu edebiyatlar içinde de belgelenmekte olduğunu göstermektedir.

Amerikan bağlamında birçok edebiyat eseri bulunmasına rağmen, bu çalışma için başvurulmuş iki eser *Americanah* ve *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı*'dir. *Americanah*, Chimamanda Ngozi Adichie tarafından 2013 yılında, *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* ise 2008 yılında yazılmıştır. Bu iki eser, çok kültürlülük kavramını çeşitli nedenlerle somutlaştırmaktadır, ancak ayrıntılara dair içgörü kazanmak için kültürel kimlik kavramına ve bu kimliğin diğer kültürlerle etkileşimine değinmek gerekmektedir.

Kimlik; politik, ekonomik ve kültürel etkilere yanıt olarak verilen bir dizi karardır ve bir birlik duygusu yaratmak basit olsa da, hiçbir zaman tam anlamıyla tutarlı değildir. Adichie, iki kültüre sahip bir kişinin değerinin, sömürge zihniyeti olarak gördüğü ırkçılığa direnmeye yardımcı olabileceğine inanır. Bu nedenle, Americanah bağlamında, Ifemelu'nun Nijeryalı kimliği, diğer kültürlerden insanlarla, örneğin Curt ve Blaine gibi, etkileşimde bulunduğu, onun kültürel geçmişini ve yaşadıklarını anlayan insanları bulmasına yardımcı olan bir başlangıç noktası, güven verici bir örtü işlevi görür. Adichie, Nijerya'ya olan derin aşinalığı ile hikaye anlatıcılığı yeteneğini birleştirerek, dış dünyaya uzanıp ilişkiler kurarak ve kendi kimliklerini oluşturarak dünyaya açılan sıradan Nijeryalıların hikayelerini anlatır.

Amerikalı olmanın ne anlama geldiğini ve nasıl sınıflandırıldığını tam olarak anlamak için, ülkenin tarihini incelemek önemlidir. Bu çalışmada, Amerikan Edebiyatı okumanın, Amerikan kimliği hakkında daha fazla bilgi edinmenin harika bir yolu olduğunu öne süreceğim. Bir yerli Amerikalı, Amerika kıtasında doğmuş ve Avrupa kökenli bir kişidir. Bununla birlikte, aynı Amerikan kimliği genişler ve küreselleşmenin veya göçün yükselişiyle çeşitli kültürlerden oluşur.

Adichie'nin kimlikle başa çıkma konusunu tartıştığı gibi, Diaz da *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı*'da aynı konuyu ele alır. Kimlik soruları ile başa çıkma konusunda, ikinci nesil Amerikalılar bir dizi benzersiz engelle karşılaşır. Göçmenlerin çocukları, bu durumu son derece rahatsız edici ve kafa karıştırıcı bulabilir. Yerleşik sosyal normlara aykırı duygular hissetmek normaldir. Amerikalılar birbirlerini daha fazla kabul etmeye başlasalar bile, bazı gruplara karşı önyargılar, klişeler ve farklılıklar devam etmektedir. Ülkenin çeşitliliği ve çatışmaları, kitapta doğru bir şekilde tasvir edilerek çok kültürlülük duyguları uyandırır.

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı'da Sabine, Karayipler'deki doğum yerini sonsuza dek terk ederken kendini "deniz yeşili gözlü, paslı başlı bir denizci" olarak adlandırır. Ulusal söylemlerin ırksal ve etnik olarak karışık nüfusları kontrol etme girişimlerine yönelik

eleştirel bir analizi, deneyimlerine ve kültürel etkileşimlerine dayanmaktadır. Ayrıca, Sabine, Karayipler'deki ırksal/etnik melez konusunun geniş çaplı ulusötesi bağlantılar nedeniyle görünmez, "hiç kimse" veya "köpek" olarak tasvir edildiğini belirtir. Bu konu, yerli ve sömürgeci Avrupalılar (Fransız, İngiliz ve Hollandalı) ve köleleştirilmiş Afrikalılar arasındaki karşılaşmaların bir ürünüdür. Böylece, çeşitli kültürel deneyimlerin tarihsel bağlamını sağlar. Ayrıca, Sabine, "Ya hiçim ya da bir ulusum" diyerek alaycı bir şekilde, "Ben Hollandalıyım, zenciyim ve İngilizim" olduğunu fark ettikten sonra çok sayıda kültürü kapsadığını ima eder, bu da toplum içinde birden fazla ırk veya kültürün varlığının bir göstergesidir.

Bu çalışmada, *Americanah* ve *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* romanlarında, çok kültürlülük perspektifinden kültürlerarası, kültürel çoğulculuk ve kültürlerarası anlayışa derinlemesine tartışılmaktadır. Bununla birlikte, her edebiyat eserinde yer alan ilgili unsurlar da belirtilmektedir. *Americanah*'ta, romantik başlangıçlar, Amerikan Rüyası'nı kimsenin umursamaması, siyah kimliği ve ilişki sorunları gibi unsurlar yer alırken, *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı*'da ele alınan konular arasında Fuku laneti, erkek cinsel kimliği, isyan ve kalp meseleleri bulunmaktadır.

1. AMERİKAN EDEBİYATINDA ÇOK KÜLTÜRLÜLÜĞÜN ÖNEMİ

1.1. Çok Kültürlülüğün Tanımı

Toplum, çeşitli kültürlerden oluşur. Ancak, "çok kültürlülük" terimi, sıradan bir kişinin aşına olduğu bir kavram değildir. Bununla birlikte, modern toplum bağlamında bu kavram büyük bir önem taşımaktadır çünkü toplum birçok kültürü barındırır. Bu durumda, Amerikan toplumu bağlamında, bu yazarın sorduğu soru şudur: Çok kültürlülük nedir?

Çok kültürlülük, bir toplumda birden fazla kültürel grubun varlığını ve bu grupların bir arada barış içinde yaşamalarını ifade eden bir kavramdır. Bu yaklaşım, farklı etnik, dini, dilsel ve kültürel kimliklerin bir arada bulunduğu toplulukların, bireysel kültürel kimliklerini koruyarak ortak bir toplumsal düzende var olabileceklerini savunur. Çok kültürlülük, kültürel çeşitliliğin bir tehdit değil, zenginlik kaynağı olduğunu vurgular ve kültürel farklılıkların tanınması, kabul edilmesi ve korunması gerektiğini öne sürer (Kymlicka, 1995). Ayrıca, Charles Taylor'ın (1994) belirttiği gibi, kültürel kimliklerin tanınması, bireylerin kendilerini değerli ve kabul edilmiş hissetmeleri için gereklidir. Bu anlayış, liberal demokratik toplumlarda farklı kültürel grupların eşit haklara sahip olduğu ve toplumsal yaşamda tam anlamıyla yer alabildiği bir düzenin temelini oluşturur.

Birçok akademisyen çok kültürlülüğü tanımlamaya çalışmış, ancak bunu kendi perspektiflerinden yapmışlardır. Çok kültürlülük, birçok kültür ve ırkın temsil edildiği uygarlıkları ifade eder. Çok kültürlü bir toplumun bir tanımı, bireysel çeşitliliğin değerli olduğu bir toplumdur. Politik ve kültürel bir perspektiften yazan bazıları, çok kültürlülüğü şu şekilde tanımlamışlardır:

".....normatif bir kavram olarak... Bu, çeşitliliği teşvik eden veya bu çeşitliliği kurumsallaştıran fikirleri veya politikaları ifade eder; bu anlamda, [bir] çok kültürlü toplum, insan yaşamının zengin dokusuna ve insanların kendi kimliklerini istedikleri şekilde ifade etme isteğine kolaylıkla uyum sağlayan bir toplumdur." (Girishkumar, 27).

Charles Taylor da çok kültürlülük konusunda önemli bir teorisyendir. Taylor, kültürel tanınmanın bireylerin özgüvenleri ve kimliklerinin inşasında kritik bir rol oynadığını savunur. Ona göre, kültürel çeşitliliği kabul etmek, bireylerin kendilerini değerli hissetmeleri için gereklidir. Taylor, “Her birey ve grup, kültürel kimliğinin tanınmasını ve saygı görmesini talep eder; bu da çok kültürlülüğün temeli olan tanınma politikasının merkezinde yer alır” der (Taylor, 1994).

Bu perspektiflerden yola çıkarak, çok kültürlülüğün resmi politikalara ve gayri resmi kültürel etkileşimlere ilgi duyduğu sonucuna varmak mümkün olabilir. Ayrıca, çok kültürlülük, küreselleşmenin ve insanların seyahat etmelerine sebep olan çeşitli ekonomik ve siyasi motivasyonların sonucu olarak edebi, sanatsal ve siyasi alanlarda önem kazanmaktadır. Farklı devletlerde bulunan diasporalara dayalı trans ulusal ağlar, daha hızlı küreselleşme ile ülkeler arasındaki artan bağlantılar sayesinde ortaya çıkmıştır ve bir ulusun tek bir halktan oluştuğu çok kültürlü bakış açısına bir meydan okuma oluşturmaktadır. Bu nedenle, çok kültürlülük, oldukça belirgin olan farklı kültürler arasında eşitlik olduğu fikrine önceler. Bu argüman kültür çoğulculuğu, kültürlerarası ve kültürler arası gibi çok kültürlülüğü açıklayan diğer ideolojilerin ortaya çıkmasını doğrular. Bu genişletilmiş kavramların analiziyle yazar, okuyucuların bu kültürlerin farklılıklarının vurgusunu nasıl algıladıklarını ve Amerikan toplumunda nasıl açıkladıklarını görmelerini sağlar.

Bu nedenle, günümüz toplumunu oluşturan "kültürel olarak çeşitli bir nüfus", dünyanın dört bir yanından gelen insanlardan oluşmaktadır. Bununla birlikte, internet, telefon ve diğer modern iletişim araçları sayesinde, coğrafi olarak ayrılmış insanlar kültürel miraslarıyla tamamen teması kesmek zorunda değillerdir. Bu nedenle, çok kültürlülük ideolojisinin, farklı kültürleri kabul etmenin ötesinde, eşit olarak değerlendirilmesi düşüncesiyle genişlediği gösterilmektedir.

Girishkumar'a (2016, 27) göre çok kültürlülük, “aynı anda politik ve kültürel doğruluk uygulayabilen ve bir yandan da ütopya imajında ambivalans oluşturan bir sorun yaratıcı olarak algılanan iki yüzlü bir toplumsal kavramdır” (27). Bu alıntıdan, çok kültürlülüğün

gerçeklikle çok az bağı olan idealist bir kavram ve hem olumlu hem de olumsuz özelliklere sahip bir göreceli kavram olarak değerlendirildiği görülmektedir. Diğer bir deyişle Amerikan hükümetlerinin hala bir kültürün diğerine asimilasyonunu izin verdiği, ancak uygulamada uygarlıkların nadiren diğer kültürleri asimile ettiğini ifade eder. Bu nedenle, çok kültürlülük hakkında belirli eleştiriler bulunmaktadır. İlk olarak, kurumsal ırkçılıkta hesap verebilirliğin azalmasına neden olabileceği belirtilir. Irkların kabul edilmesinin, toplumda eşit muamele gördüğü anlamına gelmediği düşüncesi vardır. Ayrıca, ırkçılığı ve ayrımcılığı yok saymanın, kültürlerin özdeşleştirilmesini ve stereotipleşmesini ve sonuç olarak ayrımcılığı ortadan kaldırmayı amaçlayan çok kültürlülüğün özünü zayıflattığı gerekçesiyle eleştirilir. Ayrıca, çok kültürlülük eleştirmenleri, 'etnik' kimliklerin özdeş kavramlarının, bugünün kültürel kimliklerindeki karmaşıklığın takdiri yerine, kültürel deneyimin standartlaşmasına yol açtığını iddia ederler (Girishkumar, 127-128). Bu gerekçeyle, çok kültürlülüğün devlet sosyal politikası olarak ve bazı bileşenlerinin ütopya niteliğinin ortaya çıkardığı sorunlar gösterilmektedir. Bunlar, çok kültürlülüğün çoğunlukla gösteri amaçlı olduğunu gösterirken, birçok hükümetin gizlice kültürel özdeşleşmeyi desteklediğini ortaya koymaktadır.

Dahası, Girishkumar'ın (2016, 37) "kültürün muhafazakarlık/özdeşçi fikirleri"nin kültürel çeşitliliğe uyum sağlama üzerinde "büyük bir engel" olduğuna dair içgörülü argümanı, çok ihtiyaç duyulan bir bağlam sağlar. Kültürel özdeşçilik, olumlu eleştiriler almıştır. Kültür bir hava geçirmez kaptaki saklandığında, esnekliğini kaybeder ve katı hale gelir. Örneğin, Afrika ve Batı kültürleri karıştığında, Batılılar sıklıkla muhafazakarlık sergiler çünkü bu kültürler hakkında özdeşçi varsayımları nedeniyle Afrika geleneklerine uyum sağlamakta zorlanırlar. Bu nedenle, ırkçılık, küreselleşme döneminde yazılmış yeni nesil metinlerden biri olan *Americanah* gibi romanlarda yaygın bir tema olarak karşımıza çıkar. Beyaz ırkın üstünlük ve siyah ırkın aşağılık kompleksi, Afrikalı göçmenler tarafından yazılmış romanlarda yaygın kullanılan temalardır.

Romanın başkarakteri Ifemelu, "... çok kültürlü diyalogların amacının anlamlı bir değişim yaratmak değil, insanları kendilerini iyi

hissetirmek olduğunu" söyler (Adichie, 377). Atölyelerin çoğunlukla sözde çok kültürlü bir toplumda politik doğrulukla uyumlu bir şekilde bir drama olduğu düşünüldüğünde, bu ana karakterin açıklaması, çok kültürlülüğün avantajları ve dezavantajları olduğu fikrine geçerlilik katıyor. Achebe, Ngugi Wa Thiongo ve J. M. Coetzee gibi yazarlar, Afrika kültürünü Batı kültürüne karşı koyan özdeşçi bir bakış açısını dile getirdiler. Ancak, çeşitlilik, yeni Afrikalı romancılara ayrılmış bir yol sunar. "... Çok kültürlülük... kültürel çeşitlilik, kabul, karşılıklı bakım ve birçok kültür ve alt kültürlerin barış içinde bir arada yaşaması" (Achebe, 28). Dolayısıyla, çok kültürlülük kavramını anladıktan sonra, kavram artık özellikle Amerikan Edebiyatı bağlamında çok kültürlülük kavramı hakkında yapılan tartışmalara uzanabilir.

1.2. Edebiyatta Çok Kültürlülük

Amerikan Edebiyatı özelinde çok kültürlülük konusuna değinmeden önce, edebiyat içindeki çok kültürlülük kavramını anlamak hayati bir öneme sahiptir. Bu nedenle bu bölümde şu soru ele alınmaktadır: Edebiyatta çok kültürlülük nedir? Edebiyat çalışmaları ya da edebiyat incelemeleri çok kültürlülük fikrini de içerir. Çok kültürlü edebiyatın, öğrenme deneyiminde önemli olmasının birçok nedeni vardır; konunun algılanması bakış açısını genişletir ve farklılıkların değerini takdir etmeyi öğrenmeye yardımcı olur. Ayrıca başkalarına saygı ve onur çerçevesinde davranmayı teşvik eder. Özellikle, edebiyatta çok kültürlülük, edebi eserler, özellikle kurgusal hikâyeler aracılığıyla, azınlık ya da baskı altındaki grupların muamelelerini ve bakış açılarını betimler. Bununla birlikte, bazı anlatılar daha gerçekçi bir yaklaşıma sahip olsa da, hepsi toplumdaki farklı grupları ele alarak onların yaşadıkları sosyokültürel deneyimlere dair gerçekliği yansıtır. Bu nedenle, okuyucu, toplumun durumu ve diğer grupların farklı kültürel geçmişleri hakkında çok daha derin düşünme fırsatı bulur.

Birçok eğitimci, farklı kültürel geçmişlere sahip yazarların eserlerini okumanın, insanların çok kültürlü edebiyatı "geleneksel" bir akademik metin okumaktan daha iyi anlayıp takdir etmelerine yardımcı olabileceğine inanır. Örneğin, Arthur Miller'ın *Cadı Kazanı* (*The Crucible*) eserinde, okuyucular 1690'larda New England'daki küçük

burjuva yaşamlarına dair bir bakış açısı kazanırlar. Bu eser, o dönemde yaşamın nasıl olduğunu öğrenciler ve akademisyenler için aydınlatıcı bir şekilde gösterir. Ayrıca, Afganistan ve Kolombiya gibi yerlerden gelen edebiyat örnekleri, Khaled Hosseini'nin *Uçurtma Avcısı* (*The Kite Runner*) ve Gabriel Garcia Marquez'in *Yüzyıllık Yalnızlık* (*One Hundred Years of Solitude*) eserleri aracılığıyla öğrenilebilir. *Yüzyıllık Yalnızlık*, farklı kültürlerden ailelerin modernleşmenin baskılarına rağmen gerçek geleneklerine nasıl tutunduklarını gösterir. *Uçurtma Avcısı* ise dostluğun değerini ve sosyal sınıf farklılıklarını aşan gücünü vurgular. Her yaşta insan, söz konusu ülkeye seyahat etme fırsatı bulamayabileceğinden, bu tür eserler aracılığıyla o kültürü öğrenmek, ufuklarını genişletmek ve daha önce düşünmedikleri fikirlere maruz kalmak için harika bir fırsat sunar.

Çok kültürlü edebiyatın gücü, insanların diğer kültürler hakkında sahip olabileceği ön yargılı düşünceleri sorgulamada çok büyük bir etkiye sahiptir. Stereotip, bir sosyal grup hakkında o grubun üyeleri tarafından tutulan genellemelerdir ve genellikle önyargı, yargı ya da kötümserlik içerir. Olumsuz stereotiplerle mücadele her yaşta kritik öneme sahiptir ve bunu yapmanın en iyi yollarından biri, yargıda bulunmadan önce kişinin düşük değer verdiği insanları daha iyi anlamasıdır.

Bu edebiyat türü, okuyuculara dünyanın çeşitli gruplarını kültürel bir perspektiften öğrenme ve onlara saygı duyma fırsatı sunar. Son yıllarda dünyanın dört bir yanından insanlar Amerika Birleşik Devletleri'ne göç etmiş, burada daha iyi bir yaşam umuduyla ülkenin sürekli gelişimine ve dönüşümüne katkıda bulunmuşlardır. Küreselleşme, özellikle internet ve sosyal medya gibi bilgi ve iletişim teknolojilerinin yayılması yoluyla, kendi kültürü dışındaki diğer kültürlerle daha açık ve hoşgörülü bir kabul yolunda bir miktar ilerleme sağlamıştır.

Amerika Birleşik Devletleri, dünyanın dört bir yanından insanlara ev sahipliği yapmaktadır. Amerikan toplumuna uyum sağlarken kendi kültürel miraslarını koruma çabaları, çok çeşitli etnik grupların bulunduğu geniş bir alan yaratmıştır. Bu nedenle, bu deneyimler edebiyat biçiminde topluluk içinde belgelenmekte ve

Amerikan bakış açısından çok kültürlü edebiyatın önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır.

1.3. Amerika Birleşik Devletleri'nde Çok Kültürlü Dönüşüm ve Edebiyata Etkisi

Çok kültürlü edebiyat, belirli bir yaşam tarzına alışmış ve göçmenlerin bütünleşmesi yerine asimile edilmesi gerektiğine inanan bazı Amerikalıların kötü düşüncelerine karşı mücadele etmeye yardımcı olur. İyi bir toplum yapısına sahip olmak için, tüm bireyleri, yaşam tarzlarını, fikirleri ve inançları kutlayan ve kabul eden edebiyatın da bu yapıya dahil edilmesi kritik önem taşır.

Van den Berghe'nin *The Color of Law* adlı eserinde şu ifadeye yer verilmiştir: "Zenci, insan altı bir varlık olarak kabul edilmekteydi; siyasetin dışlanmış bir bileşeni olarak, Kuzey ve Güney arasındaki anayasal anlaşma gereği üçte iki insan olarak değerlendirilen köleliğin kendine özgü bir biçimi" (Van den Berghe, 78). İrsal ayrımlar bir süredir var olmasına rağmen, bunlara dayalı mevcut bir toplumsal düzen bulunmamaktaydı. Bu durum, bir okuyucu olarak siyah insanların deneyimlerinin, onları ezen beyazlardan farklı olduğunu anlamamızı sağlar ve Amerikan tarihindeki siyah insanların tarihsel baskı deneyimine dair farkındalık kazandırır. Kölelik deneyimi ile başlayan Amerikan edebiyatı, çok kültürlülük bağlamında bir dönüşüm geçirmiştir. Van den Berghe'nin eserlerini desteklemek için, 1610'da patlak veren transatlantik köle ticareti kavramını ele alan *Black Atlantic* gibi eserleri incelemek mümkündür (Rezek, 655). Tarihi bağlamı göz önünde bulundurarak, Beyaz ırka kıyasla koyu ten rengine sahip kişilere yönelik olumsuz algıyı pekiştiren diğer kültürel faktörlerin de devrede olduğunu söylemek mümkündür. Amerikan edebiyatındaki bu kavramlar, dini inanışlar, stereotipler, toplumsal kabul ve çok daha fazlasını içerir ve özellikle irsal azınlıklar söz konusu olduğunda ele alınmaktadır.

Amerikan edebiyatı aynı zamanda yaşanan olayların bir belgesi niteliğindedir. Dolayısıyla kölelik ele alındığında, 1800'lerde Yerli Kızılderililer'in topraklarının gasp edilme deneyimini gösteren eserler de mevcuttu. Bu eserler, o dönemde Yerli Kızılderililer'in maruz kaldığı irsal önyargı ve kötü muamelelere dair önemli bir bakış açısı

sunmaktaydı. Buna bir örnek, iki kadın aktivist tarafından yazılan *Life Among the Piutes: Their Wrongs and Claims* adlı eserdir. Bu aktivistler, Federal sistemde değişim istemiş ve Yerli Kızılderililer'in karşılaştıkları zorlukları ya da baskıları dile getirmişlerdir. Ayrıca, o dönemde Amerikan edebiyatı çeşitli alt başlıklar halinde ortaya çıkmıştı; Protestan edebiyatı, dini kabul ve hatta beyaz toplumun kültürel kabulü gibi konular, Yerli Amerikalı yazarlar tarafından kaleme alınmıştır. Buna bir örnek, Alice Callahan'ın 1891'de yazdığı *A Child of the Forest* adlı eserdir. Bu eser, özellikle bir Yerli Kızılderili ile bir Beyaz Hristiyan arasında geçen melez bir çifti romantize ederek kültürel hoşgörüyü teşvik etmiştir. O dönemde iki kültür arasında ciddi bir çatışma olmasına rağmen, bu eser aynı zamanda kültürel duyarlılığı da harekete geçirmiştir.

20. ve 21. yüzyıllarda yazılan Amerikan edebiyatı, o dönemin toplumunu yansıtmaktadır. Bu dönemde, özellikle Martin Luther King gibi önemli şahsiyetlerin öncülüğünü yaptığı Sivil Haklar Hareketi sayesinde ırkların eşitliğini tanımaya yönelik yasalar yürürlüğe girmiştir. Ancak, Amerikan edebiyatı söylemi çerçevesinde bu hakların hâlâ yetersiz olduğunu vurgulanmaktadır; azınlık grupları ve mahalleleri dolaylı ırkçılığın sonuçlarıyla mücadele etmeye devam etmekte ve bu durum yazılan eserlere yansıtılmaktadır. O dönemde ele alınan bazı endişeler arasında siyah topluma karşı polis şiddeti, suç oranları, yoksulluk gibi meseleler yer almakta ve bunlar kurumsallaşmış ırkçılığın azınlık gruplarını hâlâ nasıl etkilediğini gözler önüne sermektedir.

Eleştirel ırk teorisi kavramına göre, ırkçılığı sürdüren aynı kurumlar, bu sorunları çözmeye yönelik yapılar içinde yer alamazlar; dolayısıyla bu kurumlarda ırkçılığın hâlâ var olduğu doğrulanmaktadır. 21. yüzyılda yazılan bu tür eserlere bir örnek, Jason Reynolds ve Brendon Kiely'nin 2015 yılında yazdığı *All American Boys* adlı eserdir. Bu eser, Amerika Birleşik Devletleri'nde polis şiddeti ve ırksal profillemeyi ele alan bir hikâyeye sunmaktadır.

1.4. Çok Kültürlü Edebiyatın Toplumsal Faydası

Çok kültürlü edebiyatın ders programlarına dahil edilmesiyle, farklı kültürel kökenlerden gelen okuyucular birbirlerinden öğrenebilir

ve artan anlayış yoluyla daha güçlü bağlar kurabilirler. Öğrenciler, sınıflarında ya da edebiyat derslerinde çok kültürlü edebiyat okuyarak hem kendileri hem de diğer insanların kültürleri hakkında çok şey öğrenebilirler. Bu da toplumun içinde bulunduğu çeşitliliği anlama ve kültürel duyarlılığı geliştirmeye katkı sağlayacaktır. Çok kültürlü edebiyatın okunması, öğrencilerin farklı geçmişlere sahip insanların bakış açılarına, değerlerine ve geleneklerine daha duyarlı hale gelmelerine yardımcı olur. Ayrıca, küreselleşmenin hızla artmasıyla birlikte, toplum kültürel açıdan her zamankinden daha fazla iç içe geçmiştir. Bu nedenle, çok kültürlülük kavramına dair içgörü kazanmak önemlidir. Öğrenciler, çok kültürlü edebiyatta yer alan küresel olaylar, temalar, çatışmalar ve karakterler ile bağlantı kurarak da fayda sağlayacaklardır. Sonuç olarak, okuma sürecine aktif katılım sağlayarak ve karşılaştıkları materyalleri eleştirel bir şekilde inceleyerek bilişsel yeteneklerini geliştireceklerdir.

Çok kültürlü edebiyat, toplumsal dahil olmayı teşvik eder, insanları daha özgüvenli hale getirir ve yalnızlık hissini azaltır. Bu bağlamda, azınlık gruplarından bireyler metinlerde kendilerini duyulur ya da görünür hissederler. Bu, okuyucularda saygı, empati ve kabullenmeyi de teşvik edebilir; bu da duygusal gelişimin bir göstergesidir. Bu durum azınlık gruplarının baskı altına alınmasına karşı daha güçlü bir direncin oluşmasına yol açtığı için önemlidir. İnsanlar, nerede olurlarsa olsunlar, hangi dili konuşurlarsa konuşsunlar ya da neye benzerlerse benzesinler, aynı duyguları yaşarlar ve hikâyeler bu duyguları sıkça vurgular. Bunun anlamı, kültürel farklılıklara rağmen, insan olmanın getirdiği ortak bir bağın paylaşıldığıdır.

Çok kültürlü edebi eserler okumanın bir sonucu olarak, insanlar farklı kültürel kökenlere sahip bireylerle daha fazla etkileşimde bulunma eğiliminde olurlar. Farklı kültürlerin nasıl birlikte çalıştığını gösteren hikâyeler, insanların farklılıklarının küresel toplumun zenginliğini nasıl artırdığını görmelerine yardımcı olabilir. Bu ideale örnek olarak Kobald'ın *My Two Blankets* (2014) adlı eseri verilebilir. Cartwheel adındaki küçük bir kız, kendi ülkesindeki çatışmalardan kaçmak için daha Batılı bir ülkeye taşınır. Kız, parkta başka bir kızla tanışana kadar amaçsızca ve yalnız bir şekilde dolaşır. İki çocuk hızlıca arkadaş olur ve küçük kız Cartwheel'e sirkin dışındaki dünyayı tanıtır.

Bir çocuk kitabı olmasına rağmen, başka bir kültürden gelen bir kızın yeni bir bölgeye giriş yaptığını ve bu baskın kültüre sahip yerde düşmanlıkla karşılaşmak yerine kabul edildiğini gösterir. Böylece, gelecek nesillere birbirlerine karşı daha fazla hoşgörü öğretmektedir.

Benzer şekilde, Sally Rippin'in *Just One Wish* (2009) adlı farklılıkları kucaklamayı konu alan güzel hikayesi, bu düşünceyi yansıtır. Avustralya'ya yeni göç eden Penny, iletişimde zorlanır ve kendini dışlanmış hissederek, ancak sağır olan sanat öğretmeni Mr. Whitehorse ile arkadaşlık kurduğunda bu durumu aşar. Bu edebi eser de başkalarının kabul edilmesi düşüncesini ortaya koymaktadır. Çok kültürlü edebiyat, insanları farklı kültürlerin sorunlarıyla tanıştırmakla daha küresel bir bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olabilir. Okuyucular, kurgusal karakterlerin deneyimlerini paylaşarak eleştirel düşünme kapasitelerini ve kültürel farkındalıklarını geliştirirler. Kölelik, toprak gaspı, Jim Crow Yasaları'ndan kaynaklanan ayrımcılık gibi olayları yansıtan eserler, azınlık gruplarının karşılaştığı zorlukları gün yüzüne çıkarır ve bu durum, daha fazla insanın başkaları için değişim istemesine neden olur.

Bir öğrencinin kişisel kimlik gelişimi, çok kültürlü bir perspektiften eserler okurken gerçekleşebilir. Çocukların sosyal gelişimi, benzersiz bir kimlik duygusunun gelişmesiyle desteklenir ve bu da onların kabul edilmiş ve evlerinde hissetmelerine yardımcı olur. Kütüphane koleksiyonuna çok kültürlü edebiyatın dahil edilmesi, azınlık öğrencilerinin bakış açıları ve deneyimlerinin saygı gördüğünü onlara gösterir. Öğrenciler, karakterlerle ve konuyla ilişki kurabilirlerse edebiyatı okumaya ve anlamaya daha fazla ilgi gösterirler. Böylece, çok kültürlü edebiyat okurken okuyucular kendilerini rahat hissederler ve kendi toplumlarından tanıdık temaları gördüklerinde özgüvenleri artabilir.

2. ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK: CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE'NİN AMERICANAH (2013) VE JUNOT DIAZ'IN OSCAR WAO'NUN TUHAF KISA YAŞAMI (2008)

Daha önce de belirtildiği gibi, Amerikan edebiyatı, azınlık gruplarının toplum içindeki deneyimlerini geniş bir biçimde sergiler. Bu eserler, bazı gruplara karşı uygulanan ırksal önyargıları, bu tür eylemlerin bireyler üzerindeki duygusal etkilerini açıklayarak detaylandırır. Ayrıca, Amerika Birleşik Devletleri'nde meydana gelen etnik ve ırksal sorunları ele alan çok sayıda edebi eser mevcuttur. Bu eserler, çok kültürlü bir toplumda yaşamının getirdiği zorlukları gözler önüne serer. Çok kültürlü bir toplumda ırksal deneyimi ele alan tanınmış eserlerden bazıları şunlardır: Kimberly Jones'un *How We Can Win*, Heather McGhee'nin *The Sum of Us* ve diğerleri. Bu eserlerin büyük bir kısmı, kültürün toplum üzerindeki etkilerini ele alır. Bu tür eserlerden bazıları Jonathan Sacks'in *The Home We Build Together*, Tariq Modood'un *Still Not Easy Being British American* ve Anne Philips'in *Multiculturalism Without Culture* adlı eserleridir (Bhikhu, 34). Ancak, bu kitaplar kültürel yönleri ayrıntılı olarak ele alır. Ele alınması gereken kültürel yönler arasında çapraz költürcülük, kültürel çoğulculuk ve çapraz költürcülük yer almaktadır. Bununla birlikte, bu eserlerin hepsinin ortak bir noktası vardır: ırksal deneyim. Bu nedenle, seçilecek pek çok edebi eser olsa da bu çalışmada Chimamanda Ngozi Adichie'nin *Americanah* (2013) ve Junot Diaz'ın *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* (2008) gibi seçilmiş eserler ele alınır.

Bu edebi eserlerin her ikisi de çok költürlülüğü tasvir etmektedir; zira hikayeler, toplum içinde azınlık grupları kategorisine giren birer başkahramanı takip eder. Ayrıca bu eserler, Amerika deneyimi bağlamında yazılmış olup, bu çalışmanın ana gündemiyle ilgilidir. Her iki eser de çok költürlü bir toplumda yaşamının zorluklarını gözler önüne serer. Dolayısıyla, farklı költürlerin ele alınması söz konusu olduğunda, çapraz költürcülük, kültürel çoğulculuk ve költürlerarası yaklaşımlar gibi faktörler uygulanır. Bu bağlamda, bu çalışma, Chimamanda Ngozi Adichie'nin *Americanah* (2013) ve Junot Diaz'ın *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* (2008)

eserlerinde çok kültürlülük çatısı altında çapraz költürcülük, költürel çoğulculuk ve költürlerarasılık unsurlarının gösterilmesine odaklanır.

Bu bağlamda, *Adichie'nin Americanah* (2013) eserinin seçilmesinin temel nedeni, anlatının Nijerya, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık'ta geçmesi ve bu bölgelerdeki çeşitli költürleri sergilemesidir. Dahası, bu költürlerin etkileşimini gösterirken, karakterin içinde bulunduğu baskın költür bağlamında her bir költürün perspektifi ve deneyimi de vurgulanır. Böylece, romanda ele alınan ırkçılık, asimilasyon gibi önemli temaların yanı sıra sosyal adalet meselelerine de yer verilmiş olur, ki bu durum eseri ezilenlerin gözünden değerlendirirken dikkate alınması gereken önemli bir faktördür.

Chimamanda Ngozi Adichie'nin *Americanah* (2013) eserini seçmekle, farklı költürlerin deneyimlerinin oldukça farklı olduğunu anlamak mümkündür. Ayrıca, bu farklılıkların ötesinde, farklı költürlerden gelen kişilerin farklılıklarını, özelliklerini ve uygulamalarını kutlamaktan rahatsızlık duymamaları gerektiği de vurgulanır. Ek olarak, bu kişilerin dilleri de farklıdır ve bazı durumlarda bu diller birbirine entegre olarak yeni költürlerin ortaya çıkmasına neden olur, ki bu da költürlerarası etkileşimi sergilenir. Dolayısıyla, költür kavramını ele alırken ilgi çekici bir edebi seçkidir. Ancak, *Junot Diaz'ın Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* (2008) adlı eseri, çapraz költürcülük, költürel çoğulculuk ve çok költürlülük gibi költürel unsurları ele alan edebi eserler arasında yer alır. Bu kitap, farklı karakterler aracılığıyla bu költürel unsurları vurgulayarak güçlü bir mesaj iletmeye odaklanır. Karakterizasyon ve içinde yer alan gerçek hayat deneyimleri, költürel birleşim sürecine katılan bölgelerdeki bireyler üzerindeki farklı költürlerin etkisi hakkında eleştirel düşünme kapasitesini geliştirmek amacıyla incelikle işlenir.

Diaz'ın eser seçimi, költürün unsurlarını ele alıp örneklendirerek mesajlar iletmeye ve bu mesajları kişiselleştirme yeteneği ile etkilendirilmiştir; bu unsurların nasıl entegre olduğu ve ilgili bölgelerin, yani Karayipler ve Amerika Birleşik Devletleri'nin tarihlerini nasıl koruduğu konusunda güçlü bir vurgular.

Roman, karakterlerin deneyimlerini, ortamları ve etnisite, köken, cinsiyet ve kültürel uyum gibi toplumsal tabakalaşmayı ifade eden farklı temaları kullanarak kültürlerarasılığı ele alır. Bu, okuyucunun kültürlerarasılığı anlamak için gerekli olan imgeyi düşünmesini ve inşa etmesini sağlar. Yazar, etnisiteyi kullanarak, kültürlerarası bir ortamda ortaya çıkan tutumu ve bunun o ortamdaki karakterler üzerindeki etkisini ortaya koyar. Algılanan tutum, okuyucunun perspektifine ve anlayışına bağlıdır; ancak yazar, farklı bir ortamda etnisite konusunu ele alırken tarafsız kalır. Yazar, çok kültürlü bir ortamda neden baskın bir kültür ve dil oluşturulması gerektiğini detaylı bir şekilde açıklar ve okuyucunun sorularını yanıtlar. Bu, okuyucunun neden dil değişiminin gerekli olduğunu ve böyle bir ortamda hangi durumlarda kullanılması gerektiğini anlamasını sağlar. Yazar, etnisitenin ırkçılığı nasıl teşvik edebileceğini ve sürdürülebileceğini de göz ardı etmez. Irksal önyargılar, böyle bir ortamda etkileşimi ve sosyal uyumun oluşumunu zorlaştırır.

Yazar, kültürlerarası bir ortamın doğasını derinlemesine araştırarak, cinsiyet konusunu ve ataerkil sistemin kimlik yönetimi ve kimliğin korunmasındaki rolünü inceler. Ataerkil sistem, kimliğin korunması ve öz farkındalık üzerinde derin bir etkiye sahip olarak tasvir edilmiştir. Kitap, okuyucunun kültürlü bir çevrenin algılanan yönleri ve gerçekleri üzerine bir sonuca varmasına olanak tanıyacak kadar netlik sunar.

Diaz, kitabında, diğer edebi eserlerin aksine, kültürel çoğulculuğu çeşitli şekillerde ele alır. Yazar, sosyal uyum, birlik, yabancı kültürler ve kültürel değerlerin uyumu gibi kültürel çoğulculuğun kurulmasını kolaylaştıran unsurları ortaya koyar. Kültürel çoğulculuğun kurulması, alternatif bir yaşam tarzını teşvik eder. Kültürel çoğulculuğun unsurlarına derinlemesine bakıldığında, kitabın neden kültürü ele almak için seçildiği anlaşılabilir. Yazar, alternatif yaşam tarzlarının kültürün farklı alt gruplarını nasıl etkilediğini vurgulayarak bu konuyu ele alır. Vurgu yaparken, kültürel çoğulculuğun standartlaştırılmış normların oluşumundaki etkisini ve toplumsal kimlik üzerindeki etkisini ince bir şekilde ortaya koyar. Alternatif yaşam tarzlarının benimsenmesi hakkında verilen ipucu, bazı kültürel uygulamaların neden ortadan kaldırıldığını ve bazılarının

bireylerin hafızasında nesiller boyu nasıl korunduğunu haklı çıkarmada yararlı olur.

Yazar, okuyucunun kültürel çoğulculuğu anlamasını sağlamak için alt grup kültürlerinin uygulamalarıyla birleştirilmiş kavramları kullanarak çeşitli teknikler kullanır. Kitabı derinlemesine incelediğimizde, kültürel çoğulculuk kavramını etkili bir şekilde ele almak için en iyi edebi eser olarak kabul edilmesinin nedenini görebiliriz.

Romanda çok kültürlü bir ortamda kültürlerarasılığı ele alınarak, edebi eser boyunca işlenmiş metaforik temalar aracılığıyla okuyucuya mesajı açıkça göstermektedir. Yazar, çok kültürlü bir ortamda yaygın olarak uygulanan standart normları vurgulamakta ve çeşitli karakterler ve diyaloglar kullanarak bu normları ele alan çeşitli yönleri detaylı bir şekilde açıklar. Kitap, farklı karakterlerin çok kültürlü bir ortamda sosyal zorluklarla nasıl karşılaştığını ve bu zorlukları çözmek ve üstesinden gelmek için nasıl manevra yaptıklarını anlatır. Kitap dikkatle ve özenle okunduğunda, kitabın tercih edilen terimlerinin diğer edebi eserlere kıyasla daha uygun olduğu kabul edilebilir.

Okuyucunun merakını gidermek amacıyla Diaz, normlar ve yaygın sosyal standartlarla karakterize edilen temaları betimleyen senaryoları dikkatlice işler. Çok kültürlülüğü ele almak için kullanılan unsurlar arasında aile, din, moda, cenaze ve eğitim yer almaktadır. Bu unsurlar, farklı alt grupların, ne olduğunu bilinçli olarak fark etmeden ortak bir kural veya normu benimsediği izlenimini vermektedir. Böyle normların benimsenmesi, alt toplulukların etnik ve ırksal geçmişlerine rağmen her zaman paylaştıkları kuralların varlığını kanıtlar. Yukarıda bahsedilen unsurları kültürün bu yönünü ele almak için kullanarak, Diaz'ın okuyucunun zihninde çizmeye çalıştığı tüm resmi görmek mümkündür. Kültürle ilgili bu tür bulmacaları anlamamanın kolaylığı, kitabın diğer edebi eserlere tercih edilmesini düşünmeyi kolaylaştırır.

Yazarın, belirli deneyimleri kişileştirmek için kullanılan senaryoları ve karakterleri titizlikle işleyerek detaylara olan tutkusu, çok kültürlülükle ilgili çeşitli dersleri hatırlamayı ve düşünmeyi kolaylaştırır. Yazarın çapraz kültür, kültürel çoğulculuk ve çok

kültürlülük kavramlarını ele alırken gösterdiği detaylara olan tutku, bu kavramları analiz etmek için kitabı dikkate almayı etkileyen bir faktördür.

2.1. Chimamanda Ngozi Adichie'nin *Americanah* Üzerine (2013)

Kitapta ele alınacak çok kültürlülük kavramlarını doğru bir şekilde anlayabilmek için, metnin temel ayrıntılarının net olması son derece önemlidir. Böylece, çok kültürlülük bağlamında ele alınacak unsurlar incelendiğinde, yapılacak analizlerin daha kolay anlaşılmasını sağlayacaktır.

Nijeryalı-Amerikalı Ifemelu, Nijerya'ya geri dönmeden önce New Jersey, Princeton'da saçlarını örmektedir. Artık sevgilisi Blaine'i, ırk hakkında yazdığı popüler blogunu ve tüm hayatını geride bırakmıştır; çünkü artık bu yükü taşıyamamaktadır. Nijerya'ya dönmek, ona ilk aşkı olan Obinze'yi hatırlatır. Şimdi Lagos'ta karısı ve çocuğuyla birlikte başarılı bir iş insanıdır. Ifemelu'dan gelen bir e-posta Obinze'nin dikkatini dağıtır. Kuzeni tarafından zengin ve nüfuzlu biriyle tanıştırılmasının ardından, Obinze aniden varlıklı hale gelir. Obinze'nin sevecen ve ilgili bir eşi, Kosi, vardır; ancak Ifemelu ile arasında olan duygusal derinlik, Kosi ile arasında yoktur.

Anlatıda, okuyucular Ifemelu'nun çocukluk geçmişiine dair kesitler elde ederler. İlk kez bir ortak arkadaşları, Obinze ve Ginika'yı bir partide tanıştırmaya çalıştığında yolları kesişir. Obinze, okula geldiğinden beri Ifemelu'yu uzaktan beğenmiştir. Lise son sınıftan beri birlikte dirler ve artık üniversitenin birinci sınıfındadırlar. Üniversite profesörlerinin grevleri nedeniyle, Obinze ve Aunty Uju, Ifemelu'ya Amerika Birleşik Devletleri'nde yüksek öğrenim görmesini tavsiye eder. Ifemelu'nun öğrenci vizesi başvurusu hemen kabul edilir ve sonunda Amerika'ya giriş izni alır. Ifemelu ve Obinze, Amerika'da tekrar buluşmayı umut ederler. Ancak, Ifemelu'nun para kazanması gerekmektedir; fakat öğrenci vizesinin koşulları nedeniyle bu yasaktır. İş başvurularında kullanmak için bir arkadaşının Sosyal Güvenlik numarasını kullanmayı dener, ancak başarılı olamaz. Umutsuzluk içinde, tartışmalı bir tenis eğitmeninin "rahatlama asistanı" olarak fiziksel temas içeren cinsel bir görev kabul eder. Eğitmeni yalnızca bir

kez ziyaret eder, ancak bir daha geri dönmez. Bu olay nedeniyle kendini o kadar kötü hisseder ki, Obinze'nin e-posta ve mesajlarına yanıt vermeyi keser.

Böylece Ginika, Ifemelu'yu bir dadı arayan beyaz bir kadın olan Kimberly ile tanışır ve Ifemelu'nun talihi dönmeye başlar. Düzenli bir geliri olduğu için artık eğitimine tam anlamıyla odaklanabilir. Kimberly'nin zengin kuzeni Curt, Ifemelu ile tanıştığı anda ona aşık olur. Ifemelu mezun olduğunda, Curt ona yeşil kart için sponsor olabileceği bir iş bulmasında yardımcı olur. Ancak, Ifemelu'nun iş görüşmesi için saçlarını Amerikan normlarına göre "profesyonel" görünmesi amacıyla düzleştirilmesi gerekmektedir. Fakat arkadaşı Wambui, düzleştiricinin saç derisini tahriş ettiğini belirterek saçlarını doğal bırakmasını önerir. Ifemelu başlangıçta saçlarını çekici bulmaz, ancak zamanla ona değer vermeye başlar. Sonunda Nijerya'dan bir arkadaşıyla karşılaşır; bu kişi, Obinze ile olan ilişkisi hakkında meraklıdır. Ifemelu onu görmezden gelir ve günün geri kalanını üzgün bir şekilde geçirir. Üniversitedeki arkadaşının eski sevgili olmadığını belirtmesine rağmen, Curt ona karşı sahiplenici davranır.

Bu arada, Obinze Londra'da yasa dışı bir göçmen olarak yaşamını sürdürmektedir. Bunun nedeni, Amerika Birleşik Devletleri'nin 11 Eylül 2001 terör saldırılarından sonra ona vize vermeyi reddetmesidir. Birleşik Krallık'a girebilmek için annesi, Londra'ya yaptığı bir araştırma gezisinde onu araştırma asistanı olarak yanında götürmeyi önerir. Ortak bir arkadaşları, Obinze'yi Vincent ile tanışır. Vincent, Nijeryalı bir vatandaştır ve Obinze'nin kazancının bir kısmı karşılığında ulusal sigorta kartını kullanmasına izin verecektir. Obinze bu teklifi kabul eder ve bir depoda iş bulur. Zamanla, Vincent daha fazla mali katkı beklemeye başlar. Obinze bunu reddettikten sonra, ertesi gün süpervizörü ona yasa dışı bir göçmen olarak ihbar edildiğini söyler. Obinze, yeşil kart almak için evlenmesine yardımcı olabilecek birini umutsuzca aramaya başlar. Düğün günü mahkemeye geldiğinde, polislerin onu beklediğini görür. Sonuç olarak, Obinze'nin sınır dışı edilmesine karar verilir.

Diğer yandan, Ifemelu'nun Curt ile olan sadakatsizliği sonunda ayrılımlarına neden olur. Ifemelu, Curt'ün, beyaz kadınlara yönelik

güzellik dergileri dünyasında *Essence* dergisinin önemini anlamadığını öfkeyle Wambui'ye bir e-posta ile yazar. Wambui ise Ifemelu'ya blog yazmaya başlamasını önerir. Amerikan vatandaşı olmayan siyahi bir kadın olan Ifemelu, Amerika Birleşik Devletleri'nde ırkçılıkla ilgili düşüncelerini paylaştığı bir blog yazar. Ifemelu, azınlık topluluklardan gelen blog yazarlarının katıldığı bir konferansta Yale'de profesör olan Afrikalı Amerikalı Blaine ile tanışır. Daha sonra Blaine ile çıkmaya başlar. Ancak, üniversitenin siyahi bir çalışanına yönelik ırksal profillemeyi protesto etmek amacıyla düzenlediği bir gösteriye katılmayı reddettiği için Ifemelu ile büyük bir kavga ederler ve Blaine neredeyse ayrılmaya karar verir. Yine de, Barack Obama'nın başkanlık seçimlerine aday olması nedeniyle ayrılma gerçekleşmez ve seçimlere kadar ortak bir amaçları olur. Ifemelu, seçimden sonra tekrar ayrılmaya karar verir.

Devamında, Ifemelu, Aunty Uju'dan bir telefon alır ve oğlu Dike'nin intihara teşebbüs ettiğini öğrenir. Ifemelu hemen onun yanına gitmek için yola çıkar. Nijerya'ya döndüğünde, Ifemelu yavaş yavaş toparlanmaya başlar, ancak Obinze ile iletişim kurmak konusunda isteksizdir. Sonunda ona bir mesaj gönderir ve Obinze, buluşmak için sabırsızlanır. Aralarındaki çekim hâlâ inkâr edilemezdir. Ifemelu, duygularından şaşkına döner ve Obinze ona neden aniden konuşmayı kestiğini sorduğunda, tenis koçu ile yaşadığı olayı anlatır. Obinze'nin teskin edici dokunuşuyla Ifemelu rahatlar. Birkaç buluşmanın ardından, Ifemelu, onun metresi olma isteği olmamasına rağmen, ilişkilerine isteksizce yeniden başlar. Hararetli bir tartışma sırasında, Ifemelu, Obinze'yi Kosi'den boşanmadığı için korkak olmakla suçlar. Obinze, Ifemelu'nun suçlamasını düşünür ve onun haklı olabileceğini fark eder. Kosi'ye ayrılma teklifinde bulunur. Kosi, bu talebi görmezden gelmeye çalışır ve Obinze'ye ailesine karşı sorumlulukları olduğunu açıkça belirtir. Ancak Obinze, çocuğunun ebeveynlerinin birincil görevinin mutlu eşler olmak olduğunu düşünerek büyümesini istemediğini söyler. Kosi'yi terk eder ve birkaç gün sonra Ifemelu'nun evine gelir; onunla kalmak ve kızının hayatında yer almak istediğini söyler. Ifemelu, onu hayatına geri kabul ettiğini göstermek için kapıyı açar.

2.1.1. *Americanah* Metninin Çok Kültürlülük Bağlamında Analizi

Chimamanda'nın romanında, diğer kültürlerin ürünleri olan karakterler ve romanın çeşitli mekanları, çok kültürlülüğün ayrılmaz bileşenleri olarak da incelenir. Obama, Amerika Birleşik Devletleri'nin, sakinlerinin çok farklı geçmişlerden geldiği, ancak hepsinin demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne bağlı olduğu de-özgünleştirilmiş (de-essentialized) birçok kültürlü kültürün örneği olduğunu savunur. Amerika Birleşik Devletleri'nde, çeşitli nüfusların bir arada yaşayamayacağı belirgin bölgeler yoktur. Bu yorumlar doğrultusunda, Amerikan toplumunda çok kültürlülük ve çeşitliliğin geniş ölçüde değer gördüğü sonucuna varılabilir. Chimamanda Ngozi Adichie, Amerika Birleşik Devletleri'nde geçen *Americanah* romanında neredeyse her kitadan insanları dahil eder. Curt ve Kimberly gibi iki beyaz Amerikalıdan, Ifemelu ve Obinze gibi Afro-Phoenicianlara, Blaine gibi siyahi bir Afrikalı Amerikalıya, belirli bir kültürle özdeşleşmeyen göçmen bir nesilden olan Dike'ye ve Orta Doğu ve Afrika'dan gelen insanlara kadar Amerika'da pek çok farklı insan vardır. Birçok kültürlü bir toplumda (örneğin *Americanah*) deneyim, kişinin en çok hangi kültürle özdeşleştiğine ve diğer kültürlerle ne kadar maruz kaldığına bağlıdır. Burada betimlenen farklı kişiliklerin "salata kasesi" metaforu, doğru bir analogi olarak kabul edilebilir.

Ayrıca, Curt ve kız kardeşi Kimberly, romanın en iyi geliştirilmiş iki beyaz karakteridir. Irklarının ayrıcalıklı konumu nedeniyle, siyahi insanlar Curt ve kız kardeşi Kimberly ile farklı ilişkiler kurma arzusu duyarlar ve ırkçılıkla ilgili şikayetlerini dile getirmekten çekinirler. Ifemelu (Adichie, 359), beyaz insanlara aşık olan siyahi Amerikalılara, yalnızken ırksal farklılıkların onları birbirinden ayırmasına izin vermemelerini tavsiye eder. Ancak, diğer ırklardan insanlarla ilişkilere girdiğinde ırk bir sorun haline gelir. Bununla birlikte, Adichie (359), *Americanah* eserinde siyahi insanların, beyazlara kendilerini rahatsız eden sorunları açıklamaya çalışmanın zor olduğunu belirtir, bu kişiler fazla hassas ya da aşırı tepki verdikleri şeklinde etiketlenebilirler çünkü; bu nedenle, beyazların onları daha iyi anlamalarını isteyebilirler. Ayrıca, Adichie (359), siyahi insanların, bir zamanlar çok ırklı çiftlerin birlikte olmasının yasa dışı olduğunu

belirtmekten hoşlanmadıklarını ifade eder; aslında, böyle bir şeyin nasıl yasaklanmış olduğuna şaşırırlar.

Bu, azınlık topluluğunun görüşlerini ifade etmediğini, aksine onları bastırıldığını gösterir. Hoşgörülü liberallerin olduğu akşam yemeklerinde, arkadaşlarının rahatlığını sağlamak için ırkın önemli olmadığını iddia ederler. Dahası, Adichie (359), azınlık gruplarının, ırksal fark nedeniyle beyaz partnerlerine bu tür şeyleri söylemekten kendilerini güvende hissetmediklerini belirtir. *Americanah*'da Ifemelu'nun belirttiği gibi, beyaz insanların siyahi insanların ayrımcılıkla ilgili şikayetlerine verdikleri standart cevap, 1960'lardan bu yana, ırklararası çiftlerin sosyal dışlanmışlar olduğu zamanlardan bu yana şeylerin geliştiğini hatırlatmak olur. Bu, çok kültürlülüğü gösterir; çünkü farklı kültürel gruplar dikkate alınır, ancak bu grupların kişisel deneyimleri göz ardı edilir.

Afrikan kökenli bireyler, örneğin Ifemelu ve Aunty Uju (Amerika doğumlu Nijeryalılar) ve Obinze (İngiltere doğumlu Nijeryalı), Curt ve Kimberly ile karşıt bir durum sergiler. Ifemelu ve Aunty Uju, ekonomik açıdan dezavantajlıdır, bu da istikrarlı bir iş bulmalarını zorlaştırır. Aunty Uju'nun dediği gibi, "Görüşme için saç örgülerimi açıp saçımı düzleştirmek zorundayım. Kemi, iş görüşmesine saç örgüleriyle gitmemem konusunda beni uyardı. Saçını örgülü yaparsan, seni profesyonel olmayan biri olarak görebilirler" (Adichie, 146). Bu, saç örgülerinin bir kültürel simge olmasından kaynaklanan, Afrika kökenli Amerikalı kadınların saçlarını örgüyle yapmalarının iş için daha az nitelikli görünmelerine neden olduğu önyargısını gösterir. Ifemelu da saçından dolayı aynı önyargıyla karşı karşıya kalır ve ailesine bakabilmek için beyazlar için temizlik gibi basit işler yapmak zorunda kalır.

Öte yandan, Obinze'nin İngiltere'de karşılaştığı kasvetli iş olanakları ise onu tamamen şaşkına çevirir. Anlatıcı, "Herkes yurtdışına gidip tuvalet temizleyen insanlarla dalga geçerdi," diyerek Obinze'nin ilk işini bir ironiyle aldığını ifade eder. Başka bir ülkede tuvalet temizliyordu (Adichie, 293). Bu, Afrika kökenli göçmenlerin düşük kaliteli işlerde çalışmak zorunda kalmalarının, sözde ütopyik Diaspora'nın çekiciliğinin büyük bir kusuru olduğunu göstermektedir.

Çok kültürlü bir toplumda, beyaz ve siyah sakinlerin varlığı, topluluğun çok kültürlü karakterinin bir zayıflığı değil, gücü olarak görülür. Ifemelu, beyazların siyahi bir kişiyle çıkmanın kırk yıl önce hoş karşılanmadığını, ancak zamanların değiştiğini söyleyeceklerini varsayar. Beyazların bu argümanı, *Americanah*'da kültürlerarası karşılaşmaların varlığı ile desteklenir. Çok kültürlülüğün çelişkisi, çeşitliliği teşvik ederken aynı zamanda ırkçılığı ve önyargıyı körükleyen kültürel özçülük (cultural essentialism) için bir platform sağlamasında yatar.

Kimlik kararları, içsel önyargılar, toplumsal normlar ve kültürel gelenekler kadar dışsal kısıtlamalar ve önceden belirlenmiş koşullar tarafından da etkilenir. Başka bir deyişle, kapitalizm, ırkçılık, sömürgecilik ve cinsiyetçilik gibi daha geniş yapısal faktörler, bireyleri ve grupları belirli bağlamlara yerleştirir ve onlara özgü sınırlamalar dayatır. George Orwell'ın klasik alegorik ve distopik romanı *Hayvan Çiftliği*, şu sert ifadeyle başlar: “Tüm hayvanlar eşittir, ancak bazı hayvanlar diğerlerinden daha eşittir” (Orwell, 50-51). Bu, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çok kültürlü toplumda herkesin eşitlikten faydalanmadığını, dolayısıyla bazı grupların eşit erişim ve fırsatlara sahip olmadığını göstermektedir.

Batı kültürüne entegre olmuş ve yerli Nijeryalılar tarafından “Amerikancılık” duruşu taşıdığı düşünülen kişilere “*Americanah*” denir (Adichie, 78). Bu terim, Afropolitan için bir eşanlamlı olarak anlaşılabilir ilk terimdir. Diasporik varoluş, başarılı olmanın asimilasyonu gerektirdiği bir şekilde yapılandırıldığından, yani yeni bir kimlik bireye zorla dayatıldığından, “Amerikancılık” sorunu ortaya çıkar. Bu dayatılan kimliğin kurbanı, kendi ülkesine döndüğünde iki kültürün bir karışımı haline gelir. Ifemelu'nun teyzesi Uju'nun başına gelen kader, yeğeni Ifemelu için de aynı olacaktır: Saçını düzleştirmek zorunda kalacaktır (Adichie, 146). Ifemelu ve Aunty Uju'nun Afrika kimliğini kaybetmeleri, Ifemelu'nun Amerikalı gibi görünebilmek için Amerikan aksanıyla konuşmayı öğrenmek zorunda kalmasıyla daha da pekişir. Bir gözlemci, onun “tamamen Amerikalı gibi” konuştuğunu bile söyler (Adichie, 146, 215). Amerika'da yaşayabilmek için Ifemelu bu şekilde adapte olmuştur. Böylece, asimilasyon kavramı da tartışmaya dahil olur.

Metropol bağlamında, bu ismin onlara verilmesinin nedeni olarak, göçmenlerin ev sahibi kültürün bazı özelliklerini benimsemek zorunda kalmaları olduğu savunulabilir; bu durumda ev sahibi kültür Amerikan kültürüdür. Ifemelu, Nijerya'ya dönmeden önce kendini daha iyi hissetmek için saçlarını ördürmek amacıyla bir salona gider. Saçı örgülüyken ve örgüsüzken görünümü tamamen farklıdır. Nijerya'ya döndüğünde, Amerikan aksanını yavaş yavaş kaybeder. Konuşmalarında Nijerya İngilizcesi ile anadilinin bir kombinasyonunu kullanmak zorunda kalır; bu da Afropolitan'ın birden fazla dili akıcı bir şekilde konuşabildiğini ve birden fazla sese sahip olduğunu gösterir. Afropolitan kimliği Batı toplumu tarafından etkilenmiş olsa da, Afropolitanların evlerine sosyal tavsiyeler, moda ve yatırım sermayesi gibi önemli katkılarla döndüklerini kabul etmek önemlidir. Ifemelu ve Obinze, sonunda “Nigerpolitan” adlı bir kulüp kurmuş bir grup sürgünle buluşurlar ve burada düzenli toplantılar yaparak rejimi eleştirirler (Adichie, 499). Bu, çok kültürlü bir toplumda azınlık grupları arasında, kültürlerine yeterince hitap etmeyen bir kültüre asimile olma zorunluluğu nedeniyle bir memnuniyetsizlik olduğuna işaret eder.

2.1.2. Kültürel Çoğulculuk Merceğinden *Americanah*

Kültürel çoğulculuk bağlamında, toplumdaki birçok kültürün farklılıkları nedeniyle birbirine eşit olmadığı kabul edilir. Bununla birlikte, kültürel çoğulculuk kavramında, bu azınlık grupları, daha geniş toplumun değerlerine ve yasalarına uyma koşuluyla kendi bireysel kültürel değerlerini, kimliklerini ve geleneklerini kutlayabilirler. Toplumda baskın bir kültür bulunmalıdır. Kültürel çoğulculuk kavramına göre, bu farklılıkların toplumda farklı muamelelere yol açtığı *Americanah* eserinde ele alınmıştır. Bu bağlamda, bu çalışma, gerçek dünya bağlamını sağlayarak ileri sürülen argümanları destekleyecek ve daha gerçekçi bir perspektif sunacaktır.

Ayrıca, Ngugi wa Thiong'o'ya göre, daha merkezi bir dünya görüşü benimsenebilir; Afrikalılar artık Batı tarafından hala sömürgeleştirildiklerine inanmamaktadırlar. Thiong'o, daha birleşik bir ulusal kimlik anlayışını savunarak, “Afrika halkı, ekonomik, politik ve kültürel olarak hayatlarını kontrol edebilecekleri ve bu kontrollerin

onları kim oldukları ve nereye gitmek istedikleri ile uyumlu kıldığı bir toplum için hâlâ mücadele ediyor” diye belirtir (wa Thiong’o, 2). Bu, siyah insanların kendileri olma özgürlüğüne sahip olmayı ve bunu herhangi bir yargılama ya da baskın kültürün taleplerine uymak zorunda kalmadan yapmayı istemelerini gösteren kültürel çoğulculuk kavramını yansıtır. Bu durumda, Afrika kültürü kendi kurallarını ve prosedürlerini oluşturmak isterken aynı zamanda ekonomik, politik ve kültürel taleplerini karşılayabilecek bir yapıya sahip olmayı hedeflemektedir. Bu endişelerin geçerli olduğu açıktır, zira Ifemelu ve Obinze utanç ve umutsuzluk yaşamaktadır. Güç ve bilgi, beyaz insanların beyaz olmayan ülkeler hakkında bilgi sahibi olduklarını iddia ettikleri entelektüel ikili bağlantıda sıkı sıkıya bağlıdır. Robert Young (1995), küreselleşmeden önce uluslararası tarihin sadece Avrupa merkezci bir bakış açısıyla anlatılan Batı tarihi olduğunu öne sürer. Said’e (1993) göre, Batılılar, bilgi gücü sayesinde Batılı olmayan medeniyetleri yeniden markalandırılmış, yeniden yorumlanmış ve sonunda onları yönetmişlerdir.

Göç

Kofas'a (45) göre, 1950'ler ve 1960'larda ABD ekonomisi yükselişteyken, göçmenlik siyasi tartışmaların ön saflarında yer almıyordu; ancak kültürel düzeyde, beyaz olmayan insanlara karşı ırkçı tutumlar devam ediyordu. Yine de, Kofas'ın (43) araştırmasına göre, Amerikan nüfusunun bir kısmı, özellikle kuzeybatı Avrupa dışından gelen göçmenleri, ABD'nin 1965 Göç ve Vatandaşlık Yasası'nı onaylamasından sonra Amerikan yaşam tarzı ve değerleri için bir tehdit olarak görmeye başladı. Batı metafiziğinin temeli olarak, "biz ve onlar" toplumsal etkileşimi, kültürel çoğulculuğa karşı direnci örneklemektedir (Kofas, 43). Böylece, toplumun farklılıklar oluşturma gereksinimi ile kültürel çoğulculuk kavramının nasıl yaygınlaştırıldığını gösterir.

Ayrıca, göçün kültürel çoğulculuğu, farklı kültürlerden insanların kendi değer ve yasalarına sahip baskın bir kültüre girmesine izin verilmesi bağlamında ifade ettiğini görmek mümkündür. Dolayısıyla, bu baskın kültür, göçmenlerin kendi bölgesinde yaşamalarına izin verse de (bu, göçmen kültürlerinin kabulünü

gösterir), göçmenler hâlâ baskın kültürün değerlerine ve yasalarına uymak zorundadırlar.

Sosyal faydacılık, kabul edilebilir ve kötü davranışları belirlemek için bir standart oluşturan ve dolayısıyla belirli davranışlara nasıl ahlaki yargıların yüklendiğini açıklayan bir etik teoridir (Anthony Quinton, 1988). Bu durum, bir göçmen olarak uyumsuzluğu ya da kötü davranışları, baskın kültürle yapılan anlaşmanın ihlali olarak ortaya koyar. Kofas'a (43) göre, ulusun ekonomik sıkıntıları için kolay bir hedef bulma arzusu, göçmen karşıtı duyguların önemli bir itici gücüdür. Kofas'ın analizinde, Meksikalıların "saf" Amerikan toplumunu kirleten unsurlar olarak acımasızca hedef alınması, tarihsel kökleri Manifest Destiny (Kader Bildirisi) zihniyetine dayanan bir etnosentrizmle ilişkilendirilebilir. Adichie'nin *Americanah* adlı eserinde bu tür kültürel üstünlük göndermeleri sıkça yer alır. Eser, topluma ve kimliğine tam anlamıyla adapte olamamış, göçmen karşıtı söylemlerin kurbanlarının hissettiği yabancılaşmaya odaklanır. Ifemelu ve Obinze'nin memleketleri olan Nijerya gibi ülkelerin olumsuz klişelerinin aksine, ABD'ye göç edenlerin çok daha zengin ve tatmin edici bir yaşam sürdürdükleri vurgulanır. Ifemelu ve Obinze, gençken Nijerya'da birbirlerine aşık olur, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri'ne kaçarlar, ancak 15 yıl sonra ayrıldıkları ülkede yeniden bir araya gelerek aşklarını canlandırırlar. Ifemelu Amerikan vatandaşı olurken, Obinze birkaç yıl sonra Birleşik Krallık'tan sınır dışı edilir ve bu, kalp kırıcı bir deneyimi gözler önüne serer. *Americanah*, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık'a romantikleştirilmiş fikirlerle gelen Nijeryalı göçmenlerin hikâyesini anlatır; bu insanlar hayallerine ulaşmak için çok çalışırlar, ancak büyük ölçüde hayal kırıklığına uğrayarak Nijerya'ya geri dönerler. *Americanah*'ta, kayıtsız göçmenin hikâyesine insani bir yüz kazandırılarak, okuyucunun onun ekonomik çaresizliğini ve suç işlemeye yönelme nedenini anlaması sağlanır. Bu durumda, karakterlerin deneyimlerine dayanarak, kültürel çoğulculuğun kabul görmediği, çünkü göçmenlerin farklı olarak gösterildiği ve kabul edilmediği anlaşılır. Bu nedenle, göçmenleri toplumun geri kalanından ayırma ihtiyacı, "biz ve onlar" zihniyetinin daha fazla kanıtıdır.

Americanah'ın, Obinze'nin yurtdışında yaşadığı başarısızlık ve Nijerya'nın ücra köşelerinde elde ettiği başarısı, zayıf konumdaki insanların ırkçı ana anlatıya meydan okuyarak kendi mutlu sonlarını yaratabileceklerini gösterir. Maureen Reddy (1994), siyah insanların tam olarak evrimleşmemiş insanlar olduğu yönündeki yaygın inancın, ırkın yanlış biyolojik kavrayışlarına dayandığını doğrulamıştır. O, sağ kanadın, renkli insanları insan altı, tembel ve düşük ücretli işlere mahkum olarak gösteren propagandasının, ABD'de derin köklere sahip ve tarihi boyunca güncel olan ırkçı bir tutumu yansıttığını açıklar. Bu kavrama göre, kültürel çoğulculuğun, toplumdaki farklılıkların kabul edilmemesinden kaynaklanan yanlış stereotiplerin ortaya konulmasıyla temsil edildiği savunulabilir. Bu, farklı kültürlerin varlığı fikrini ileri sürerken, baskıcı grupların kültürel değerlendirmelerinde yanlış olduklarını da kabul eden bir yaklaşımdır.

Kültürel Kabul

Çoğulculuk bağlamında kültürel kabul, insanların toplumda farklı kültürlerin uygulanmasını onaylaması anlamına gelir, özellikle de bu toplumda diğerlerinden ayrı bir kültür uygulanıyorsa. Ifemelu'nun Amerika gezisi sırasında bazı Nijerya filmlerinin beğenildiğini duyduğu ortaya çıkar. Ancak bu durum, Ifemelu'nun çoğu Nijerya filminin ritüellerin grafiksel tasvirleri ve kanlı görüntüler içerdiği yönündeki iddiasıyla çelişir. Burada kültürel çoğulculuk kavramını görmek mümkündür; insanların kendilerine özgü kültürleri takdir edilmekte ve bu kültürler, küresel kültürel perspektifte bu kültürlere sahip olanlar tarafından uygulanabilmektedir. Amerika'daki bazı insanlar, Nijerya'nın filmlerinde sergilenen unutulmaz sanatsal tasvirlerin keyfini çıkarmaktadır.

2.1.3. *Americanah*'ın Kültürlerarası Perspektiften İncelenmesi

Ayrımcılık

Çok etnik yapıları toplumlarda azınlıklar ve yeni gelenler, bölücü siyasetin sosyal ve siyasi etkilerine ve buna bağlı olarak halkın değişen duyarlılıklarına karşı özellikle savunmasızdırlar. “İfade özgürlüğü” kullanılarak insanları ten rengine veya etnik kökenine göre

daha fazla kutuplaştırmak ve olumsuz reklamcılığı teşvik etmek, yabancı düşmanlığının tek kültürlü temelini bir katman daha ekler. Bu son aşamada, sağ eğilimli medya, göçmen grupları yoksul ve yozlaşmış üçüncü dünya ülkelerinin aşağı vatandaşları olarak kötüleyerek, beyaz milliyetçi ideolojileri ve söylemleri yayar. Böylece, kültürlerarasılığı bünyesinde barındıran bir toplumda ırkçılığın nasıl yayıldığını ortaya koyar. Farklı ırklarla etkileşimde ırklar arasındaki farklılıklara odaklanılır. Örneğin, farklı ırkların ten rengi farklılıkları gibi, bu farklılıklar kutlanmak yerine diğer ırklara karşı baskı aracı olarak kullanılmaktadır.

Ayrıca, ulusal gündemin ön planda olduğu bu gibi sıkıntılı zamanlarda, sağ kanat, nefret dilini siyasi bir kampanya teması olarak denemekte ve tüm sosyal ve ekonomik sorunların kaynağı olarak yasa dışı göçmenleri suçlayarak, onları tüm olumsuz niteliklerin yüklediği tek tip bir blok olarak resmetmektedir. Köktencilerin, göçmenlerin geldikleri ülkenin kültürünü silmeye yönelik çabaları, göçmenin aynı anda hem kendi kültürünü hem de yeni kimliğini koruma kararlılığını küçümsemektedir.

Bell'e (12) göre, ayrıcalıklı ırkın belirli mitleri sürdürmedeki çıkarı, ABD Anayasası'nda yer alan idealler ve ideolojiler arasındaki çözülmemiş çelişkinin kapsamlı bir şekilde incelenmesini engeller. Bu durumun ABD'deki ırksal gerilimlerin başlıca nedeni olduğunu sonucuna varır. Yazarlar David Hamburg ve Richard Solomon (2000), toplumsal güveni teşvik eden yapısal önlemlerin, derinden kökleşmiş güvensizliklerin üstesinden geldiğini savunurlar. Belirli etnik gruplara karşı ayrımcılık yapan kurumların reformu, ırksal rahatsızlıkların çözümüdür. Medya reklamlarının büyük ölçüde Kafkas kökenli estetik özellikleri (saç uzantıları, beyazlatıcı kremler, ince vücut tipi ve hatta mağaza mankenleri gibi) yansıttığı bir toplumda, ayrımcılığın psikodinamiklerini doğru anlamak için bu davranışsal tutumların incelenmesi gerekmektedir. *Americanah*'dan bir örnek, Ifemelu'nun beyaz bir kadının salonunda saç yıkama hizmetinden mahrum bırakıldığı sırada maruz kaldığı ayrımcılıktır. Todorov'un (156) açıkladığı gibi, toplum bir öneridir; nötr kabul edilen şey aslında kültürel ve şu gözlemi yapar: "ırk" yararlılığını yitirmiştir ve bunun yerine çok daha uygun olan "kültür" terimi geçecektir; üstünlük ve

aşağılık beyanları, evrenselci çerçeveye bağlı kalmanın kalıntıları olarak bir kenara bırakılacak ve farkların yüceltilmesi tercih edilecektir (bu fark, kendi içinde yüceltilmiş olmasa da). *Americanah*'dan bir diğer örnek, Ifemelu'nun Batı güzellik normlarına karşı koyma amacıyla salona gidip dört numara saç rengini seçtiği andır. Ifemelu, Afrikalı müşteri Aisha ve diğerlerinin saç salonunda kıvırcık saçlarını ve siyahi tenini övdüklerinde mutlu olur; ancak halkının bu Tanrı vergisi özellikleri takdir etmemesine sinirlenmeden edemez. Afrikalıların doğal saçlarına daha fazla değer vermemesi, Yagazie'nin arkadaşı Yagazie'ye göre gülünçtür. Ifemelu'nun Malili bir kuaföre saçlarını ördürme kararı, yeni kimliğinin kamusal bir ifadesidir. Bu nedenle, kültürlerarası kavramını doğrularak kültürler arasında farklılıklar olduğunu ve bu farklılıkların bir arada var olması gerektiğini gösterir. Dolayısıyla, bu farklılıklara olumsuz bir bakış açısıyla odaklanmak yerine, toplum tarafından kutlanmalı veya kabul edilip saygı gösterilmelidir.

Bununla birlikte, determinizmin katılığı (şimdi fizikselden ziyade kültürel) ve insanlığın kültürlere bölünerek sürekliliğinin bozulması yerinde kalacaktır. Todorov'un (156-157) işaret ettiği gibi, Kafkas ırkı, Batı metafiziğinde her diğer belirleyici unsurla karşılaştırılan efendi ırk olarak sunulmaktadır; bu da asimetrik güç sürecini sürdüren adlandırma kategorilerini oluşturur. Asya'nın "doğulu" olarak kabul edilebileceği tek bağlam, Avrupa ile karşılaştırıldığında olur. Afrika'nın "vahşi doğa" olarak görülmesi, ancak Avrupa ve Amerika'nın kentsel merkezleriyle karşılaştırıldığında mümkündür. *Americanah* eserinde, Ifemelu ve Obinze, aynı ten rengine sahip insanlarla çevrili oldukları Afrika kıtasından ayrıldıklarında, ırk tarafından damgalandıklarının farkında değildiler; ta ki onlara atfedilen etiketin açığa çıktığı ayrımcılık eylemleriyle karşılaşana kadar. Ayrıca, medya reklam kampanyalarının etniklik algısı üzerindeki güçlü etkileriyle küreselleşmiş bir toplumda, Spivak (88), Batı kültür endüstrisinin "flotsam and jetsam" (tarihi ve kültürel kalıntılar) ile etkileşime girer. Bu ırksal politika, Amerika Birleşik Devletleri'nde sürekli var olan bir sorun gibi görünmektedir. John Kuo Wei (6), ABD'deki ırksal eşitlik yanlısamasını analiz ederken, bu tür ikili terimlerin sınırlarını ve karmaşıklıklarını şu sözlerle açıklar: "Biz,

çoğulcu bir toplumda yaşayan modern bireyleriz" ifadesi, Amerikalıların kendileri hakkında söylemek istedikleri şeydir. Amerika Birleşik Devletleri bağlamında, aynı coğrafi konumu paylaşan birçok ırk vardır.

Yine de, diğerlerine yönelik ayrımcılık sorunları, günümüz Amerika Birleşik Devletleri'nde hâlâ bir mesele olmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, ayrımcılığın ABD'de geçmişte kalmış bir şey olmadığını, aksine gözden geçirilmiş teorik çerçeveler ve normatif değerlere ihtiyaç duyulan acil bir sorun olduğunu belirtmek gerekir. "Amerikalı" teriminin "beyaz" anlamına geldiği yaygın varsayımı nedeniyle, beyaz olmadıkları ortaya çıktığında renkli insanlara bazen "geldiğin yere geri dön" denmektedir (Rosenblum & Travis, 16). Renkli insanlar, İngilizceyi iyi kullanmaları nedeniyle övüldüklerinde, "Amerikalı" teriminin tarihsel olarak "beyaz" anlamına geldiği onlara ince bir şekilde hatırlatılmaktadır. Bu gözlem, renkli bir kişinin doğal olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde doğmuş bir vatandaş olması olasılığının düşük olduğu anlamına gelir (Rosenblum & Travis, 16). Böylece, çok kültürlü bir toplumda yaşamının zorluklarını ortaya koyar; bu gruplar, ırk olarak hak ettikleri takdiri görmemektedir. Siyah topluluğun sosyal statüsüne yönelik bu değerlendirme, 1960'lardaki sivil haklar mücadelesi ve Başkan Obama'nın ABD'deki yükselişi sayesinde yükselmiş olmasına rağmen, ırkçılığın hâlâ bir sorun olduğunu göstermektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde siyah insanların hoş karşılanmadığı, yaşamalarına izin verilmeyen ve isimlerinin çağrışımı nedeniyle iş fırsatı tanınmayan bölgeler hâlâ vardır. Bu, farklı kültürel uygulamaların kabul edilmediğini gösterir. Ayrıca, bu tür ırkçılığın doğrudan değil, dolaylı olduğunu belirtmek önemlidir. Bu gruplar, yoksullukları veya tarihsel yoksullukları nedeniyle belirli topluluklara ayrılmaktadır; bu yoksulluk köklerini kölelikten almaktadır. Siyah topluluğundaki bazı insanlar yoksulluk zincirinden kurtulmuş olsa da, hepsi bu kadar şanslı olmamıştır.

Ayrıca, ulus, vatandaşlık ve sivil haklar üzerine yapılan tartışmalar, renkli insanların medyadaki temsillerini kontrol etme haklarına büyük önem vermiştir. Nijerya'nın medya tarafından ele alınması genellikle olumsuz olmuştur; başlıca sorunlardan biri, ülkenin nüfusu hakkında yanlış stereotiplerin yayılmasıdır. Afrika'nın sömürge

deneyiminden on yıllar sonra, tarihin galiplerinin hakkı, siyahi insanların özsel insanlığı hakkında yanıltıcı iddiaları sürdürmeye devam etmektedir.

Farklı Irksal Algı

Ayrıca *Americanah*'da, Ifemelu, Bank of America aracılığıyla Nijerya'daki akrabalarına para göndermeye çalıştığında hâlâ milliyet temelli ayrımcılıkla karşılaşır. Birçok kişi onu, kendi ülkesi olan Nijerya ile iş yapmaması konusunda uyarmıştır. Bu Amerikan bankaları, Nijerya'yı yüksek suç oranları, yolsuzluk ve istikrarsızlık nedeniyle iş yapmak için kara listeye almıştır. Ifemelu'nun, geri tepmelere rağmen mali işlemi tamamlama kararlılığı, karşılaştığı dar görüşlü ideolojiye karşı ilk başkaldırı eylemlerinden biridir. Bu durumda, Amerikan ve Nijerya kültürleri arasındaki karşılaştırmayı gözler önüne sererek kültürlerarası kavramı yansıtılmıştır. Bu durumda, Amerikalıların perspektifinden Nijeryalılar, onları yozlaşmış ve doyumsuz olarak algıladıkları için Amerikalılardan farklıdır. Bu yazar, bu kavramın hatalı olduğunu savunacak olsa da, kitapta Amerikan perspektifinden kültürlerarası bir temsili ortaya koyar. Ayrıca, *Americanah*'da Adichie, kimlik oluşumu ve kontrolü politikasını inceleyerek, irksal önyargının sosyal ve politik güç yapıları aracılığıyla nasıl sürdürüldüğünü anlamaya çalışır. Kimberly ve Kurt gibi kızgın beyaz karakterler aracılığıyla, Adichie, ırk söyleminde tartışılmaz otoriteye sahip güç elitleri olarak beyazların ırk konusundaki perspektifini araştırır. Kimberly ve Kurt, iyi tasarlanmış karakterlerdir; ancak onlar, renkli insanların ve işçi sınıfının çok farklı bir sosyal gerçeklik yaşadığını göz ardı etmeye şartlanmış, varlıklı orta sınıf beyazlardır. Adichie, beyaz insanları, önyargılı bir entegrasyon sürecine uyma kisvesi altında Afrika kökenli bedenlerin boyun eğdirilmesini kabul eden pasif gözlemciler olarak tasvir eder. Diğer genç, modern Nijeryalılar gibi, Adichie de Amerikan irksal akıntılarını incelemiş ve kendi iki kültürlü kimliğini stratejik bir şekilde oluşturmuştur. Bununla birlikte, Ifemelu ve Obinze gibi karakterler, yazı tarzlarında büyüyen bir kendine güven ve isyan yansıtır ve bu, yazarın olgunlaşmasını gösterir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde belirli ırklara yönelik farklı kültürel muameleler arasında bir ayırım duygusu vardır. Bu durum, toplumda sergilenen farklı kültürel muameleleri gözler önüne seren kültürlerarası kavramı vurgular ve kültürel farklılıkların önemini ortaya koyar.

Geçiş Aşaması Bağlamında Kültürel Kavşaklar

“Eşik ya da bir sürecin ilk aşaması” olarak tanımlanan geçiş aşaması (liminalite) kavramı, ilk olarak Arnold van Gennep (32) tarafından Les rites de Passage adlı kitabında ortaya konulmuştur. O, geçiş ritüellerini oluşturan üç aşamayı; izolasyon, geçiş ve yeniden entegrasyon olarak tanımlamıştır. Turner (94), geçiş ritüellerinin önemini daha iyi anlayabilmek için van Gennep'in liminalite kavramını kullanmış ve genişletmiştir. “Liminal” kategorisine giren bireyler, belirlenmiş sosyal veya kurumsal kategorilere açıkça uymazlar. Americanah bağlamında, Ifemelu, Aisha ve onlara benzeyen Afrikalı liminal karakterler, bir toplumdaki tipik hiyerarşik yapı yerine herkesin eşit derecede takdir ve saygı gördüğü bir toplumu temsil ederler. Turner'ın (95) belirttiği gibi, marjinlerde yaşayan insanlar, “yasa, gelenek, töre ve seremoni ile tahsis edilmiş ve düzenlenmiş pozisyonlar arasında yer alırlar.” O, toplulukları ve aileyi, insanların birbiriyle etkileşim kurabileceği en temel sosyal organizasyon biçimleri olarak görür. Turner, “topluluk” kategorisinin çeşitli ahlaksızlık, marjinalleşme ve aşağılık kültürel tezahürlerle karakterize olduğunu savunur. Bu bağlamda, liminalite, iki ayrı aşama arasında yer alan bir pozisyonu tanımlar (Turner, 233-237b). Ifemelu'nun hayatı, Nijeryalı bir göçmen ve ABD vatandaşı olarak iki dünya arasında bir geçiş aşamasında var olur. Turner'a (234) göre liminalite, insanların beklenmedik eylemlerinin sonuçları ile bu eylemler için beklentileri arasındaki bilişsel uyumsuzluğu deneyimleyerek en yüksek düzeyde öz farkındalıklarına ulaştıkları sosyal bir aşamadır. Bir kişi liminal bir durumda olduğunda, sürekli bir geçiş halindedir ve artık belirgin özellikleri yoktur. Americanah'da baş karakter Emenike, bir beyaz İngiliz kadınla evlenir ve beyaz kültürüne hayran olduğu için İngiliz özelliklerini benimser, bu durum onun itaatkâr pozisyonunu rahatça kabul etmesini sağlar. Öte yandan Ifemelu, Amerikan sosyal ortamında kolayca gezinen, ancak ABD vatandaşı olduktan sonra bile herhangi bir

şekilde etiketlenmeyi şiddetle reddeden bir liminal karakterdir. Kültürel deneyimlerin anılarından etkilenen güçlü kimlik duygusu nedeniyle dünyaya Aisha ve diğer Afrikalı salon çalışanlarından çok farklı bir bakış açısıyla bakar.

Liminalite, kültürel farklılıkların, bir kişinin belirli bir kültüre asimile olma sürecinde bir yol ayrımında kalmasına neden olduğunu gösterir. Bu, kültürlerarasılıkta vurgulanan kültürel farklılıklarla ilgili ana noktayı daha da pekiştirir. Americanah'da Aunty Uju, Boston, Massachusetts'te ten rengine uygun kozmetik bulmanın ne kadar zor olduğunu şikayet ederken bu beyaz kültüre atıfta bulunur. Ifemelu'nun kuzeni Dike, ergenliğe ulaştığında öfkeli ve şiddet yanlısı olarak etiketlenecektir. Ifemelu, Amerikan satış personelinin onun Amerikan gibi konuştuğunu söylemesinden ve Afrikalı aksanı nedeniyle telefonda reddedilen hizmetleri almaya başlamasından sonra, sömürgeci kültürü gururla benimser. Ancak Ifemelu, aldığı övgülerin küçümseyici olduğunu fark eder ve Amerikan aksanını bırakmaya karar verir. Elit tabakaya katılma çabalarından vazgeçer ve yeniden otantik sesini bulur. Bu durumda, Ifemelu'nun yaşadığı farklı muameleye dayalı olarak kültürlerarasılığı, aksanının Nijeryalı ve Amerikalı arasında olması nedeniyle algılamak mümkündür. Bu da iki farklı kültürün var olduğunu, kültürlerarasılıkta önemli bir ayrımı gösterdiğini ortaya koyar.

Öte yandan kültürlerarasılık bağlamında, Americanah kitabında net bir şekilde ortaya çıkan kavramlardan biri, Ifemelu'nun aydınlanmasının, beyaz Amerikan kültürünün ülkenin çeşitli marjinal gruplarının hayatlarına nasıl nüfuz ettiğini görmesini sağlamış olmasıdır. Ifemelu, Amerikan kültürüne asimile olmaya çalışırken, yeni bağlamında ırkın fenomenal olmayan ancak geleneksel öneminin farkında olmasına rağmen, Nijerya'dan aldığı özgüveni korumakta zorlanır. Ifemelu, kuzeni Aunty Uju'nun oğlunu, Dike'yi, bir mağazada izinsiz bir ürünü raftan aldığı için azarladığı bir olayı anlatarak, göçmenlerin karşılaştığı dilsel ve kültürel engelleri gözler önüne serer. Beyaz Amerikalılar için ayrılmış burun sesi ve kayan aksanıyla Aunty Uju, "Dike, onu yerine koy" der. Aksandaki değişimle birlikte daha pişman ve özür dileyen bir Aunty Uju ortaya çıkar (Adichie, 130). Adichie, Birleşik Krallık'a göç eden diğer bir Nijeryalı olan

Emenike'yi de benzer şekilde tasvir eder: hayal dünyasında yaşayan, kültürel anlayıştan yoksun, gerçek bir Nijeryalı olamayan bir karakter. Ifemelu, Dike'nin Amerika Birleşik Devletleri'nde karşı karşıya olduğu geleceği, kimliğini kendisinin mi seçeceği yoksa beyaz kültürün kapı bekçileri tarafından mı seçileceği çelişkisi olarak görür.

2.1.3.4. Amerikan Edebiyatında Kültürlerarası Perspektiften *Americanah*

Nasıl ki fetihler Pequot, Iroquois ve Tutelo'yu ortaya çıkardıysa, Asante, Ovimbundu, Yoruba ve Bakongo'yu da ortaya çıkardı; bunların hepsi artık “siyah” olarak kabul edilmektedir (Omi & Winant, 66). Bu, farklı kültürler olmasına rağmen, hepsinin aynı olduğunu, bu durumda benzerliklerinin siyah ırk olmalarına odaklandığını gösterir. Yine de, bu farklı kültürler her zaman birbiriyle etkileşimde bulunmak zorundadır, çünkü aynı toplumda bir arada var oldukları için birbirlerinden öğrenmeye ve birlikte büyümeye başlarlar. Bu toplumda, tamamen çok kültürlü bir toplumun aksine, baskın bir kültür yoktur. İnsanlar çok kültürlü bir toplumda birlikte yaşarlar, ancak bu toplulukla etkileşim kurmaları gerekmez. Örneğin, insanlar etnik bir restorana gidebilir, ancak bu toplulukların mahallelerine gitmeyebilirler. Bu bölümde odak, çok kültürlü bir toplum içinde kültürlerarası varlık üzerine olacaktır.

Çok kültürlülük kavramına bakıldığında, yine de, toplum içinde çok sayıda etnik köken ve kültürün varlığını ve bunların hepsinin tanınmayı hak ettiğini kabul etmek önemlidir.

İki Kültürlü Etos

İki kültürlülük, iki kültürün birbirinden öğrenerek yeni kavramlar, uygulamalar, dil vb. oluşturduğu anlamda kültürlerarası toplumu gösterir. Bu, aynı toplum içinde farklı kültürlerin var olduğunu, ancak birbirlerinden ayrı olabileceklerini, yani Amerikan toplumunun çok kültürlülüğünü temsil ettiğini ortaya koyar. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde beyaz toplumun siyah kültürü temsil eden uygulamaları benimseyerek kültürel özümseme ile suçlanması gösterilebilir. Bu da kültürlerarasının varlığını gösterir. Ancak, aynı beyaz insanlar, siyah insanların karşılaştığı sorunları kabul etmemek ya

da ağırlıklı olarak siyahların yaşadığı mahallelere gitmemek gibi şekillerde kendilerini siyah insanlardan ayırmaktadır. Bu da, aynı topluluk içinde kültürlerarası bir toplumun pratiği olan çok kültürlü bir toplum kavramını ortaya koyar. Bu nedenle, Amerika Birleşik Devletleri'ne gelen insanlar, ülkenin ekonomisini, kültürünü ve yaşam tarzını zenginleştirerek her zaman net bir fayda sağlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri, dünyanın dört bir yanından gelen insanların katkısıyla bir kültür potasıdır. Çoğu zaman, ev sahibi ülkedeki etkili siyasi gruplar, kamuoyunu göçmenler ve geldikleri ülkeler hakkında etkilemek için retorik kullanırken, sosyosantrik bir durumdan egosantrik bir duruma taşınan göçmenin yaşadığı sıkıntıyı görmezden gelirler. Dolayısıyla, egosantrik algının, bu durumda çok kültürlülüğün birden fazla kültürün varlığı ile sergilendiği, ancak bu kültürlerle etkileşime girme zorunluluğunun bulunmadığı şeklinde olduğu söylenebilir. Bu nedenle, diğer kültürleri dikkate almamak ya da onlardan öğrenmemek de egosantrik bir algıyı yansıtır. Göçmenlerin Amerikan kültürünü benimsemeleri ya da ırksal temelli yabancı düşmanlığına maruz kalmaları gerekmektedir, aksi halde uyumsuzluğun sonuçları ortaya çıkabilir. Bhugra ve Becker'in (18) vurguladığı gibi, kendi kültüründen soyutlanma, baskın kültür tarafından reddedilme ve sosyal desteğin eksikliği sonucunda reddedilme duygusu ve düşük benlik saygısı oluşabilir.

Dolayısıyla, *Americanah*'ta Chimamanda Adichie, çağdaş çok etnikli toplumların üyeleri üzerindeki önyargı ve ayrımcılığın etkilerini göstermek için Nijerya, Britanya ve Amerikan kültürlerinin nasıl kesiştiğini inceleyerek cesur bir adım atmıştır. *Americanah*, Batı'nın kültürel asimilasyon, benlik kavramı ve zaman ile tarih anlayışlarına ırksal ve etnik farklar perspektifinden meydan okuyan isyan niteliğinde bir anlatıdır. Achebe (29), bir kişinin etnik kökeni, cinsiyeti, dili, sosyoekonomik düzeyi veya siyasi bağlılığı nedeniyle üstünlük inancının dünyanın sorunlarının kaynağı olduğunu savunur. Adichie'nin hikâyesi, topluma asimile olma eşliğindeki göçmenlere en değerli değerlerini korumaları ve iki kültürlü değerlerini yeniden düşünmeleri gerektiği konusunda uyarıda bulunur; bu da kültürlerarasılığı temsil eder. Bu nedenle, bir kişi kendini iki kültürlü olarak kabul ettiğinde, hem kendi kültüründe hem de ikamet ettiği

ülkede rahat olmalıdır (Schwartz & Unger, 29). Bu durumda, ikamet edilen ülkenin de birden fazla kültüre sahip olması, kişinin yaşamak zorunda olduğu çok kültürlü toplumu gösterir.

Adichie'nin *Americanah* adlı eserinde Ifemelu, kültürel asimilasyon karşısında bir kişinin tarihini onurlandırarak ve koruyarak adaletin radikal bir yanıtı olarak uyarlanabilir iki kültürlülüğün bir örneği olan bir karakterdir. İngiliz dili ve burun aksanlarına yönelik baskın tutumu, *Americanah*'ta yeni-sömürgeci kültürün nasıl yansıtıldığına bir örneğidir. Nijerya mirasını tanımak ve kutlamak için Ifemelu, Nijerya aksanıyla konuşmaya çalışır ve saçlarını doğal kıvrıcılığında bırakır. Kendi kültürünü hem Broken English (bozuk İngilizce) hem de Igbo diliyle en yakınlarıyla iletişim kurarak kutlar, bu da hayatındaki her iki kültürün önemini yansıtır. Bu aynı zamanda iki kültür arasındaki etkileşimi, İngiliz ve Igbo kültürlerinin dil yoluyla aynı anda uygulanmasıyla gösterirken, çok kültürlülüğü de tasvir eder.

Ifemelu'nun uyarlanabilir iki kültürlülüğü, yeni eviyle anavatanının geleneklerini birleştirerek her iki kültürel dalga arasında yüzebilen bir kişilik inşa eder. Ifemelu'nun Nijerya'daki arkadaşları ona *Americanah* olarak hitap ederler, çünkü Ifemelu, Nijerya kökeninin ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yeni evinin değerlerini sağlam bir şekilde kavramıştır. Ifemelu'nun sadece "Nijeryalı" ya da "Amerikalı" olarak değil, "Nijeryalı Amerikalı" olarak kimliklendirilmek istemesi, geleneksel Nijerya değerleri (ebeveynlere saygı gibi) ile Amerikan bireysellik ve materyalizm değerlerini nasıl birleştirdiği ışığında önemlidir. Bu durumda, Ifemelu'nun Amerikan ve Nijerya değerlerinden, yani farklı kültürlerden bir şeyler öğrenmesiyle kültürlerarası etkileşim doğrudan uygulanmaktadır.

Ifemelu, Kimberly ve Blaine ile ortak Amerikan mirasları nedeniyle bir yakınlık hissedebilir, ancak kendini Obinze, Ginika ve Auntu Uju gibi Nijeryalı olarak da görebilir. Ifemelu'nun çifte vatandaşlığı olsa da (Amerika Birleşik Devletleri ve Nijerya), anlatı büyük ölçüde onun bir Nijeryalı Amerikalı olarak hayatına odaklanır. Ifemelu, Amerika Birleşik Devletleri'nde büyük başarı ve mutluluk bulmuş olsa da, hâlâ tam anlamıyla ait olmadığı duygusunu taşır. Bu durum, iki kültürlü olmanın zorluğunu, çünkü hem Amerika Birleşik

Devletleri'nde hem de Nijerya'da bir yere ait olmama hissini ortaya koyar. Her iki toplum da çok kültürlüdür; örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde siyah ve beyaz gibi ırksal kültürler varken, Nijerya'da da insanların farkında olduğu ve kabul ettiği çok sayıda kabile vardır. Buna rağmen, Ifemelu hem Nijerya hem de Amerika Birleşik Devletleri kültürlerinden (kültürlerarası) öğrenmektedir ve bu, bir kişinin nerede ait olduğunu belirlemenin zor olduğu çok kültürlü bir dünyada oldukça zorlu olabilir.

Victor Obasaju (2014), ikinci nesil göçmenlerin kimliğinin, çoğunluk Beyaz İngiliz toplumunun algılanan düşmanlığı tarafından şekillendirilip şekillendirilmediğini belirlemek için literatürü incelemekte ve göçmenlerin İngiliz sivil ideallerini koruma konusundaki endişelerine vurgu yapmaktadır. Jean Phinney'nin, göçmenlerin ulusal ve etnik kimlikleri güçlendirmeye değer veren ve onların bir arada yaşamalarına yer açan bir çeşitlilik anlayışını benimseyen bir yeni evde kültürel miraslarını daha olası bir şekilde sürdüreceklerini ileri süren iddiası, Obasaju tarafından desteklenmektedir. *Americanah*'ta, çok kültürlü olmayan Birleşik Krallık'ta çalışkan Obinze'nin maddi desteği çok az aldığını görmekteyiz; bu, toplumsal entegrasyonu sağlayan sosyal mekanizmalar başarısız olduğunda göçmenlerin yaşadığı çaresizliği göstermektedir. Bu durum, göçmenlerin görüşleri ve girdikleri toplumun tepkileri, etnik ve ulusal kimliklerinin gelişimini şekillendirdiği için meydana gelmektedir.

Kültürel Bağlantı

Kültürel bağlantı bağlamında, bu yazar, farklı bölgelerden gelen bu kültürlerin birbirleriyle nasıl ilişki kurmaya ya da hatta iç içe geçmeye çalıştıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu da, farklı kültürlerin kabul edilmesi anlamına gelen çok kültürlülüğe işaret ederken, aynı zamanda kültürlerarasılığı ortaya koyan yeni bir fikir, kavram veya uygulamanın patlak vermesine yol açmaktadır. *Americanah*'dan bir örnek, kültürel taleplere rağmen bir kişinin kendi grubu içinde evlenmesi gerektiği inancına karşı, Aisha'nın Nijeryalı erkeklerin, özellikle Ibo erkeklerinin sadık partnerler olduğunu duymuş olmasıdır. Aisha, Ifemelu'yu kendi kültürü dışında biriyle evlenmeye

ikna etmek için son bir çabayla onu Nijerya'dan iki adamla tanıştırır. Komşu Malili toplumun bir üyesi olarak, Nijerya'daki yolsuzluğu maddi refah peşinde koşma lensinden görür ve bu nedenle bu konuda endişelenmez. Obinze'nin dediği gibi, "Nijeryalılar çok dalkavuk olabilirler. Bizim için bir rol oynamak zor değil, çünkü doğal olarak kendine güvenen bireyleriz" (Adichie, 488). Bu nedenle, Aisha'nın kendi kültürü dışındaki biriyle evlenme uygulamasını kabul etmesi, diğer kültürleri, hatta kişinin kendi kültürel kimliğinin dışındaki kültürleri anlama yeteneğine işaret eder. Böylece, çok kültürlülüğü ve kültürlerarasılığı somutlaştıran yeni kavram, evlilik yoluyla karışık kültürel ailelerin yaratılmasına olan inanç veya düşünceden analiz edilebilir.

Kültürel bir bağlantı, kültürlerin doğrudan entegrasyonu olduğunda algılanır. Charles La Shure'ün (200) Turner'ın Kore'ye göçü ve sonrasında Kore, Japonya ve Moğolistan arasında yaptığı seyahatlerle ilgili araştırması, Turner'ın daha kalıcı bir yaşam tarzını benimseyip Kore toplumuna entegre olana kadar bir geçiş durumunda olduğunu belirterek kültürel pozisyonunu sorgular. La Shure, Beyaz güç elitinin bir üyesi olduğu için Kore kültürüne daha kolay uyum sağlamış olmasından rahatsız görünmez. *Americanah* bağlamında, beyaz insanlar Nijerya'da çok rağbet görmektedir; bunun en iyi örneği, Obinze'nin iş amaçlı Nijerya'ya davet ettiği Britanyalı arkadaşı Noel'dir. Noel'in şefkati asla sorgulanmaz ve Nijeryalılar tarafından sıcak bir şekilde karşılanır. Ifemelu'nun aksine, Noel Nijerya hayatına ve kadınlarına o kadar hayrandır ki geri dönmek istemez. Hümanist bir yaklaşımı kullanarak, Adichie ırkçılık ve önyargının temellerini sorgular. Bu perspektif, 2016 ABD başkanlık seçimlerinde, her iki parti için de ırk ve göçmenliğin önemli meseleler haline geldiği süreçte ortaya çıkar. Roman, beyazlığı, ayrıcalıklı bir grubun üyelerinin ortak değerlerini, inançlarını ve dünya görüşlerini kullanarak ırksal çizgiler boyunca sistemik avantajlar inşa ettiği kültürel bir süreç olarak tasvir eder. Böylece, çok kültürlü Amerikan toplumunda var olan toplulukları ve kültürlerarasılığın zıt tarafını ortaya koyar. Bu durum, insan olma gibi ortak ilgi alanları göz önüne alındığında, entegre olması gereken kültürler arasındaki kopukluğu da gösterir.

2.2. Junot Diaz'ın *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* (2008) Üzerine

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Hayatı adlı kitap, çokkültürlülüğün çeşitli yönlerini tasvir etmek için kullanılmıştır. Yazar, çokkültürlülüğün nasıl geliştiğini ve çokkültürlü bir ortamda toplumsal uyumun önemini, diğer birçok sorunun yanı sıra, ustalıkla cevaplamaktadır. Bu da çokkültürlü bir ortamda bulunmanın faydalarını vurgulamaktadır. Diaz'ın kitabını okuyan öğrenciler ve okuyucular, kendi kültürlerini ve diğer kültürleri derinlemesine kavrayabilirler. Bu da, bireylerin değerleri, ethosları ve yaşam felsefeleri ile ilgili olarak kültürel farklılıkları takdir etme konusunda daha fazla bilgi edinilmesine katkı sağlar. Çokkültürlü bir ortam, bilinçaltında kültürel hassasiyet geliştirmeyi sağlayacak talimatları aktarır. Kültürel hassasiyetin gerekliliği, özellikle 21. yüzyılda, internetin insanlar arasında takdir edilen değerler üzerindeki etkisinin arttığı bir dönemde, hayati önem taşımaktadır.

Çokkültürlülüğü takdir etmek, sosyal hoşgörüyü ve çeşitliliğe saygıyı geliştirir. Sosyal hoşgörüyü geliştirirken, bir kişi farklı uygulamalar ve onların kökenleri hakkında daha fazla bilgi edinebilir. Bu, çokkültürlülüğü ele alan edebi eserlerin kültürler arasındaki bağların kurulmasında, kültürel anlayışın derinleştirilmesinde ve kültürler arasındaki uçurumun kapatılmasında, dolayısıyla barış ve bağların teşvik edilmesinde önemli olmasını sağlar. Bu durum, çokkültürlü bölgelerin sosyal ve ekonomik gelişimine de katkıda bulunur.

Ancak yazar, okuyucuyu çokkültürlü bir ortamda göçmenlerin karşılaştığı zorluklardan habersiz bırakmaz. Diaz, çokkültürlülüğün kimlik üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu ve kimlik krizine yol açabileceğini gözler önüne serer. Diaz, edebi eserinde çokkültürlülüğü, dil engeli, kimlik krizi, ırkçı önyargı ve bu tür bir kültürü sergileyen toplumdaki ataerkil sistemin zorluklarını ortaya çıkarmak için kullanır. Bu eseri okuyan biri, yazarın okuyucuları etkilemek için tasvir ettiği ve kullandığı ince bilgiyi görebilir. Yazarın bakış açısından böyle bir kültürün yönlerini anlamak, okuyucuya, bu tür bir ortamda gezinmek için gerekli olan içsel bilgiyi geliştirme avantajı sağlar.

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Hayatı, Oscar de León adında bir adamın biyografisidir. Oscar, bir Dominik Amerikalıdır ve hayatı boyunca kabul görme, topluluk bulma ve sevgi arayışı içinde olmuştur. New Jersey'nin Paterson şehrinde büyümüştür. Hikaye, çoğunlukla Oscar'ın yurt arkadaşı Yunior tarafından anlatılır. Yunior, Oscar'ı insancillaştırmak için, biyografisine Oscar'ın annesi ve dedesinin Dominik diktatör Trujillo'nun elinde yaşadığı acıları da dahil eder.

Oscar'ın biyografisine başlamadan önce Yunior, fuk lanetinin köklerinin Afrika'da olduğunu ancak İspanyol fatihler tarafından Karayipler'e getirildiğini belirtir. Yeni Dünya'daki insanların bu lanet tarafından takip edildiği söylenmektedir. Yunior, buna "fuk anlatısı" adını verdiği bir hikaye anlatmaya hazırlanmaktadır.

Romanın ilk bölümleri, Oscar'ın erken dönem yaşamını anlatır. Oscar, çocukken bile kendine güvenen ve çekici bir havaya sahipti. Yedi yaşındayken, aynı anda iki kızla çıkmaya çalıştı ama başaramadı; bu, onun zihinsel çöküşünün başlangıcını işaret ediyordu. Ergenliğin başlaması, onun fiziksel sağlığını ve öz değer duygusunu önemli ölçüde zayıflattı. Lise boyunca reddedilmiş ve yalnız hissetmesine rağmen, aşkı bulma umudu sarsılmadı. Bir SAT dersinde hayatının aşkıyla tanıştı, ancak bu aşk, kızın kendisinden büyük ve kötü muamele eden erkek arkadaşını seçmesiyle son buldu. Büyük bir hayal kırıklığına uğrayan Oscar, eşyalarını toplayarak Rutgers Üniversitesi'ne gitmek üzere New Jersey'e taşındı.

Oscar'ın kız kardeşi Lola, romanın ikinci bölümünü anlatır. Lola, ergenlik döneminde kendisini birey olarak keşfetmeye başladığında annesiyle olan ilişkisinin gergin olduğunu ifade eder. Annesinin meme kanseri olduğunu öğrendiğinde, Lola inatçı bir şekilde aşağı doğru bir sarmala girmeye başladı. Evdeki durum dayanılmaz hale geldiğinde, saçlarını kazıttı ve sevgilisi Aldo ile Jersey Shore'a kaçtı. Aldo ve ırkçı babasıyla geçirdiği zaman, Lola'nın duygusal olarak tükenmesine neden oldu. Oscar'ı aradı ve bir yerde buluşmalarını, yanında para getirmesini istedi. Onu da yanına alarak kaçmayı planlıyordu. Lola, eve dönmek istemiyordu, ancak kardeşi Oscar ve anneleri Beli onu ikna etti. Cezasının bir parçası olarak Lola, Dominik Cumhuriyeti'ne, büyükannesi La Inca'nın yanına gönderildi. Lola, bu

ortamda kendini buldu ve bir gece La Inca ona annesinin yetiştirilme hikayelerini anlattı. Beli'nin gençliği, tıpkı Lola'nınki gibi, isyanla tanımlanmıştı. La Inca, Beli'nin babasının bir kuzeniydi ve ebeveynleri öldükten sonra ona bakmış ve onu büyütmişti. La Inca, Beli'yi prestijli bir özel okula göndermişti, ancak Beli'nin tek ilgilendiği şey erkeklerdi. Beli ergenliğe girdiğinde, erkeklerle olan etkileşimlerinde yeni kazandığı gücün farkına vardı. Beyaz bir çocuk olan Jack Pujols'a duyduğu yoğun hisler nedeniyle, süpürge dolabında onunla ilişkiye girdi, bu olay tartışma yarattı. Jack'in ailesi, Beli'yi koyu ten rengi ve düşük sosyal statüsü nedeniyle damgaladı. Ertesi gece, Beli bir kulübe gitti ve Dominik diktatörü Trujillo'nun adamı olan “Gangster” ile tanıştı. Gangster ile görüşmeye başladığında, Beli, Gangster'in Trujillo'nun kız kardeşiyle evli olduğunu bilmiyordu. Gangster'in karısı, Beli'nin Gangster'den hamile olduğunu öğrendiğinde, onu acımasızca bir şeker kamışı tarlasında öldürdü. Beli hayatta kalmasına rağmen, çocuğunu trajik bir şekilde kaybetti. La Inca, Beli'nin güvenliği için onu New York'a gönderdi.

Üniversitede, Oscar her zaman dışlanmış biriydi. Yuniör, Lola'nın kalbini kazanmak için Oscar ile birlikte yaşamayı teklif etti. Oscar'ın tuhaf davranışlarından ilk başta şaşkınlık duyan Yuniör, zamanla ona çok yakınlaştı. Oscar, Jenni adında bir öğrenciye karşı duygular beslemeye başladığında işler kötüleşmeye başladı. Jenni'nin başka biriyle ilişki yaşadığını öğrenince o kadar yıkıldı ki, bir köprüden atlayarak intihar etmeye çalıştı. Fiziksel olarak harap olmasına rağmen, kendisini “Dominik Tolkien” olarak tanıttığını düşündüğü bir roman üzerinde çalışmaya başladı.

Bu bölümde Yuniör, Oscar'ın büyükbabası Abelard Luis Cabral'ın hikayesini tekrar anlatıyor. Abelard, Dominik Cumhuriyeti'nde cerrah olarak eğitim aldığı ve olağanüstü bir ün kazandığı memleketinde, eşi Socorro ve iki kızıyla birlikte bir tıp merkezi işletiyordu. En büyük kızı Jacquelyn, göz kamaştırıcı bir güzelliğe sahipti. Trujillo'nun genç kadınlara tecavüz etme konusundaki kötü şöhreti, Abelard'ı Jacquelyn'in güvenliği konusunda korkutuyordu. Trujillo'yu karalayan bir şaka yaptığı iddiasıyla sorgulanan Abelard'ın tutuklanması, ailede yıkıma neden oldu. Abelard hapisanedeyken, Socorro bir kız çocuğu dünyaya getirdi ve ardından

intihar etti. Gözaltındayken çiftin üçüncü çocuğunu taşıyordu. Açıklanamayan trajediler, büyük kızların her ikisinin de hayatına mal oldu. En küçük kızları Beli, uzak akrabalarına gönderildi ve sonunda köle olarak satıldı. Daha sonra, La Inca, Beli'yi buldu ve onu kendi çocuğu olarak büyüttü.

Oscar, Rutgers'daki eğitimini tamamladıktan hemen sonra, eski okuluna öğretmen olarak döndü. Üç yıl boyunca hayatı giderek daha sıradan hale geldikçe kendini mutsuz hissetti. Genç bir adamken, ailesiyle birlikte Santo Domingo'yu ziyaret etti ve kendisinden on yaş büyük bir fahişe olan Ybón Pimentel ile tanıştı.

Oscar, Ybón'un Yunior'un "Kaptan" olarak adlandırdığı bir polis memuruyla birlikte olmasına rağmen, her zamanki gibi davrandı ve ona delicesine aşık oldu. Kaptan, Oscar hakkında duyduktan sonra ona karşı kıskançlık duymaya başladı. Kaptan, Oscar ve Ybón'un ilk tutkulu öpücüklerini paylaştıkları bir anda, Oscar'ı bir şeker kamışı tarlasında dövdürdü. Olayın ardından, Oscar New Jersey'e geri döndü, ancak Ybón'a olan hislerini bir türlü unutamadı ve tekrar Santo Domingo'ya geri döndü. Ybón ve Oscar'ın geniş ailesinin tüm ısrarlarına rağmen, Oscar ayrılmayı reddetti. Kaptan, zamanla Oscar'ın varlığından haberdar oldu. Oscar'ın tekrar kaçırılması ve şeker kamışı tarlasına götürülmesi emrini verdi; orada öldürülecekti.

Beli, Oscar'ın cenazesinden kısa bir süre sonra ölür. Lola, Yunior'un sadakatsizliği nedeniyle ilişkilerini bitirdi. Miami'de başka bir adamdan bir çocuğu oldu ve ardından New Jersey'e geri taşındı. Yunior, Lola'nın kızı Isis'in ailenin lanetini sona erdirecek kişi olacağına inanıyordu.

Junot Diaz'ın bu eserinde de Léon ailesi birçok zorluk ve mücadele ile karşı karşıya kalır. Beli'nin kanser tedavisi sırasında, annesi Lola sürekli bir stres kaynağıydı ve "Bu sefer umarım bundan ölürsün" diyordu (Diaz s.63). Lola ve erkek arkadaşı Aldo, Lola'nın zihinsel sıkıntılarından kaçmak için "sahile doğru yönelirler" (mecazi anlamda) (Diaz s.64). Oscar, Dominikli erkeklerin iddia edilen çapkınlıklarını ve rol yapma oyunları ile çizgi romanlarda neşeli olduklarını okuduğunda, Diaz'ın gördüğünü iddia ettiği şeylere dayanarak sadece tahminlerde bulunabilir. Beli, çocukken şiddetli bir

şekilde istismara uğramış, dövülmüş ve yakılmıştır ve hiçbir zaman ebeveynleri veya kardeşleriyle tanışmamıştır. Beli'nin bu durumdan kurtulma olasılığı nedir? Oscar, New Brunswick köprüsünden atladığında hayatta kalabilecek mi? Lola, kaçma planını iki kez başarıyla gerçekleştirebilecek mi? Hayır. Evde işler ne kadar kötü olursa olsun, okuyucu hayatın kaçınılmaz olduğunu hızla fark eder. Lola, Beli, Oscar ve diğer talihsizler bilinçli ya da bilinçsiz olarak kararlar verseler bile, kaderlerini yaşamaya mahkum olacaklardır.

Diaz'ın külliyatı, de Léon ailesinin sonsuz bir savaş ve çatışmaya mahkûm olduğunu gösteriyor. Oscar'ın önemsiz amcasının aynı zamanda bir eroin bağımlısı olması ve Oscar ile aynı Paterson apartman kompleksinde yaşaması, bu sorunu göstermede harika bir araç haline getiriyor. Kitap boyunca uyuşturucu bağımlılığını yenmeye çalışsa da, bunda başarılı olamıyor. Oscar'ın amcası ve diğer akrabaları çaresiz görünüyor. "Fuk" kelimesi, kaçınılmaz bir son ve nihai bir çözüm anlamına gelebilir. Diaz, Santo Domingo halkının tüm sıkıntıları için "Yeni Dünya'nın Laneti ve Kaderi"ni suçlamakta haklı olduklarını söylüyor (Diaz s.1). Eğer bir Dominikliye sorarsanız, lanetin gerçek olduğunu ve "havada olduğunu" söyleyeceklerdir, böyle şeylere inanıp inanmamanız önemli değil (Diaz s.2). Oscar, Beli ve Lola buradan sağ çıksalar bile, Diaz, fuk aracılığıyla onları karşılaştıkları dehşetlere karşı uyarıyor.

Diaz'ın kullandığı üslup ve ton, sonucun önceden belirlenmiş olduğu hissini güçlendiriyor. O, "edebi" bir üslup tercih etmiyor, bunun yerine gezgin bir adamın argosunu ve kısaltmalarını kullanıyor. Romanın kahramanlarının ve kötü karakterlerinin sık sık küfür ve alaycılık kullanması, onların düşmanca bir ortamda yetiştiklerinin ve hikaye boyunca maruz kaldıkları taciz, acı ve mücadelelerin bir göstergesi. Diaz, Beli'nin "neredeysen her gencin başlangıçtaki özlemlerine" sahip olduğunu öğrendikten sonra okuyucuya "peki ya ne olmuş?" diyor. Ancak ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar, kimse önceden belirlenmiş kaderden, dayaklardan, acılardan ve önlerindeki dehşetlerden kaçamayacaktır.

Beli'nin, kendisini büyüleyen yakışıklı bir erkek hayranı tarafından etkilenip hayallerine kapıldığı romantikleştirilmiş versiyon,

gerçeğin tam tersidir. Beli, gangsterin çocuğunun babası olduğunu öğrendikten sonra "sevinçten kendinden geçer" (Diaz s.136). Bu, Beli için sürekli hayal kırıklığına uğradığı hayattan nihayet kaçma şansıydı. Ancak, kısa sürede çocuğun özgürlüğün anahtarı olmadığını fark eder. Hamilelik sırasında ölme olasılığı, sonuçlardan memnun olma olasılığından daha yüksektir. Korkunç Dominik Cumhuriyeti diktatörünün kız kardeşi olan gangsterin karısı, hamileliği öğrendiğinde Beli'ye vahşice saldırır ve onu ölüme terk eder. Beli, dayak sonrası gangsteri anlık bir özlemle hatırlasa da, bu yolda devam etmekten başka seçeneği olmadığını o an anlar.

Lola, hayatını annesiyle tartışmaktan kaçınmaya adanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde geçirdiği bir yılın ardından, Lola liseyi Dominik Cumhuriyeti'nde bitirmek istediğini fark eder. Ne yazık ki, diğer Dominikli lise kızları gibi, o da ırkçılık ve cinsiyetçilikle aynı zorluklarla karşılaşır. Muhteşem bir genç kadına dönüşmüş, romantik başarılar elde etmiş ve atletizmde birçok okul rekoru kırmış olsa da, "Topladığın tüm mutluluk...hiçbir şeymiş gibi kaybolup gider" (Diaz s.205). La Inca, "[ona] annesine geri dönme zamanının geldiğini" söyleyerek, on dört ay boyunca büyükannesiyile birlikte kaldıktan sonra Lola'nın artık annesine ve Paterson'daki korkunç yaşamına geri dönme ihtiyacı hissetmediğini ifade eder (Diaz s.205). Beli, Santo Domingo'da Lola'yı almaya geldiğinde ona hâlâ iyi görünmediğini söyler. Lola'nın sonunda Paterson'da yaşananları atlatabileceğine dair kısa süreli umut ışığı hızla sönmüştür.

Oscar hep aynı yerde kalır, ama özgürleşme hayalleri kurmaktan kendini alamaz. Ancak romanın sonunda, Oscar "tek çıkış yolu, içeriye girmektir" (Diaz s.209) ifadesinin farkına varıyor gibi görünür. Bugüne kadar, Oscar hâlâ onu hayatının aşkı olarak görür, ona neredeyse hayatına mal olmuş olsa bile. Ybón, yeni sevgilisiyle birlikte Santo Domingo'ya taşınmış ve Oscar'ın hayatına son vermeyi planlamıştır. Oscar için, Ybón sadece kaçış noktası değil; o, Oscar'ın hayatında yer verdiği ve sevdiği biriydi. Santo Domingo'ya döndüğünde, Oscar, Ybón için her şeyi riske atmaya hazırdır. Oscar, sorunlarından kaçmayı değil, onlara çözüm bulmaya amaçlamaktadır.

Oscar'ın öldürülmesi, Lola'nın küçük düşürülmesi ve ikisinin de aldığı dayaklar, kaderlerini mühürlemiş gibi görünür. Oscar'ın "Son Yolculuğu"nun sonunun izleyicilere bariz görünmesine rağmen, Oscar için bu, kendi parçalanmış hayatını onarma yönünde gerçek bir çabadır. Beli, Oscar ve Lola, fuk'un etkisi olup olmadığına bakılmaksızın, geçmiş eylemlerinin sonuçlarıyla yüzleşmek zorundadır.

2.2.1. Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı'nda Kültürlerarası Unsurlar

Kadınların Nesneleştirilmesi

Kültürlerarası etkileşim, kadınların nesneleştirilmesini teşvik eder. Cinsellik temelinde nesneleştirme, ataerkil sistemlerin yönlendirdiği toplumlar tarafından normalleştirilmiştir. Nesneleştirme genellikle toplumların koruduğu gelenekler ve kültürel uygulamalar nedeniyle meydana gelir. Kültürlerarası ortamların çoğunda, kadınlar fiziksel görünüşleri açısından yargılanma eğilimindedir (Robert et al. 336). Kadınlar genellikle erkek cinsiyetin ve toplumsal uygulamaların maruz bıraktığı taciz nedeniyle kültürden daha fazla zarar görür. Hem Amerikan kültüründe hem de Dominik kültürlerinde kadının fiziksel görünümü ve cinselliğine verilen önem genellikle yüksektir. Bu odaklanma, kadın bedenlerinin kültürel olarak inşa edildiğini ima eder. (Fredrickson ve Roberts, 1997) bunu şu ifadeyle kanıtlar: "Bedenler sosyal ve kültürel bağlamlar içinde var olur ve dolayısıyla sosyokültürel uygulamalar ve söylemler yoluyla da inşa edilir." (74). (Fredrickson ve Roberts, 1997) tarafından verilen bu ifadeyi düşündüğümüzde, 'kültür, nesneleştirmenin merkezindedir' ifadesinin doğru olduğunu ve bir yanlışlık içermediğini savunabiliriz. Bunun nedeni, kültürel uygulamaların her zaman kadını, erkek karşıtları tarafından kolayca kontrol edilebilen, hükmedilebilen ve boyun eğdirilebilen daha zayıf bir varlık olarak göstermesidir. Bu göz önünde bulundurulduğunda, iki cinsiyet arasındaki sosyal çatışmanın ve kötü ilişkilerin nedenini anlamak mümkün hale gelir.

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Hayatı adlı eserin yazarı, karakterler Yunior ve Oscar'ı kullanarak, kültürlerarası etkileşimin kadınların nesneleştirilmesini nasıl beslediğini ve bunun iki cinsiyet arasındaki kötü ilişkilere nasıl yol açtığını idealize eder. Anlatıma

dayanarak, Oscar'ın Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ortamda zorlandığı, Dominik Cumhuriyeti'nde bir mirasa sahip olduğu göz önüne alındığında anlaşılabilir bir durumdur (Diaz, s.14). Dominik Cumhuriyeti, kadınlara kötü muamele yaptığı ve kurallarına karşı çıkanların seslerini bastırdığı bilinen bir yerdi. Kendi arzularının peşinden gidenler ağır şekilde cezalandırılır ve zulme maruz kalırlardı (Diaz, s.12). Oscar'ın "gangster" olarak bilinen babası, Dominik kültürünün bu yönünü benimsemesiyle tanınırdı. Beli'nin dövülmesine izin verdi ve metresinin hamile olduğunu dikkate almadı (Diaz, 121). Bu durum, "gangster"ın kadını duygusal ihtiyaçlarını karşılamak için kullandığını ima eder. Dominik kültürü, kadınların nasıl nesneleştirildiğini ve cinsel tatmin nesnelere olarak kullanıldığını vurgulayarak karakteri aydınlatır. Bu bağlamda, kültürün her zaman nesneleştirilenin merkezi olduğu görülmektedir. Bu, Fredrickson ve Roberts'ın (1997) ifadesiyle uyumlu olup, bu ifadenin doğruluğunu kanıtlar niteliktedir. Diaz, Oscar'ın üniversiteye başladığında aynı sorunla mücadele ettiğini de vurgular (Diaz, s.168). Oscar karakteri, kadınların cinsel tatmin nesnelere olması gerektiğine dair kazanmış inanç nedeniyle doğru bir ilişki kuramaz; bu inanç, Dominik merkezli bir inanç mirasından kaynaklanır. Arkadaşı Yuniör, ona "Üniversitede hiçbir şey umursamaman gerek - sadece takılman gerek" diyerek onu cesaretlendirir (Diaz, s.168). Yuniör, kadınları erkeklerin tam olarak boyunduruğu altına almak gerektiğine inanan Dominikli erkeklerin klişelerini temsil eder. Yuniör karakteri aynı zamanda kadınların sadece erkeklerin duygusal ve cinsel ihtiyaçlarını karşılamak için var olduklarını ima eder. Bu, kadınları nesneleştirir ve 'kültürün nesneleştirilenin merkezi olduğu' ifadesini doğrular niteliktedir. Yuniör'un tavsiyesi ayrıca Oscar'ın, kendi ırkıyla özdeşleşmesi gerektiği için çoğu insanla uyum sağlayamayacağını ima eder, ki bu da Oscar'ın yapamadığı bir şeydir. Oscar'ın Dominik klişesine uyum sağlayamaması, depresyona girmesine ve intihara teşebbüs etmesine neden olur. Yuniör ve Oscar'ın görüşlerindeki farklılık, iki karakter arasındaki kültürlerarası etkileşimin bir sonucudur. Kültürün bireylerin bakış açılarını şekillendirmedeki rolünü ince bir şekilde kavradıktan sonra, kültürlerarası etkileşimin özellikle ataerkil bir sistemin

yönlendirdiği bir toplumda kadınların nesneleştirilmesini teşvik ettiğini kabul etmek mümkündür.

Kültürleşme

Kültürlerarası etkileşim, kültürleşmeyi bünyesinde barındırır. (John 2006, s.149) tarafından tanımlandığına göre, kültürleşme, "farklı kültürlerle sahip birey gruplarının sürekli birinci elden temas kurduklarında meydana gelen ve her iki grubun ya da her iki grubun orijinal kültürel kalıplarında değişiklikler meydana getiren olguların anlaşılmasıdır." (s.149). Bu tanım, kültürleşmenin bir süreç olarak değerlendirilmesi gerektiğini ima eder. Yani bu, zamanla gerçekleşir ve bireylerin belirli kültürel unsurları neden benimsediğini ve yeni kültür ortamına nasıl uyum sağladıklarını açıklar. Genellikle, bireyler kendilerini kültürlerarası bir ortamda bulduklarında, baskın olan kültürü benimserken kendi orijinal kültürlerini de bireysel olarak korurlar (Colleen, 2006). Bu, bir grup, kültürlerinin bazı yönlerini değiştirmeye ve diğerini benimsemeye başladığında kültürleşme etkisini yaratır. Kültürleşme süreci, grup düzeyinin ötesine geçerek bireysel düzeye iner ve sosyalizasyonla daha yakından ilişkilidir. Sosyalizasyon seviyesine ulaşıldığında, yurtdışında doğan bireyler, kendi geleneklerini ve uygulamalarını baskın olan ev sahibi kültürle harmanlama eğiliminde olurlar.

Bu anlayışla, kültürlerarası etkileşimin kültürleşmeyi nasıl bünyesinde barındırdığını görmek mümkündür. Örneğin, Diaz'ın anlatısı, Oscar karakterini kültürlerarası etkileşim nedeniyle kültürleşmeyi ince bir şekilde açıklamak için kullanır. Oscar karakteri, hem Amerika Birleşik Devletleri hem de Dominik Cumhuriyeti'nin Karayip köklerine sahip kültürel bir melezdır (Diaz, s.14). Oscar, hem büyümesine katkıda bulunan hem de aile mirası olarak devredilen kültürleri entegre etmeye çalışır; ancak hiçbirine tam anlamıyla uyum sağlayamadığı için bunu başaramaz. Her iki ülkeye de seyahat ederek, benimsenmesi gereken çeşitli kültürel yönleri araştırmaya çalışır, ancak kendini her iki kültüre de uygun bulmaz. Bu durum, karakterin hayal kırıklıklarını ortaya çıkarır ve neden roman yazmaya yöneldiğini açıklar (Diaz, s.264).

Amerikan Kültürü

Oscar'ı ırkçılıkla karşı karşıya bırakırken, Dominik kültürü, uygun kabul edilmek için geçilmesi gereken bir erkeklik eşiği sunar. Arkadaşı Yuniors, Dominik kültürüne uyum sağlamaya çalışır, ancak sonunda sağlıklı bir yaşam sürdüremez. Kültürlerarası etkileşim sonucu ortaya çıkan kültürleşme, Oscar karakterinin Dominik köklerine rağmen Amerika Birleşik Devletleri'nin yaşam tarzını benimsemeye çalışmasına neden olur, çünkü kültürleşme sürecinde, bireyler genellikle baskın olan kültürü benimserler. Oscar'ın durumu incelendiğinde, kültürlerarası etkileşimin kültürleşmeyi teşvik ettiği ve yaygınlaştırdığı açıkça görülür. Bu nedenle, gözlem için rehberlik alma ihtiyacı hayati önem taşır. Öğrenilmesi gereken ders, kültürleşme sürecinin baskın kültüre sürekli maruz kalma yoluyla hızla gerçekleştiği ve bunun sosyal baskıyı artırarak süreci tetiklediğidir.

Genelleme

Rogoff'a göre, kültürel uygulamaların aşırı genelleştirilmesi, kültürlerarası bir ortamda sorun teşkil eder (2003: 4). Bu, sorunlara eleştirel bir yaklaşımla yaklaşmak yerine, düşünmede analogilerin kullanılmasını ima eder. Çok yönlü bir ortamda, insanlar genellikle toplumun kültürden beklediği şeylere doğrudan karşı çıkan çeşitli kontrol yolları üretirler. Birçok insan, bu tür düzenliliklere saygı duymakta zorlanır. Bir toplulukta bu tür düzenlilikleri beklemek bir anomali olabilir. İlgili bireylerin yaşamlarını düzenlemek için gereken frekanslar, uygulamada genellikle sözlü teorileştirmeye karşı düzensizdir. Rogoff'un argümanını göz önünde bulundurarak, insanların neden eleştirel düşünme yerine hayalci düşüncüyü tercih ettiğini ve genelleme yapma eğiliminde olduğunu eleştirel bir şekilde düşünebiliriz. Bu durum, genellenmenin uygulamalarda sahteliği teşvik ettiğini kabul etmemize yol açar (Rogoff, 4). Kültür bağlamında, kültürün normlarını uygulamanın herkes için geçerli olduğu varsayımı bir yanılgıdır. Bir kültürdeki tüm normlar ve uygulamalar herkes için geçerli değildir. Bu aşırı genelleme, davranışlarımızı şekillendiren ve bir kontrol sistemi olarak kullanılan kuralların netliğinin arkasındaki sorundur.

Davranışlarımız alışkanlıklarımızı şekillendirir, bu da hayatımızı şekillendirir. Aşırı genellemenin bir örneği, Oscar'ın durumudur. (Diaz, 165). Oscar, tipik bir Dominikli erkeğin tanımını ilk başta anlamakta zorluk çekmişti. Bu tanıma uygulamaya çalıştı, ancak alışkanlıkları yüzünden geri kaldığında hayal kırıklığına uğradı. Oscar şişmanladı ve diğer Dominikli erkekler gibi kadınları çekemeyen gıcık bir yaşam tarzını benimsedi.

Oscar'ın hayal kırıklığı, hayatında bir dizi depresyona yol açtı ve bu durum, *Kültürel Kimlik ve Diaspora* adlı denemede şu şekilde tasvir edilebilir:

"Son zamanlardaki söylem teorisyenlerinin önerdiği şey, her ne kadar 'kendi adımıza,' kendimizden ve kendi deneyimlerimizden yola çıkarak konuşsak da, konuşan kişi ile onun adına konuşulan özne asla özdeş değildir, asla aynı yerde bulunmazlar" (History, 35).

Denemenin bu kısmında, okuyucu Oscar'ın kafa karışıklığını ve depresyonunu anlayabilir. Oscar, kim olduğunu kabul ederek, Dominik kültürünün normları tarafından yönetilmeme kararı alarak ikilemini çözmeyi başardı. Bu, hayatında neyi başarabileceğine dair görüşlerinde tam bir değişim yarattı. Uygulamakta rahat olduğu kültürel unsurları yavaş yavaş düzenleyip, gereksiz olanları ortadan kaldırma girişiminde bulundu (Diaz, 177). Oscar, bazen eleştirel düşünmenin, sorunları başkalarının perspektifine göre ele almaktan ziyade, bir ikilemi çözmeye yardımcı olabilecek temel doğrulara ulaşmanın daha önemli olduğunu kanıtıyor. Bu nedenle, başkaları için geçerli olan normlar, birey olarak biri için mutlaka geçerli olmayabilir.

Kimlik Krizi (Meşruiyet)

Kültürlerarası etkileşim, kimlik krizini teşvik eder. Kültürlerarası bir ortamda doğan bireylerin melezliği, her zaman kimliklerini ve genellikle hangi kültürün unsurlarını benimsemeyi seçeceklerini etkiler. Bu durum, kimlik krizine yol açar. Tice ve diğerlerine göre (221), iki tür kimlik krizi vardır. Ancak, bunları açıklamak için, krizin davranışını anlamak gerekir.

"Kimlik Açığı ("motivasyon krizi") durumunda, birey rehberlik edici taahhütlerden yoksunluk yaşar ancak kişisel hedefler ve değerler

belirlemekte zorlanır. Kimlik Çatışması ("meşruiyet krizi") durumunda ise kişi, birbiriyle çelişen davranışsal zorunluluklar dayatan birkaç taahhüde sahiptir (Tice ve diğerleri,"(221).

Tice ve diğerlerinin (221) argümanından yola çıkarak, en az bir tür kimlik krizinin tanımı ile yazar Diaz'ın *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* adlı kitabındaki tanım arasında bir paralellik gözlemlenebilir. Bu, okuyucunun argümanı nasıl anladığına bağlıdır. Örneğin, yazar Diaz, okuyucunun Tice ve diğerlerinin (34) açıkladığı kimlik krizi kavramını anlamasını sağlamak için Lola karakterini kullanır. Lola, annesinin saç kesimini onaylamadığı zaman kimlik konusunda zorluk yaşar.

Anne, Lola'nın Dominikli kadınsılığını ortadan kaldırdığını savunur. "Ertesi gün annem peruğu bana fırlattı. Bunu giyeceksin. Her gün giyeceksin. Ve seni bunu giymeden görürsem seni öldürürüm. Ben tek kelime etmedim. Peruğu ocağın üzerine tuttum," şeklindeki alıntıda, Lola, annesinin kimlik konusundaki görüşüne karşı mücadelesini kendi bakış açısıyla dile getirir (Diaz, s.59). Lola büyüdükçe, Amerika kültürüne uyum sağlamak için sporu kullanır; ancak hala siyah kimliğini etkileyen ırkçılıkla karşı karşıya kalır. Bu noktada, Tice ve diğerleri tarafından tanımlanan kimlik krizleri (67) ile Lola'nın yaşadıkları arasında bir paralellik görülebilir. Lola, argümana bakıldığında bir meşruiyet krizi sergilemektedir. Lola, Dominik geleneklerine direnişi göz önüne alındığında, Dominik kültürüne uyum sağlayamaz ve bu yüzden bir Dominikli ile evlenemez. Bu direniş, kendini tanıma arayışında onun hayatında bir ulus ötesi duruma dönüşür. Japonya'ya seyahat eder ve orada da kültürlerarası etkileşimden kaynaklanan ırkçılık sorunuyla karşılaşır (Diaz, s.63). Ancak Lola, bu durumu kimlik kazanmak ve bağımsızlık elde etmek için kullanmaya karar verir. Bu bağlamda, kültürlerarası etkileşimin hem kimlik krizi hem de kendini tanıma süreci yaratabileceğini kabul etmek mümkündür.

Kültür, Davranış Yorumunu Etkiler

Kültür, bir kişinin davranışı yorumlama yeteneğini şekillendirir. Davranış ve kültür birbirine yakından bağlıdır; çünkü biri, temelde diğerini etkiler. Bandura ve diğerlerine göre (65), "davranış,

kişisel ve çevresel faktörlerden etkilenir." Kişisel düzeyde, aldığımız kararlar, bilinçaltında sahip olduğumuz inançlar tarafından yönlendirilir. Bu inançlar genellikle uzun bir süre boyunca bilinçaltında öğrenilen bir dizi norm ve kurallardan oluşur. Bu kural ve standartlar bütünü, özellikle uygulandığında, genellikle kültür olarak adlandırılır. Kültür, bir bireyin tekrar eden eylemlerini oluşturur ve bu eylemler, bireyin davranışlarının temelini oluşturur. Davranışlar dahil edildiğinde, eylem düşüncelerin bilinçli olarak doğrulanmadan otomatik hale gelir. Bu durum, davranışın kültürü benimsemeye bir dezavantaj olmasına yol açar.

Oscar Wao'nun *Tuhaf Kısa Yaşamı* kitabında, yazar, "kültür, bir kişinin davranışı yorumlama yeteneğini şekillendirir" ifadesini Lola ve Oscar'ın anlatımlarıyla doğrular. Lola'nın durumunda, annenin inançları Dominikli bir kadının tanımına derinden bağlıdır (Diaz, 59). Lola'nın annesi, saçını kestirdiğinde, bu davranışın Dominik toplumunda kadın karakterler için kabul edilen bir uygulama olmaması nedeniyle onunla aynı fikirde değildir. Bu tür çelişkili perspektifler, belirli inançların veya bakış açılarının insanların belirli bir şekilde davranmaya veya toplumun her şeyi kontrol ettiği, hatta en önemsiz kavramlarda bile, bireyleri belirli bir davranış kalıbına sokmaya nasıl zorladığını gösterir. Anne, Lola'nın eylemlerini, uyguladığı Dominik kültürüne dayanarak yorumlar. Bu, kültürün insan davranışını yargılama biçimini şekillendirdiği anlamına gelir. Lola'nın annesi, Lola'nın davranışını kötü ve kabul edilemez olarak değerlendirir ve ona aynı peruğu saçına takarsa onu öldürmekle tehdit eder. Bu anlatı göz önünde bulundurulduğunda, yazarın anlattığı senaryolarla "kültür, bir kişinin davranışı yorumlama yeteneğini şekillendirir" ifadesinin uyumlu olduğunu görmek mümkündür. Bu, kültürlerarası etkileşimin, her birini benzersiz kılan farklı kültürlerden kaynaklanan kültürel sınırlarla karakterize edildiği genel sonucuna yol açar.

Öte yandan, yazar Diaz, Bandura ve diğerlerinin (45) argümanı ile olan uyumunu Oscar karakteri üzerinden ifade eder. Oscar karakteri, Yunior tarafından Dominikli bir erkek tanımına uymadığı şeklinde yargılanır. Yunior'un davranışı yargılama ve yorumlama yeteneği, Dominik kültürünü anlama şekliyle şekillenmiştir (Diaz, 166). Yunior, Oscar'ı Dominikli bir erkeğin tanımları üzerinden

yargılar çünkü Oscar, bir "inek" karakteri sergiler ve kızlarla ilişki kurmakta bile başarısız olduğu için çekici olmadığı kanıtlanmıştır. Oscar, tartışmalara ve reddedilmelere karşı alerjisi olan bir karakterdir. Bu durum, özellikle bir kadını ilişkiye ikna etmeye çalıştığında ve reddedildiğinde doğru çıkar. Bu acı, Oscar'ın içine işler ve depresyonu ele geçirir, onu intihar girişiminde bulunmaya iter (Diaz, 163). Oscar, yetiştirildiği Amerikan kültürüne uyum sağlamaya çalışır. Ayrıca Dominik kültürüne de uyum sağlamaya çalışır, ancak kimlik krizi yaşar çünkü bu kültürlere uyum sağlayamaz. Hem Bandura'nın argümanını hem de Diaz'ın anlatımını inceledikten sonra, ifadelerindeki uyumu görmek mümkündür. Bu da yanlış değil, doğru olduğunu kanıtlayan faydalı bir sonuca götürebilir. Sonuç olarak, kültürün bireylerin bir davranışı nasıl algıladığını gerçekten etkilediği kararı verilebilir.

Bireysel/Grupsal Aidiyet Duygusu

Kültürlerarası etkileşim, farklı kültürlerden bireyler için bir aidiyet duygusu yaratmayı vurgular. Çoğu insanda, bir gruba veya 'aileye' ait olma ihtiyacı her zaman vardır ve bu ihtiyaç genellikle benimsenir. Bu kavramı anlamak için, kültürlerarası bir perspektiften ve bireyin perspektifinden görülen farklılıkları kavramsallaştırmak gerekir. (Claude 2002, s.3) göre, "aidiyet duygusunun oluşumu kimlik ile eşdeğer tutulabilir." Claude'un (32) ifadesini kavramsallaştırdığımızda, aidiyet duygusunun genellikle bir kişinin ait olduğu grubu içselleştirmeye ilgili ortak bir temel yarattığını görebiliriz. Bu, bireyin tanındığı bir pratiği tesis etme gereksinimi doğuran kültürel bir kimlik oluşturur. Böyle inançları tesis etme aciliyeti, genellikle bir kişinin bir kültürün belirli yönlerini anlamadan benimsemesine, ancak bunu ego ve mutluluğunu tatmin etmek için yapmasına neden olur. Bir fikrin gerçekten işe yarayıp yaramadığını doğrulamadan benimsemek, aidiyet arzusunu karşılayan sağlam bir kimliğin eksikliğinin başlıca nedenidir. Oscar Wao'nun *Tuhaf Kısa Yaşamı* kitabında aidiyet duygusu, Yuniör ve Oscar karakterleri aracılığıyla ele alınmıştır. Örneğin, Yuniör karakteri, Dominik kültürüyle özdeşleşmeye çalışır ve gerçek bir erkeğin ne olduğuna dair onların görüşlerini benimser (Diaz, 168). Bu, Yuniör'un ortak bir pratiğe sahip belirli bir gruba ait olduğunu hissetmesini sağlar.

Bu aidiyet duygusu, Yuniör'un Dominik kültürüne dahil olma ve oradaki normları benimseme çabasıyla güçlenir. Ancak bu, kişinin bireysel kimliğiyle çatışabilir. Yalnızca bir gruba ait olma arzusuyla hareket etmek, bazen kendi kimliğini kaybetme riskini de beraberinde getirir. Yuniör, Dominik kültürünün erkeklik tanımına uymaya çalışırken, bir yandan da kendi öz kimliğini ve bireyselliğini yitirme tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Bu durum, aidiyet arayışının, bireylerin kendi kimliklerini sorgulamalarına ve kültürel normlara uyum sağlamaya çalışırken kendi benliklerini kaybetmelerine yol açabileceğini gösterir.

Aidiyet arayışı, kültürlerarası etkileşimlerde önemli bir rol oynar, ancak bu süreçte bireylerin kendi kimliklerini korumaları da bir o kadar önemlidir. Aidiyet duygusu, bireyin düşünce yapısında istikrar yaratır ve bu da davranışlarını şekillendirmesini artırır. Bir Dominikli erkeğin tanımı, Yuniör'u kadınlarla oyun oynamayı ve onları sevgili olarak kullanmayı benimsemeye iter. Yuniör, "Üniversitede hiçbir şey umursamaman gerek – sadece takılman gerek" dediğinde bu inançta kendine güven kazandığını gösterir (Diaz, 168). Dominik kültürü, erkeklerin kadınlara karşı agresif olmasını teşvik eder ve bu nedenle Yuniör, kültüründen bu tür kavramlara inanır. Oscar'a da aynı fikri aşlamaya çalışır ve Oscar'ın Dominikli bir erkek tanımını tam anlamıyla yerine getiremediğini ima eder. Ancak, Oscar karakteri, Amerika Birleşik Devletleri'nde büyüdüğü için hangi kültürü benimsemesi gerektiği konusunda kafa karışıklığı yaşamaktadır.

Bu durum üzerine düşündüğümüzde, melez kimliğin, hangi kültürün benimsenmesi gerektiğini geliştirme konusunda genellikle zorluklar yarattığını kabul etmek mümkündür. Bu durum, genellikle genel anlamda bir kafa karışıklığına yol açar. Oscar'ın, Amerikan kültürü ile Dominik kültürü arasında kalması, onu kimlik karmaşasına sürükler. Bir yandan Amerika'da büyümüş olmanın etkileri, diğer yandan Dominik kökenli olmanın getirdiği kültürel baskılar, Oscar'ın kendisini hangi kültüre ait hissedeceği konusunda zorlanmasına neden olur. Yuniör, Dominik kültürüne sıkı sıkıya bağlı kalırken, Oscar bu iki kültür arasında bir denge kurmakta zorlanır. Bu da onun davranışlarını ve kimliğini şekillendirme sürecinde önemli bir engel teşkil eder.

Aidiyet duygusu, bireylerin kimliklerini şekillendirmede güçlü bir etkiye sahip olabilir, ancak bu süreç, özellikle kültürel melezlik durumlarında, bireyler için karmaşık ve zorlayıcı olabilir. Bu da bireyin hangi kültürel normları benimsemesi gerektiği konusunda kafa karışıklığı yaşamasına neden olur.

“Amerikan kültürü, bilgi üstünlüğü ve eğitimi teşvik eden unsurları ima ederken, aynı zamanda ırksal hiyerarşilerle doluydu”. (Joseph, 35). Bu durum, iki devlet arasındaki kültürel farkı ortaya çıkardı. Amerika Birleşik Devletleri, aynı zamanda ifade özgürlüğünü de bünyesinde barındırmasıyla biliniyordu. Bu, Oscar'ın "Kültürel Kimlik ve Diaspora" adlı denemesinde de görülebilir; burada Oscar, "Son zamanlardaki söylem teorisyenlerinin önerdiği şey, her ne kadar 'kendi adımıza,' kendimizden ve kendi deneyimlerimizden yola çıkarak konuşsak da, konuşan kişi ile onun adına konuşulan özne asla özdeş değildir, asla aynı yerde bulunmazlar" diye not eder (Joseph, 35). Oscar karakteri, Amerika Birleşik Devletleri'nde ifade özgürlüğünü vurgular. Ancak Oscar, denemede hangi kültürü benimsemesi gerektiği konusunda yaşadığı kafa karışıklığını okuyucudan saklamaz. Bu durum, Oscar'ı depresyon haline sürükler. Oscar'ın yaşadıklarından, kültürlerarasının aidiyet duygusunu nasıl vurguladığını ve kültürel uygulamalara kök salmayan ve bir çerçeveye sahip olmayanların her zaman aidiyet duygusundan yoksun olduğunu, bu nedenle Yuniör ve Oscar'da olduğu gibi dengesiz olduklarını görebiliriz. Bu tür hayati soruları yanıtlamak, bir kişinin "aidiyet duygusu" ihtiyacına göre hangi gruba katılacağına karar verirken eleştirel düşünmesini geliştirir.

Kontrol Sistemi

Kültürel beklentiler, kültürlerarası bir ortamda bir kontrol sistemi olarak işlev görür. Korku, sindirme ve belirli normları uygulamama utancı gibi psikolojik yöntemlerle insanları kontrol etme yeteneği, uzun süredir insanlar üzerinde kullanılmaktadır. Bu durum, kültürün tanımını şu şekilde yapmamıza yol açar:

“Bir davranışı kontrol etme aracı, organizasyon içinde istikrar sağlama ve aidiyet duygusu oluşturma yöntemi. Normal davranış kalıplarını bozan veya organizasyon içindeki kültürel kontrolleri

reddeden bireyler, olumsuz veya sapkın olarak kabul edilebilirler”(Walker, 249).

Bu metni okuduğumuzda, kültürdeki kuralların genellikle bireyleri psikolojik olarak manipüle etmek için kullanıldığını görebiliriz. Bu nedenle, bir kişinin bu inancı neden uygulaması gerektiğini tam olarak kavrayamaz. Bu durum, bireylerin uygulamaları gereken kültürel unsurlar hakkında eleştirel düşünme gerekliliğini vurgular. Sokrates'in bir zamanlar söylediği gibi, "Sorgulanmamış bir hayat yaşamaya değer" (Sokrates, 38a5 - 6). Bir kişinin eylemlerini sorgulaması, davranışlarını şekillendiren alışkanlıklarını değiştirmek için kritiktir, çünkü davranışlar, insanların bilgisi dışında onları kontrol eden bilinçdışı tetikleyicilerdir. Ancak, psikolojik hakimiyet, duygularla ilgili olarak duyuları ve düşünceleri ince bir şekilde kontrol etme düzeyinde başlar. Bir kişi duygularını ve düşüncelerini kontrol edebildiğinde, mutluluğu, başkalarının veya kültürün tanımladığı uygulamalara bağlı olur. Bu durum, sonuç olarak, kişinin kendini değerlendirirken başkalarının bakış açılarına aşırı bağımlılığını artırır. Toplumun belirli normları önceliklendiren ve yücelten üyelerinin genellikle bu normların kendisine tabi olduğu yönündeki genelleme ise bir yanılgıdır. Bu nedenle, kimlik, duygular ve tatmin kararlarının kültürel olarak bağlı olduğu inancını bireye empoze etmeye çalışır.

Oscar'ın toplumun beklentilerini karşılayamadığı için depresif ve kafası karışmış hissetmesi örnek olarak gösterilebilir; bu beklenti, Dominikli bir erkeğin tanımıdır (Diaz, 11). Dominikli erkekler, sadece bir değil, birden fazla partnere sahip olan çapkınlar olarak bilinirlerdi. Yuniors, "Bir Dominiklilinin en az bir kez sevişmeden ölmesi doğaya aykırıdır," der (Diaz, 190). Bu sözler, bekaretini kaybetmesi gereken yaşta hala bakir olan Oscar'a yöneltilmiştir. Yazar, "Kadınlarla hiç şansı olmadı. Ne kadar da Dominik'e aykırı bir durum," diye not eder (Diaz, 11). Bu ifade, gerçek bir Dominikli erkeğin canlı bir resmini çizer.

Toplumun beklentileri, Oscar'ın ailesinin mirasını devam ettiremediği için derin bir yara açar. Bu durum onu depresyona sürükler. İnsan duyguları, yaşamlarının herhangi bir yönüne dahil olduğunda, genellikle karar verme ve eleştirel düşünme konusunda irrasyonel olma eğilimindedirler. Rasyonellik, bireyin belirlediği

sınırlar içinde günlük faaliyetlerinde geliştirdiği ve uyguladığı bir özelliktir. Bu nedenle, psikolojik hakimiyetin, bireyin duygularıyla bağlantı kurularak tesis edildiğini görmek mümkündür. Bu da duygusal zekaya ve bu tür konularda eleştirel düşünmeye duyulan ihtiyacı ortaya koyar. Oscar'ın eleştirel düşüncesi, uzun bir süre boyunca onu kontrol eden bu duygular tarafından köreltilmiştir. Karşı karşıya kaldığı ikilem nedeniyle kendini değersizleştirir. Hangi kültürü benimseyip kimliğini üzerine inşa edeceği konusunda da kültürlerarası bir açmaz yaşar. Duygusal kontrol eksikliği, karakterin kötü davranışlar geliştirmesine yol açar. Ancak davranışlar insanları kontrol eder ve genellikle bireyin inançları tarafından şekillendirilir. Bununla birlikte, bireyin inandıkları genellikle uyguladığı kültürün inançlarıyla ilgilidir. Oscar'ın kötü bir karar verdiği bir örnek, bir kadın tarafından reddedildiğinde, içindeki öfke ve hayal kırıklığı nedeniyle intihara teşebbüs etmesidir.

2.2.2. Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı'nda Kültürel Çoğulculuk

Kültürel Değerlerin Uyumlu Olması

Kültürel çoğulculuk, benzersiz kültürel kimliklere ve uygulamalara sahip küçük sosyal grupları sergiler. Büyük toplum içindeki bu küçük gruplar, genellikle baskın kültürün yasaları ve kurallarıyla uyumlu olan kültürel değerleri ve kimliklerini korumaya çalışırlar (Lisa, 4). Bu, küçük gruba bir aidiyet duygusu verir ve tanınmak istedikleri kimliği pekiştirir. Kimlik, bireyin öz farkındalık ve özgüven kazanması için gereklidir. Bu durumu düşündüğümüzde, yaygın kültürü benimsemekle birlikte kültürel uygulamaların korunması gerekliliğini görmek mümkündür. Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı adlı kitapta Diaz, kimliğin baskın kültürün yasalarıyla uyumlu bir şekilde korunması gerektiğini vurgulamak için Lola ve annesini kullanır (Diaz, 59). Lola'nın annesi, Lola'nın yaptığı ve onun bildiği Dominikli kadın imajını temsil etmeyen saç kesimi nedeniyle tehdit altında olan gerçek Dominikli kadın kimliğini vurgular. Dominikli kadın özelliklerinin korunması, Lola'nın annesi için büyük önem taşır. Lola'nın Amerikan kültürüne ait bir saç kesimini benimsemesi durumunda, annesi onu öldürmekle tehdit eder (Diaz, 63).

Dominik kültüründe kadın değerlerinin korunması, Amerikan eyaletinin yasalarıyla uyumludur. Amerikan devleti, üstünlük ve hakimiyet ima eden nezaketi vurguladı, ancak Dominik hijyen kültürü ile benzer hedeflere sahipti. Tek fark, ilişkiler ve kimlik üzerinde yapılan vurguydu. Tipik bir Dominikli kadının kadınsı değerleri, benzersiz bir kimlik yarattığı için Amerikan kültüründe kabul edilebilirdir ve bu, onların tanınmasını sağlar. Lola'nın annesi tarafından sergilenen yönler, Dominik kültürünün benimsenmesi gerektiğinden istikrar ve güvenliğin kurulmasını sağlar. Lola'nın durumunu göz önünde bulundurduğumuzda, Lisa'nın (2) belirttiği gibi, kültürel değerlerin ve kimliğin korunmasının genellikle toplumun beklentileriyle uyumlu olduğunu kabul edebiliriz. Kültürel değerlerin uyumu, kültür içinde bir alt grubun kimliğini oluşturur. Uyumluluk, kültürel çoğulculuğun olduğu bir ortamda gereklidir.

Sosyal Uyum

Kültürel çoğulculuk, bir toplum içinde daha küçük grup üyelerinin asimilasyon yerine entegrasyonunu sergiler. Bu, toplum üyelerinin sosyal uyumunun artırıldığı anlamına gelir. Noah'a (34) göre sosyal uyum,

"bireylerin üyelik tutumları ve davranışlarıyla ilgili, genellikle birbirine bağlı olan olguların bir alanıdır ve bu alan, birbirlerine karşı farklı teorik pozisyonlar işgal eden ana boyutların, öncül, araya giren veya sonuç değişkenleri olarak yer aldığı bir alandır" (Noah, 34).

Noah'ın (34) bu ifadede ima ettiği şey, sosyal uyumun bireyler arasında bir bağlantı kurarak aralarında bir ilişki oluşturduğudur. Bu kurulan ilişki, genellikle aidiyet ihtiyacını vurgulamak için sorumludur. Sosyal uyum artırdığında, kültürel çeşitliliğin ve farklılıkların kabul edilmesini sağlar. Kültürel farklılıkları kabul ederek, uyumu sürdürme yolunda hoşgörü kabul edilebilir bir yol olabilir.

Sosyal uyumun sağlanması, keşfedilecek fırsatları artırır ve iyi ilişki kurma sayesinde bir aidiyet duygusu yaratır. Örneğin, Dominikliler, New York'u işgal etmiş ve Amerikan kültürüne entegre olmuşken, kendi kültürlerini korudukları kabul edilir. Beli, okulu bırakıp bir restoranda çalışarak bunu açıkça gösterir (Diaz, 104). La

Inca'nın okula geri dönmesi için yaptığı hakaretlere rağmen, Beli, patronuyla işbirliği yaparak otelcilik sektöründe çok şey öğrenir. Restoran sahipleri Çin kökenlidir. Beli, özellikle Jose ve Juan'dan şefkat ve pratik beceriler öğrenir (Diaz, 107).

Beli, Çinli işverenleriyle güçlü bir uyum oluşturur; bu, onun Çinlilere karşı sahip olduğu önyargıları göz ardı etmesine neden olur. Bu senaryodan gözlemlendiği üzere, güçlü sosyal uyum sağlama yeteneği, bir organizasyonun ve bir toplumun ekonomik gelişimini artırır. Farklı etnik gruplardan küçük grupların, baskın Amerikan kültürü içinde ortak bir hedefe sahip olarak entegrasyonu, uyumu güçlendirmiş ve karakter Beli'nin naif olmasına rağmen kendi görüşlerini göz ardı etmesine yol açmıştır. Bu tür düşüncelerin göz ardı edilmesi, belirli bir küçük grubun kültürleri ve uygulamaları için sosyal hoşgörü yönünü gösterir. Bu durum, sosyal hoşgörünün ekonomik kalkınma ve zihinsel ve duygusal denge açısından bir yol olduğunu vurgular. Zihinsel ve duygusal denge unsuru, Beli'nin Çinli patronlarından değerli beceriler öğrenmesiyle karakterize edilir; bu durum onu mutlu eder ve La Inca'nın onu okula geri döndürmeye çalışmak için yaptığı hakaretlere rağmen duygusal ve zihinsel denge kazanmasını sağlar. Beli'nin durumu üzerine düşündüğümüzde, sosyal uyumun, farklı etnik kökenlere ve kültürel değerlere sahip küçük grupların entegre edilmesi ve ekonomik kalkınmayı sürekli kılan faydalı bir ilişki oluşturulması için gerekli olduğu sonucuna varabiliriz. Bu, kültürel çoğulculuğa maruz kalan bir toplumda sosyal uyumun önemini vurgular.

Alternatif Yaşam Tarzı

Alternatif yaşam tarzının benimsenmesi, kültürel olarak çoğulcu bir ortamda teşvik edilir. Kültürel olarak çoğulcu bir ortamda, bireyselleşmiş kültürlere sahip alt gruplar bulunur. Ancak bu kültür setleri, baskın bir kültür tarafından standartlaştırılır. Bu baskın kültürün neden olduğu standardizasyon, bireylerin benimsemek istedikleri alternatif yaşam tarzı unsurlarını seçmelerine olanak tanır. Alternatif kültürün unsurlarını seçmek, genellikle bu alt kültür grubu içinde diğer uygulamaların ve değerlerin çözülmesi anlamına gelir. Bu durum, geçmiş tarihi korumada belleğin rolüne işaret eder. (Brien, 2001),

hafızanın yeni kültürlerin kavramını yeniden yapılandırmada ve kültürel olarak çoğulcu bir ortamda önemli değerleri korumada rol oynadığını savunur (3). Brien'in (1) argümanı üzerine düşündüğümüzde, alternatif yaşam tarzlarını benimsemenin, ilgili alt grupların, baskın kültürle uyumlu olmayan uygulamalardan tamamen kurtulmalarını sağlayabileceğini kabul edebiliriz. Örneğin, *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* kitabında, Lola karakteri okuyucuya Dominikli yaşam tarzından farklı yaşam tarzlarının da var olduğunu gösterir. Lola'nın annesi Beli'nin, Lola'nın benimsediği davranıştan memnun olmadığı bir tartışmada, okuyucu, Amerikan topluluğunda, Dominiklilerin yaşam tarzı baskın olmasına rağmen, var olan alternatif yaşam tarzlarını görebilir (Diaz, 59). Lola, Dominik toplumunda kadın Dominiklilerin gerçek tanımına uymayan bir saç kesimi yapmıştır. Annesi, "peruğu ona fırlatır" ve onu takmasını zorlar ve takmadığı takdirde onu öldürmekle tehdit eder. Bu, annenin, Dominik kültürü ve Cumhuriyeti'nin mirasını yabancı bir ülkede koruma konusundaki güvensizliğinden ve endişesinden kaynaklanır (Diaz, 59). Beli'nin Lola'yı bir kadın Dominikliye uygun uygulamaları benimsemeye zorlaması, Lola'nın hayatında bir kimlik krizine yol açar. Bu kimlik krizi, Lola'nın kendini yeniden tanıma ve denge kazanma sürecinde tekrar alternatif yaşam tarzlarını denemesine yol açar. Alternatif yaşam tarzları, özellikle baskın kültürün yaşam tarzları, yaygın hale gelmiştir. Bu durum, alt kültürlerden gereksiz uygulamaların çıkarılması ihtiyacını doğurur. Alt kültürden gereksiz uygulamaların çıkarılması gerekliliği göz önünde bulundurulduğunda, "alternatif kültürün bir yönünü benimsemek, diğer değerlerin çözülmesi anlamına gelir" ifadesinin, Oscar'ın eylemleriyle doğrulanabileceğini kabul edebiliriz. Örneğin, Oscar, kimliğin kültüre bağlı olmadığı sonucuna vardıktan sonra hayatını yeniden düzenlemeye karar verdi (Diaz, 163). Dominik kültürünün hangi unsurlarını benimsemesi gerektiğine ve hangi unsurların onun için önemli olmadığına karar verdi. Bu, onu bilgi arayışı ve yazma konusunda Amerikan kültürünü benimsemeye yöneltti. Oscar'ın eylemleri, Amerikan kültürünün, karakter için gerekli olan bilgi üstünlüğü duygusunu nasıl yansıttığını kabul etmeye yol açabilir; zira siyahlar veya Afrikalılar geri kalmış olarak kabul ediliyordu.

Bu görüşe katıldığımızda, gerekli sonuç, korunacak uygulamaları belirlemek için hangi değerlerin benimsenmesi gerektiğini seçmek olur.

Yabancı Kültürlere Açıklık

Kültürel çoğulculuk, yabancı kültürlere açıklığı teşvik eder. Farklı etnik gruplar arasındaki işbirliği için, bir etnik gruba özel olarak kabul edilen değerlerin uygulanmasına hoşgörü gösterilmesi gereklidir. Bu da yabancı bir kültüre açıklık gereksinimini doğurur. Yabancı kültürlerle maruz kalmak, baskın kültür içindeki küçük grupları birleştiren diğer etnik grupların uygulamalarını kabul etmeyi gerektirir. Bir kültürel uygulamayı kabul etmek, etkinliklerde işbirliği için gerekli olan kimliğin pekiştirilmesini sağlar. Örneğin, Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı kitabında, Beli karakteri, Çinliler hakkında sahip olduğu ırkçı önyargılara rağmen onlardan bir iş alabilmek için Çinlilerin uygulamalarını kabul etmek zorunda kalır (Diaz, 107). Beli, becerilerini geliştirmek için gerekli faaliyetlere odaklanarak bu tür şeyleri göz ardı etmek zorunda kalır. Bu, Beli karakterinin ülkede baskın olan Amerikan kültürünü benimsemeye başladığını kanıtlar. Bu tür bir kültürü benimsemek, okuyucuya Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yabancı kültürlerle açıklık konusunda farkındalık kazandırır. Yabancı kültürler, etik ve sosyal ilişkilerin gelişiminde etkilidir. Beli, patronlarıyla iyi bir ilişki geliştirdiğinde bu ifadeyi daha da doğrular (Diaz, 104). Bu, onun gençlik döneminde karşılaştığı engelleri aşması için gerekli olan duygusal ve zihinsel dengeyi sağlar. Sağlam etik ve sosyal ilişkiler, genellikle sosyal uyumdan sorumludur. Bu ifadenin arkasındaki mantık, Beli'nin patronlarıyla iyi ilişkiler kurma davranışıyla kanıtlanır. Diğer yandan, Çinli patronları, Beli'nin öğrenme yeteneği ve otoriteye boyun eğme konusunda diğer çalışanlardan farklı olduğunu düşünür. Dolayısıyla, Beli göz önünde bulundurulduğunda, okuyucu yabancı kültürleri benimsemenin ve ırksal önyargularla ilgili görüşleri görmezden gelmenin önemini düşünebilir. Beli'nin durumu göz önünde bulundurulduğunda, kültürel değerlere yönelik uygulamalara hoşgörünün sosyal uyum sağlamak için gerekli olduğu ve bunun da yabancı bir kültüre açıklığı teşvik ettiği söylenebilir.

Birlik

Kültürel çoğulculuk, birlik içinde çatışmaya neden olabilir. Bu çatışma, farklı çıkarları tatmin etme ihtiyacından kaynaklanır. Anlaşmazlıklar genellikle üstünlük arzusu ve kimliğin korunması isteği tarafından körüklenir. Sofia ve diğerlerine (56) göre, bu durum "ahlaki sıkıntı" olarak adlandırılan etik ikilemlerden kaynaklanır. Etik ikilemlerin alt gruplar üzerindeki etkisi, sosyal uyumun zayıflamasına neden olur. Bu bağlamda, etik ikilemlerin alt gruplar üzerindeki etkisini ve bu durumun bölgedeki gelişim için gerekli olan birliği nasıl etkilediğini anlamak mümkündür. Çatışma, kaos nedeniyle etik ikilemlere yol açtığında, birlik olumsuz etkilenir. Birlik, temel olarak sosyal uyum ve ilişkiyi ifade eder. Birlik olumsuz etkilendiğinde, sosyal uyum zayıflar ve etik ilişkiler göz ardı edilir.

Örneğin, Lola'nın annesiyle olan ilişkisi, yeni bir saç kesimi yaparak peruk takmak yerine alternatif bir yaşam tarzı benimsemeye çalıştığında kötüleşir. Anne, Lola'nın Dominikli bir kadın olmanın kadınısı yönünü önemsemediğini düşündüğü için ona kızar. Bu çatışma, kimliği koruma gereksiniminden kaynaklanan ve üstünlüğü ima eden bir durum olarak analiz edilebilir. Kültürün bu yönündeki farklı çıkarlar nedeniyle anne, Lola'yı peruk takmazsa onu öldürmekle tehdit eder (Diaz, 59). Annenin bu talepkâr doğası, Lola'nın ona karşı nefret geliştirmesine ve hatta onun "ölmesini" dilemesine neden olur. Annenin Lola'yı peruğu takmaya zorladığı durumda, okuyucu, Beli'nin bir anne olarak karakterini ve doğasını düşünebilir. Bu bağlamda, Lola'nın annesinin otoriter ve zalim bir karaktere sahip olduğunu tespit edebiliriz. Yazar, "küçük bir çocukken ailesi tarafından kötü muamele gördüğünü" alıntılı olarak, bu karakterin onun ruhuna derinlemesine yerleştiğini ima eder (Diaz, 78). Bu özellikler, onu çocuklarının mutluluğunu önemsemeyen yıkıcı bir ebeveyn yapar. Talepkâr ve zalim doğası, aile mirasını Oscar'a aktarmasına neden olur (Diaz, 163). Oscar karakteri, annesinden aldığı gerçek bir Dominikli erkeği tanımlayan talimatlarla psikolojik olarak baskı altına alınır. Annenin öğretileri, Oscar'ı, Dominik kültürünün yönlerini benimsemekle Amerikan kültürüyle birleştirmek arasında kalmış bir durumda, depresyona sürükler, zira o bir melezdır. Beli'nin doğasını düşündüğümüzde,

çatışmanın çıkar farklılıklarından kaynaklanabileceği sonucuna varabiliriz. Çıkar farklılıkları, sosyal uyumu ve bağı zayıflatır.

Düzenlenmiş İnançlar

Kültürel çoğulculuk, baskın kültüre uymayan kültürel uygulamaların düzenlenmesine yol açar. Küçük grupları büyük baskın kültürle ilişkilendiren sosyal uyumu oluşturmak için, küçük grup üyeleri, yalnızca mevcut kültürle uyumlu olan kültürlerinin yönlerini benimsemek zorunda kalır. Oluşturulan sosyal uyum, kimlik gelişimini ilerletir ve baskın kültürdeki insanlar arasında öz farkındalığı teşvik eder. Chan ve diğerleri (231), sosyal uyumun "barışçıl, demokratik ve müreffeh bir ulusun önemli bir belirleyicisi" olduğunu belirtir. Chan ve diğerleri (32), benzer bir çevredeki gruplar arasında güçlü bağlar oluşturmanın önemini vurgular. Bu, toplum üyeleri arasında daha fazla güvenin pekiştirilmesine yol açar. Güvenin desteğiyle, bir kişi barış yapma ile sosyal uyum oluşturma arasındaki farkı tanımlayabilir ve ayırt edebilir. BM, "Uyumlu bir toplum, tüm grupların aidiyet, katılım, tanınma ve meşruiyet duygusuna sahip olduğu bir toplumdur" diyerek bu durumu vurgular (Chan ve diğerleri, 245). Bu iki tanım göz önüne alındığında, sosyal uyumun önemini ve gerekliliğini anlamak mümkündür. Bunu sağlamak için, uygulanması düşünülen kültür içindeki zayıf inançların sürekli olarak düzenlenmesi gerekir.

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı'nda, yazar Oscar karakterini, yaygın inançların düzeltilmesinin, acil durumlarda hayalci düşünceden daha önemli olduğunu göstermek için kullanır. Hayalci düşünce, insanları sıkıntı sırasında umuda tutunmaya yönlendirir. Ancak Oscar karakteri, kimliğini ve mutluluğunu tanımlamak için inançlarını değerlendirmede eleştirel düşünmeyi kullanır. Oscar, bu inançları düzenleme uygulamasını benimser (Diaz, 177). Oscar, Dominik kültürü ile Amerika Birleşik Devletleri kültürü arasında hangi kültürü benimseyeceği konusunda bir ikileme karşı karşıya kalır. Bu durum, toplumun gerçek bir Dominik erkeği olma beklentisini yerine getiremediği için "Dominikli değil" olarak görülmesine neden olur ve bir kimlik krizine yol açar (Diaz, 11). Oscar, Yuniör'un Dominik erkeği tanımını benimsemeye çalışmasının aksine, kadınları çekme konusunda zayıf olan inek özelliklerine sahiptir.

Oscar'ın bu durumda inançlarını düzenlemesi, onun kimliğini ve mutluluğunu tanımlamada eleştirel düşünmenin hayalci düşünceden daha etkili olduğunu gösterir. Böylece Oscar, hangi kültürün hangi yönlerini benimsemesi gerektiğine ve hangilerinin kendisi için önemli olmadığına karar verir. Bu, kimlik gelişimi ve öz farkındalık için kültürel inançların düzenlenmesinin önemini vurgular.

Toplumun beklentilerinin yükü altında yaşamak, Oscar'da bir kimlik krizine yol açar ve bu durum onu depresyona sürükler (Diaz, 180). Bu, kültürün, bir kişinin mutluluğunu psikolojik olarak kontrol etmek ve tanımlamak için bir araç olarak kullanılabilir yönleri olduğunu gösterir. Bu durum, insanın her şeyi kabul etme ve doğru olmayan şeyleri doğru kabul etme konusundaki savunmasızlığını anlamayı sağlar. Bu da bireylerin yaşamlarının, büyük ölçüde, birinin mutluluğunu yönlendirmek için gerekli olan temel gerçekler yerine, yanılsamalar tarafından yönlendirildiği anlamına gelir. Kültürel uygulamaların insanların psikolojisini bastırmak için bir araç olarak kullanıldığına katılmak mümkündür. Kültürel uygulamalar, davranışları şekillendirmek ve dolayısıyla kişiliği biçimlendirmek için kullanılır. Oscar'ın içinde bulunduğu ikilem, onu rahatsız etmeye devam eder ve bu durum onun analogi ve varsayımlar yerine eleştirel düşünmesi gerektiğini ortaya koyar. Oscar karakteri, kimliğin gerçekten kültüre bağlı olup olmadığını araştırmaya karar verir. Kimlik özgürlüğü arayışında, Oscar, sosyal açıdan uyumsuz biri olarak tanımlanmasına neden olan Dominik kültürünün yönlerini dikkatle ve titizlikle ele alır. Oscar, kimliğin kültüre bağlı olmadığını keşfettiğinde, onu özgürlüğe götüren bir plan geliştirmeye karar verir. Bu nedenle, Oscar, Dominik kültürünün hangi yönlerini benimsemesi gerektiğini seçmek zorunda kalır. Bu özgürlüğün elde edilmesi, onun zihinsel istikrarını sağlar ve kimliği, roman yazma hobisi etrafında şekillenir. Diaz, Oscar karakterinin bu durumda öz farkındalık kazandığını belirtir. Bu durum, kültürel çoğulculuğun, rahatça takip edilmesi gereken inançların düzenlenmesine yol açtığı kavramını doğrular. Bu da okuyucuya, bireyin bir kültürün tüm yönlerini benimsememesi gerektiğini ima eder. Oscar'ın durumuyla ilgili olarak, zorluklar karşısında eleştirel düşünmenin hayati öneme sahip olduğunu kabul

etmek mümkündür. Yanılsama ile hareket etmek, çözümler getirmek yerine sadece daha fazla sorun ve öfke yaratır.

Dil Kodları

Dil kodlarının değiştirilmesi, kültürel çoğulculuğun bir özelliğidir. Dil kodlarının değiştirilmesi, genellikle farklı karakterlerin konuşmalarının İngilizce dışındaki farklı dilleri benimsediği anlamına gelir. Dil değişimi, konuşmacılar arasında akıcılığı teşvik ederek etkili iletişimi sağlar (Allport, 27). Konuşmanın akışını sürdürmek, sosyal uyum geliştirmek için gereklidir. Sosyal uyum, iletişimde akıcılık ve cümle ritmi korunarak geliştirilir ve bu da iyi bir ilişkinin gelişmesine yol açar. Dil değişimi, belirli bir gruba ait olma gerekliliğini vurgular (Allport, 27). Bu durum, birinin belirli bir gruba katılmaya zorlanmasına ve beklenen uygulamalar ve davranışlara uymasına neden olur. Böylece, topluluk önünde onlara bir kimlik kazandırır. Dil değişiminin ayrıntıları, günlük faaliyetlerini kolaylaştırmak için gerekli bağı kurmak amacıyla, çoğunlukla iki dilli veya çok dilli topluluklar tarafından kullanılır.

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı kitabında, dil değişiminin kanıtı olarak İngilizce ve İspanyolcanın karışımı görülmektedir. Bu durum, sömürgeciliğin etkisini gösterir (Diaz, 75). Diaz, okuyucunun Dominik kültüründe dil değişiminin temelini tam olarak anlayabilmesi için birçok İngilizce kelimeyi yazar ve ardından İspanyolca ve argo kelimelere geçer. 'Morena, hija, tio ve mochaha' gibi kelimelerin kullanımı, dil değişiminde ulus ötesi etkilerin varlığını işaret eder. Karakterlerin dil değiştirdiği bir diyalog örneği, Lola ve La Inca arasındaki konuşmadır. La Inca, "Hija, seni gittiğin günden beri bekliyorum. Ben senin Büyükanne'nin, ama bana La Inca diyebilirsin," der (Diaz, 74). Bu örnek, kültürel çoğulculuğu yansıtan dil değişimini açıkça gösterir. Lola, gençliğinde Beli'yi "guapa" (güzel) olarak tanımlar. Kültürel çoğulculukta dil değişimi, okuyucuya sömürgeciliğin küçük gruplar üzerindeki etkisini ve bu grupların yeni kimliklerini oluşturan baskın kültürü nasıl benimsemeye başladıklarını anlama fırsatı verir. Kimlik unsuru, La Inca ve Lola arasındaki diyalogda yer alan bireylerin melez kimliğini gösteren ulus ötesi

etkilerle pekiştirilir. Bu durumu incelediğimizde, dil değişimini kolaylaştırmada ulus ötesi etkilerin rolünü görmek mümkündür.

Birlikte Var Olma

Kültürel çoğulculuk, grupların birlikte veya yan yana var olmasıyla karakterize edilir. Kültürel çoğulculuğun hakim olduğu bir ulusta, küçük gruplar baskın kültürü benimsemek için yan yana var olurlar. Genellikle, baskın kültür, topluluklar için neyin kabul edilebilir olduğunu belirler. Birlikte var olma, "iki veya daha fazla grubun farklılıklarına saygı göstererek ve çatışmaları şiddet kullanmadan çözerken birlikte yaşadığı bir durumdur" (Richard, 3). Bu, grupların birlikte var olabilmesi için bir ilişki olması gerektiğini ima eder. Bu ilişki, hayati faaliyetlere birlikte katılmak için bir yol oluşturduğu için önemlidir. Alt gruplar içindeki farklı uygulamalar, iletişim için bir tabana sahip olma gereksinimini ifade eder. Bu iletişim, baskın kültürün esas olarak bir iletişim tabanı olarak kullanıldığı yaygın bir durumu oluşturur (Richard 1979, 4). Ancak, grup düzeyinde, gruplar farklı uygulamalara ve onları farklı şekilde tanımlayan değerlere sahiptir. Bu tür uygulamaları pekiştirmenin anahtarı, alt grup kültürünün baskın kültürün yasalarıyla çatışmayan en önemli yönünü tanımadır. Bu, alt gruplar arasında sosyal uyumu ve etik ilişkileri artıracak ve bu da birlikte var olma için gereklidir. Örneğin, Dominikliler, Amerika Birleşik Devletleri'nde Haitililer ve Amerikalılarla birlikte var olma eğilimindedirler, çünkü Amerika Birleşik Devletleri'nin yürürlükteki yasaları tarafından yönetilmektedirler (Diaz, 7). Ancak Dominik grubu, uygulamalarını hatırlayarak ve memleketlerini unutmadan kültürlerini koruma eğilimindedir.

Bir örnek olarak Beli, "gangster" in karısı tarafından yapılan cinayet tehdidi üzerine Dominik Cumhuriyeti'nden kaçır (Diaz, 163). Amerika Birleşik Devletleri'ne yolculuk ederken, kaybettiği evi, Dominik Cumhuriyeti, tarafından simgelenen bir boşluk hisseder. Karakter, ironik bir şekilde, Amerika Birleşik Devletleri'nde bile rahat edemez. Aile mirasını, Dominik kültürünün uygulamalarını ve değerlerini öğretirken oğlu Oscar'a aktarmayı önerir. Ancak, bu durum Oscar için travmatik bir deneyim haline gelir, çünkü Oscar Dominik

toplumunun beklentilerini karşılayamaz ve Amerikan kültürüne uyum sağlayamaz. Yazarın sözleriyle, Oscar 'soy Dominicano' olur (Diaz, 11). Bu durumda, Beli ve Oscar'ın kimlik sorunlarıyla mücadele ederken kendilerini buldukları ortamı deneyimlemek ve anlamak mümkündür. Bu durum, büyük baskın bir kültüre ait alt grupların kimliklerini simgeleyen kültürlerinin kritik yönlerini koruma mücadelesini gösterir. Bu mücadeleler, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki baskın bir kültürü benimsemeye çalışan alt gruplar arasındaki birlikte var olmayı açıklar.

Irkçılık

Kültürel çoğulculuk, ırkçılığı ve ayrımcı ayrıştırmayı ileriye taşır. Irkçı önyargı ve tam ayrımcılık, Anglo-Sakson beyazlar arasında yaşayan koyu tenli insanların karşılaştığı yaygın sorunlardır. (Baye ve diğerlerine göre, 89), Irkçılık, "sistemler, politikalar, eylemler ve tutumların insanlara ırk temelinde eşitsiz fırsatlar ve sonuçlar yarattığı süreçtir. Irkçılık, sadece düşünce veya eylemdeki önyargıdan daha fazlasıdır." (s. 31). Irkçılık her zaman belirli bir ırkın üstünlüğü için bir mücadele yaratır ve baskınlığı vurgular. Dominikliler örneğinde, Dominik toplumunun üyeleri, Afrika kökenleriyle ilişkilerini kaçınma eğilimindedirler. Bu durum, onların siyah ten rengi ve Amerika Birleşik Devletleri'nin baskın kültürü tarafından sürdürülen, Afrika'nın geri kalmış bir kıta olduğu ve ilerleme bilgisine sahip olmadığı şeklindeki düşünceden kaynaklanır. Bu durum, karakterleri psikolojik olarak etkiler, bir kimlik krizine yol açar ve Dominikli bireylerin bakış açısını değiştirir. Bu durumdan etkilenen karakterler arasında Lola, Beli ve Oscar bulunur. Üçü de karşılaştıkları ırkçı önyargılara rağmen siyah tenleriyle başa çıkmanın bir yolunu bulurlar. Örneğin, Beli, ten renginden dolayı ayrımcılığa uğradığı için açık tenli erkeklere ilgi duymaya başlar. Açık tenli bir erkekle çıktığı takdirde, ailesinin yaşadığı ırkçı önyargılardan kaçınabileceğini düşünür. Yazar, "Bu belki de çocukken ailesinin üyeleri tarafından ten rengi nedeniyle kötü muamele gördüğü "karanlık dönemlerinden" (Diaz, 78) kaynaklanıyor olabilir" diye belirtir. Bu ifadeyle, yazar, Beli'nin siyah teniyle ilgili algısını savunma çabasının kökenini açıklar. Yazar, roman boyunca ırkçılığın şiddetini ifade etmek için "negro" ve "nigger" (Diaz, 4) gibi

kelimeler kullanır. Bu, okuyucuya, Amerikalıların Dominiklileri siyah olarak gördüğü kültürel bakışı hatırlatır.

Tam Ayrımcılık

Irklar arasındaki güç mücadelesini ve bunun sonucunda ortaya çıkan ayrımı ifade eder. Oscar, yaklaştığı bir kadın tarafından reddedilir ve okuldaki beyaz üstünlüğü imalarından dolayı iyi bir uyum sağlayamaz. Bu durum, Oscar'ı toplumda yer edinemeyen bir "inek" haline getirir. İçinde bulunduğu her iki kültürün derinliğini anlayamama nedeniyle kimlik ihtiyacı ortaya çıkar. Bu durum, onu, annesinden gelen Dominik kültürü mirasını mı yoksa beyaz üstünlük kültürünü mü benimsemesi gerektiği konusunda kararsız bırakır (Diaz, 163). Oscar ve Beli'nin durumu üzerinden yazar, okuyucunun Dominiklilerin kendilerini içinde bulduğu toplumu hayal etmesine olanak tanır. Böylece, Amerikan ortamındaki ırkçı önyargı ve tam ayrımcılığı anlamak mümkündür. Bunu kavradıktan sonra, ırkçı önyargının, toplum üyeleri arasındaki ilişkiyi nasıl etkilediği görülebilir.

Büyüme

Kültürel çoğulculuk, genişleme ve büyümeyi teşvik eder. Alternatif yaşam tarzları ve kültürel uygulamalar, genişleme ve büyümeyi kolaylaştırır (Torney ve diğerleri, 132). Bu genişleme ve büyüme, önce zihinsel alanda gerçekleşir, ardından fiziksel olarak tekrarlanır ve kabul edilir. Bu nedenle, sağlıklı bir kültür büyüme ve genişlemeye tabidir. Ancak, büyüme ve genişleme, temel değerlere sıkı sıkıya bağlı kalınarak yapılmalıdır; bu da, temel değerlerin ödün vermeden korunması gerektiği anlamına gelir. Oscar, Dominikli bir erkek olarak eksikliklerinin farkına vardığında bunu sergiler (Diaz, 11). Oscar, melezliğini anlamaya çalışır ve bu durum onu bir ikilemde bırakır. Bu haldeyken depresyona girer (Diaz, 177).

Oscar'ın depresyonu, toplumun beklentilerini karşılayamamasının bir sonucu olarak sürekli hale gelir. Bu duygularla yaşamak, onun iletişimde korkunç bir tutum geliştirmesine neden olur. Yazar, okuyuculara Oscar'ın durumunu düşündürür, ki bu durum giderek kötüleşmektedir. Oscar'ın durumunda sergilenen kalıplardan

ders çıkarma ihtiyacı belirgin hale gelir. Bu tür dersler, bir kişinin eleştirel düşünmesini ve karar verme sürecinde varsayımlara dayanmamasını zorunlu kılar. Oscar'ın durumunda, duygularının yargısını bulandırmasına izin vermiştir, bu da onu isyankâr ve kendini eleştiren biri haline getirmiştir, çünkü her zaman pratik bir şekilde sorunu çözmek yerine içten içe öfkelenmiştir (Diaz, 185). Bu durum, Jenni adında bir kadına yaklaştığında ve reddedildiğinde, bunun nedenini öğrenmek yerine intihar etmeye teşebbüs ettiğinde gözlemlenebilir (Diaz, 185). Oscar karakteri, öz farkındalık geliştirmek için içinde derin bir arayışa girer. Kimliğin kültüre bağlı olmadığını keşfederek gerçeği kabul etmesiyle birlikte, eleştirel düşünmenin bir sonucu olarak zihinsel büyümesi belirgin hale gelir. Oscar, uygulamak istediği inançları düzenlemenin bir yolunu bulur ve kendisi için pek önemli olmayanları dışarıda bırakır. Bu, baskın kültürü ihlal etmeyen alternatif bir inanç ve mutluluk sistemi benimseyerek büyümeyi gösterir; çünkü baskın kültür okuryazarlığı teşvik eder. Seçimler temel değerlerle uyumlu olarak yapıldığında, uzun vadede faydalı olma eğilimindedir. Oscar, okuma ve roman yazma gibi alternatif kültürün bir yönünü benimseyerek, yazarın "mutluluk" olarak adlandırdığı şeyi ilk kez bulur (Diaz, 197). Oscar'ın durumunu göz önünde bulundurduğumuzda, kültürel çoğulculuğun alternatif yaşam tarzlarını icat ettiğini ve sürdürdüğünü söylemek mümkündür. Alternatif yaşam tarzları, baskın kültür içinde yer alan bir kültürün bireyleri arasında kişisel ve toplumsal büyümeye yol açar.

Amerika'da Çok Kültürlü Bir Toplumda Kültürler Arası İletişim

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı'ndaki Aile Dinamikleri. Aile, her kültürde temel sosyal yönetim birimidir. Çok kültürlü bir ortamda, aile yapılarının varlığını sürdürdüğünü ve davranışları şekillendiren, sonraki nesillere miras taşıyan bir yönetim biçimi olarak kullanıldığını görmek yaygındır. (Judith, 34). Bu, ailenin rollerinden birinin, bireylerin davranışlarını şekillendiren bir sistem kontrolü olarak hareket ederek çocukları eğitmek olduğunu ima eder. Bu bağlamda, ailenin başı genellikle ebeveynlerdir. (Judith, 23) "ebeveynler, çocuklarının refahıyla ilgili kararları alma yetkisine sahiptir" der. Bu, ebeveynlerin varlığında çocukların kendi başlarına

karar verme yetisine sahip olmadıklarını ima eder. Bu göz önünde bulundurulduğunda, ebeveynlerin çocuklarının refahı ve davranışları konusunda bir yönetim organı gibi hareket ettiği söylenebilir. Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamızevi Yaşamı adlı eserde, yazar bunu Beli ve çekirdek ailesi üzerinden göstermektedir. Beli, Lola ve Oscar'a annelik rolünü üstlenerek, bir kültür içinde kimlik kazanmak için gerekli olan davranışları geliştirmektedir. Lola saçını kestirdiğinde, ABD kültüründe var olan alternatif yaşam tarzını benimsediği izlenimi verir. (Diaz, 59). Ancak bu bağlamda, bu tür bir saç kesimi olan kişiler "lesbiano" yani lezbiyen olarak görülürdü. Lezbiyen olmak, hem baskın hem de alt grup kültürlerinde ailenin kimliğine utanç getiren bir durum olarak kabul edilirdi. Bu durum, Lola'nın annesi Beli'nin, Lola'ya peruk takmasını ve eğer takmazsa onu öldürmekle tehdit etmesine neden olur. Beli, bunu ailenin imajını korumak ve bir Dominik kadını tanımlayan gerçek anlamı vurgulamak için yapar. (Diaz, 57). Yazar, çok kültürlü bir ortamda, aile reisinin ebeveynler olduğunu ve bireylerin davranışlarını şekillendiren yasaları ve kültürleri güçlendirenlerin de yine ebeveynler olduğunu okuyucuya gösterir. Bunu düşündüğümüzde, ebeveynlerin çocuklar üzerinde nihai otorite olarak hareket ettiğini kabul etmek mümkündür. Bu kabulün arkasındaki mantık, otoritenin çocuklara düzen ve güvenlik getirmek için gerekli olduğudur. Yazar, Oscar karakterini kullanarak bir ebeveynin mirasını bir sonraki nesle aktarmasını canlı bir şekilde tasvir eder. Oscar, bir Dominik erkeğinin standart başarı ölçütleri dikkate alındığında topluma uyum sağlayamaz. Aşık olduğu kadınlardan gelen reddi kabullenememesi, onu bu duruma uymayan biri yapar. (Diaz, 165). Bu durum, Oscar'ın intihara teşebbüs etmesine yol açar. Oscar, gerçek bir erkeğin metanetini sergileyemez ve kendini toplumda başarısız biri olarak görür. Oscar'ın kendine uygulamaya çalıştığı standartlar, annesi tarafından ona miras olarak aktarılan aile değerleridir. Bu, ailenin bir etki yarattığını ve temel bir sosyal birim olarak takdir edildiğini gösterir. Aile uygulamaları, otorite, egemenlik ve itaat kavramlarını benimsediği için farklı kültürlerde benimsenebilir.

Baskın kültür, bir ülkenin gelişimi için gerekli olan sosyal uyumu oluşturmak amacıyla egemenlik, otorite ve itaat gerektirir. Hem Lola hem de Oscar'ın örneklerinden, Diaz ve Judith'in (90) aktardığı

mesajla uyumlu bir görüşe varmak mümkündür. Bu mesaj, ailenin çok kültürlü bir ortamda kültürler arası bir uygulamanın bir yönü olduğudur.

Moda

Moda, çok kültürlü bir ortamda alt grubun farklı üyeleri tarafından benimsenen yaygın bir sosyal standarttır. Bu, modanın sosyal uyumu sağladığı ve toplumun imajını yansıttığı anlamına gelir. Bir anlamda moda, bir kültürdeki bireyler tarafından sergilenen bir topluluğun kimliğini bünyesinde barındırır. Georg'un (56) "moda, taklidin bir biçimi ve dolayısıyla toplumsal eşitlemenin bir yoludur; ancak, paradoksal bir şekilde, sürekli değişerek bir dönemi diğerinden ayırır" (3) ifadesi bunu destekler. Bu ifadeyle, modanın bir sosyal sınıfın insanlarını birleştirdiğini ve diğerlerini ayırdığını kabul etmek mümkündür. Georg (67), modanın içinde yer alan kişisel özgürlük eksikliğini dikkatlice ortaya koyduğunu savunur. Bunun nedeni, modanın sunduğu yüzeyselliklerdir. Dolayısıyla, moda bir topluluğun yargısını belirler.

Moda bir topluluğun yargısını şekillendirmekten sorumlu olduğunda, bu, toplum üyelerinin nasıl davranması gerektiğine dair sınırları belirlemekten sorumlu olduğu anlamına gelir. Örneğin, Lola, görünümünü değiştiren bir saç kesimi yaptırarak Amerika Birleşik Devletleri'nde yaygın olan modayı benimsemeye çalışır. (Diaz, 59). Ancak, Beli'nin annesi bunu, gerçek bir Dominikli kadının tanımı olmadığını öne sürerek reddeder. Bunun nedeni, Beli'nin Lola'nın bu tür bir saç kesimiyle görüldüğü takdirde lezbiyen olarak sınıflandırılma düşüncesini kabullenememesidir. Bu tür bir sınıflandırmanın, Lola'nın Dominikli bir kadın olarak mirasını ve kimliğini derinden zedeleyeceği izlenimi vardı. Bu güvensizlik düşüncesiyle, anne Lola'yı peruk takmaya zorlar ve takmazsa onu öldürmekle tehdit eder. (Diaz, 57). Bu durum, Beli'nin güvensizliğinin nedenini düşünmeyi ve modanın kimlik ve davranışı nasıl şekillendirdiğini anlamayı sağlar. Çok kültürlülüğün hakim olduğu bir toplulukta yaşayan alt gruplar, toplumun genel kültürü içinde her zaman baskın olan farklı modaları benimseme eğilimindedir. Bu yüzden Lola, Dominik geleneklerine

uymak yerine, baskın kültürün sunduğu alternatif yaşam tarzını benimsemeye çalışır.

Bu nedenle, Lola annesiyle çatışma içerisindedir. Kimliği şekillendiren moda bağlamında, Lola'nın benimsemeye çalıştığı alternatif yaşam tarzı, onun kimliğini bir "lesbiano" olarak tanımlayacaktır. Bu tür bir tanımlamadaki sertlikle, annenin neden korktuğunu anlamak ve gözlemek mümkündür. Annenin korkusu, Lola'nın dikkatsiz yaşam tarzı nedeniyle ailenin sosyal uyum ve etkileşimde zayıflama yaşayacağıydı. Zira, Lola bu şekilde devam etmiş olsaydı, bir Dominikli erkeğe teslim olmayı reddetme ve böylece evlenme olasılığının ortadan kalkmasıyla sonuçlanacaktı.

Patriyarkal Sistem

Patrik sistem, Amerika Birleşik Devletleri gibi çok kültürlü bir devlette bir yönetim aracı olarak kullanılır. Bu, Amerika'nın baskın kültüründe standart bir sosyal normdur. Patrik sistem, genellikle rolleri cinsiyetle ilişkilendirir. Bu durum, kadınların ilerlemesi ve gelişmesi önünde bir engel teşkil eder. Abeda (1), toplulukların temel ilkesinin aynı kaldığını belirtir. Bu ilke, "erkekler kontrol eder" anlamına gelir. (Abeda, 1). Erkeklerin kontrolü elinde tutabilmesi için kadınları domine edecek yolların bulunması ve erkeğin figürünün egemenliğinin gösterilmesi gereklidir. Bu, cinsiyete dayalı rol dağılımını yaratır. Dominik kültüründe, kadınların hem kocalarının hem de çocuklarının refahını sağlamaları beklenirken, erkeklerin ise sağlamakla yükümlü olup, kadınlara sadık olmaları gerekmiyordu. (Diaz, 163). Bu, erkeklere sürekli bağlılık ve ilgi göstermesi beklenen kadınların rolüne karşı bir durumdu. Çok kültürlü bir yapıda, böyle bir beklenti mümkündür; çünkü bir alt grup üyeleri arasında baskın olan uygulamalar, aynı kültür içindeki diğer alt gruplar tarafından da benimsenebilir. Bu tür uygulamaların baskın olabilmesi için birçok üye tarafından benimsenmesi gerekir; dolayısıyla, bu tür bir olaya dair anıların korunması, kişinin bu inancı benimsemesi için gereklidir. Oscar Wao'nun *Kısa ve Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* kitabında cinsiyet rollerinin bir örneği, Lola'nın sevgilisi Yunior'a bakmasıyla karakterize edilir.

Yunior şöyle anlatıyor: "Benim zavallı halime o baktı. Yemek yaptı, temizlik yaptı, ders notlarımı aldı, bana ilaç getirdi, hatta duş almamı bile sağladı." (Diaz, 176). Yunior'un anlatımında, kadınların Dominik toplumunda, baskın Amerikan kültürüyle ilgili olarak yerine getirmesi gereken rolü öğrenebiliriz. Kadınların rolleri, ilişkide sadık kalmaları gerektiğini ima eder, bu da erkeklerden farklıdır. Lola, Yunior'a tüm bu görevleri yerine getirirken gerçek bir Dominikli kadının tanımını gösterir. Yazar, bunu Yunior'un "Başka bir deyişle, cesaretimi yeniden kazandırdı, bunu her kadın bir adam için yapamaz." (Diaz, 176) ifadesiyle kanıtlar. Yunior bu sözleriyle, bu tür davranışların yaygın olmadığı diğer kültürlerde, bir erkeğin bir kadından böyle bir şey beklemesinin en az olacağını kasteder. Böylece, yazar Diaz'ın, kültürün dayattığı şekilde kadınlar üzerinde hakimiyet kurmak için farklı cinsiyetlere yüklenen gizli rolleri ortaya çıkardığını gözlemleyebiliriz. Yazar, Yunior karakterini kullanarak Dominikli erkeklerin bir ilişkideki rolünü de tasvir eder. Yunior, Lola'ya duygusal ihtiyaçlarını sağlayan ama baskın Dominik kültürünün gerektirdiği gibi sadık olmayan bir stereotipik Dominikli erkektir. Bu, onun "Üniversitede hiçbir şeyi umursamaman gerekiyor - sadece takılman lazım." (Diaz, 168) ifadesinde görülür. Bu, tüm Dominikli erkeklerin taklit etmesi gereken bir davranıştı. Bu tür bir davranış, Oscar'ın toplumda uyumsuz biri olarak görülmesine neden olur. Kadınlarla birlikte olma davranışı, Dominik kültüründe kabul görmüş bir uygulamaydı. Ancak, duygusal güvenlik sağlama konusunda, erkekler bu rolü baskın kültürün tüm alt gruplarında açıkça üstlenmişlerdir. Yunior karakterinin durumu göz önüne alındığında, cinsiyet rollerinin hem erkekler hem de kadınlar üzerindeki etkileri fark edilebilir. Böylece, patriyarkal sistemin, içine yerleşmiş olduğu kültürden bağımsız olarak erkekleri kayırdığı sonucuna varılabilir.

Cenaze

Cenazeler ve hayat kayıpları, bir toplumda her zaman üzüntüye yol açar. Ölülerin yasını tutmak ve bir cenazede düzgün davranmak, Amerika'daki tüm topluluklar tarafından benimsenmiş bir sosyal normdur. Bir kültür içindeki alt gruplar, öleni anmak ve ona saygı göstermek amacıyla yas tutma veya cenaze törenini benimserler. (Canning, 3). Çelişkili duyguların ifadesi, ölene saygı göstermek için

ne yapılması gerektiği konusundaki belirsizliğin bir sonucudur. Dominik toplumunda, bireyin yaşadığı kaybı telafi etmek için kaybı yas tutmak yaygındı. Oscar'ın ölümü, ailesine ve onunla bağlantılı olan arkadaşlarına bir kayıp getirdi. Özellikle Yunior, bu kayıptan dolayı acı çeker ve sık sık Oscar'ı rüyasında görür. (Diaz, 325). Ölüm, genellikle insanları bir araya getirip ilişkilerini güçlendirmelidir. Toplum üyeleri arasında bir ilişki kurmak için sosyal uyumun sağlanması gereklidir. Yunior'un, Oscar'ın ölümünün onu Lola'ya yakınlaştırması gerektiğini düşündüğünde gösterdiği umut, bunu kanıtlar. (Diaz, 325). Ancak, bu beklenti, Lola'nın annesi öldüğünde, Lola'nın ilişkiyi bir anda bitirmesiyle kesilir. Toplumdaki herkesin beklentisinin aksine, Lola, bazen ölümün özgürlüğü, esareti değil, gerçek anlamda getirdiğini ortaya koyar. Bunu düşündüğümüzde, ölümün, etkilenen bireylerde gerçeğe yüzleşmeyi sağlayan bir şok dönemi getirdiğini kabul etmek mümkündür. Baskın bir kültür içindeki tüm alt kültürler, genellikle ölüm sırasında duygusal zarar görür. Bunun nedeni, ölümün gizemli bir olay olması ve genellikle insanlara kaybın ardından duygusal denge kazandırmasıdır. Ölüm, herkesin geçmesi gereken bir aşama olduğunu anlamayı sağlar. Böylece, yaşla başa çıkmaya yardımcı olur ve topluma hayatın anlamı hakkında bir farkındalık kazandırır. Bu bağlamda, kişi, çevresindeki dünya hakkındaki fikirlerini yeniden düşünür. Bu nedenle, Yunior, Oscar'ın kayıbından on yıl sonra duygusal dengesini yeniden kazanır. (Diaz, 325). Yunior karakteri, evlenip bir aile kurduğunda, sosyal hayatını şekillendiren bir duygusal denge kazanmaya başlar. Bir toplumun üyeleri arasında paylaşılan ve davranışları yöneten gayri resmi kurallar, tüm alt grupların kalbine kazınmıştır. Çok kültürlü bir ortamda, böyle bir durumla başa çıkmak, Amerika Birleşik Devletleri'nin baskın kültüründeki tüm alt gruplarda teşvik edilen içsel bir metanet gerektirir. Yazar, çok kültürlü bir ortamda paylaşılan normları ortaya çıkarmak için Oscar, Lola ve Yunior karakterlerini kullanmıştır.

Eğitim

Kültürlerarası etkileşim, toplum üyelerinin davranışlarını yöneten standart gayri resmi kuralları sergiler. Bir toplumun üyeleri çok kültürlü bir ortamda bulduklarında, diğer alt gruplardan otomatik olarak alternatif yaşam tarzlarını benimserler. Eğitim, kültürlerarası bir

olgu olarak kabul edilir. Eğitim, öğrenenleri okuryazar yapmak ve böylece onların çevreyle ilişkili olmalarını sağlamak amacı taşır. (David, 4). Kültürlerarası eğitim, tek bir kültürü göstermek yerine küreselleşmeyi ve birliği sergiler. Bu da kültürlerarası eğitimi, çok kültürlü bir ortamda birliği sağlama açısından önemli kılar. İlişkiler, etik ve sosyal uyumu artırır. Toplumun gelişimini ilerletmek için okuryazarlık ihtiyacını ortaya koyar. Eğitim, bireyin zihinsel kararlarını özgürleştiren otantik öğrenmeyi tanıtır. Örneğin, Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı adlı kitapta, Oscar karakteri bir Katolik okula gider ve burada yazma becerilerini geliştirirken sosyal becerilerini geliştirmede başarısız olur. Bu durum, onun Dominik erkeği olarak kültürel kimliğini etkiler ve bu nedenle "soy dominicano" olarak anılır. (Diaz, 6). Oscar, okuldayken Amerikan kültürü ve Dominik kültürü hakkında çeşitli yönleri öğrenir. Bu durum, iki kültürden hangisini benimseyeceği konusunda bir kimlik krizine yol açar. Eğitimle kazandığı yetiler, Oscar'ın çözmesi gereken gerçek sorunu düşünmesine olanak tanıdığına, onun kültürel karmaşası belirginleşir. (Diaz, 163). Dikkatlice düşünüldüğünde, şu sonuca varılabilir: Eğitim, bir kişinin eleştirel düşünebildiği zaman zihinsel olarak özgürleşmesini sağlar. Bu kabulün arkasındaki mantık, Oscar'ın bir kadından görmezden geldiğinde aldığı kararlardan vazgeçmek yerine hayatını eleştirel düşünmeye çalışarak düzenlemesidir. Bu durum, Oscar'ın kültürün bir kimliği tanımlamak zorunda olmadığını kabul ederek arzuladığı nihai özgürlüğe ulaşmasına yol açar. Bu, eğitimin çok kültürlü ortamlarda baskın kültür içindeki alt grupların zihinlerini aydınlatmada bir rolü olduğunu kanıtlar. Eğitim vurgusu sayesinde baskın kültür, sosyal olarak gelişebilir ve kültürel çoğulculuğa yol açar. Bu dikkate alındığında, eğitimin düşünceleri yönetmede ve bir kişinin zihniyetini eleştirel düşünme açısından özgürleştirmedeki önemini görmek mümkündür.

Evlilik

Farklı kültürlerde, evlilik, bir kişinin geçmesi gereken normal bir aşama ve hayatın bir parçası olarak kabul edilir. Evlilik, bir erkek ve bir kadının bir araya gelerek bir aile kurmasıyla karakterize edilir. Aile, bir topluluğun temel sosyal birimi haline gelir. Scott (45) şöyle der: "...evlilik, Amerikalıların hayat planlarının önemli bir parçasıdır ve

bu nedenle evlilik taahhüdünü çok ciddiye alırlar." Bu ifadeyle, evliliğin öneminin Amerikalılar arasında öncelikli hale gelmesine neden olduğunu görebiliriz. Bu, evliliğin çok kültürlü Amerika'da önemli bir antlaşma olduğunu gösterir. Evliliğe yönelik normların etkisi, evlilik yoluyla ailelerin, yani temel sosyal birimlerin oluşturulmasının öneminden dolayı özellikle anlaşılır. Sosyal birimin oluşturulması, birinin kimliğini etkileyen benzersiz uygulamaların korunmasını sağlar. Örneğin, Beli'nin, Gangster'in karısı tarafından maruz kaldığı zulümden kaçmak için seyahat ederken, yazar, yanındaki yolcunun gelecekteki kocası olabileceğini ima eder. (Diaz, 165). Bu, "Bilmediği bir şey daha: Yanındaki adamın, gelecekte kocası ve iki çocuğunun babası olacaktır." (Diaz, 165) ifadesiyle ima edilir. Bu, Beli'nin kalbine derinlemesine kazınmış olan hayalleri ve dileklerini gösterir. Bu bağlamda, çok kültürlü bir toplumda evliliğin rolü anlaşılabilir. Beli'nin zihninde net bir şekilde ortaya çıkan şey, bir aile kurmaktır. Ebeveynlik, özellikle aile mirası bir kişiden diğerine geçtiğinde, bir ailenin kimliğini korumada çok önemlidir. Bu durum, Oscar'ın annesi Beli'nin, aile mirasını Oscar'a aktardığında açıkça gösterilir.

Oscar, kendisini Dominik erkeklerinin geleneksel tanımına uydurmakta rahatsızlık hisseder. (Diaz, 11). Ancak bu durum, kültürel melezliği nedeniyle içinde bulunduğu ikilemden kaynaklanır. Beli, Lola ile saçını nasıl şekillendireceği konusunda tartışırken, saçını böyle kestirmemesi gerektiğini savunarak bu durumu pekiştirir. Bu, Beli'nin ailesinin Dominik kültüründeki kimliğinin korunmasını sağlar. Beli'nin güvensizliği, kızının "lesbiano" olarak damgalanma korkusundan kaynaklanır. (Diaz, 59). Beli'nin bu güvensizliği, okuyucunun, çeşitli kültürler içinde bir kimlik korumanın önemini anlamasını sağlar. Dolayısıyla evlilik, toplumda, özellikle çok kültürlü bir ortamda insanların davranışlarını yöneten yaygın bir sosyal normdur. Bu bağlamda, evliliğin, toplumun temel sosyal birimi olan aileyi oluşturmadaki önemini görebiliriz. Evlilik, onu düzenleyen normların uygulanmasıyla düzeni artırır. Bu nedenle, evliliğin çok kültürlü toplumlarda sıkça uygulanan bir norm olduğunu kabul etmek mümkündür.

Spor

Spor, çok kültürlü bir ortamda ortak sosyal normların benimsenmesini teşvik eder. Bu sosyal normlar, davranışlarımızı şekillendiren gayri resmi kurallar haline gelir. Bir kişinin davranışı, o kişinin kimliğini oluşturur. Kimlik, farklı geçmişlere rağmen kişiye aidiyet duygusu verir. Ancak, melezlik, hangi kültürel değerleri benimseyeceğine karar veremediğinde bir kimlik krizine yol açar. Melezlik, "çapraz bir değişimi ve krizi karakterize eder." (Bolter ve diğerleri, 2006, s.107). Böyle bir ifadeyi düşündüğümüzde, farkındalısız mezeliğin, bireyde bir kimlik krizine yol açma olasılığının yüksek olduğunu görebiliriz. Örneğin, Oscar Wao'nun *Kısa ve Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* kitabındaki Lola karakteri, hangi geleneğe tabi olacağı konusunda bir ikileme karşı karşıya kaldığı için bir kimlik krizi yaşar. (Diaz, 59). Dominik kadını gerçek anlamda tanımlamak, ona köleliği çağrıştırır. Bunun nedeni, annesinin Dominik kimliğini korumak için sınırları zorlamasıdır. Annesi, özellikle Lola'nın kardeşi Oscar'a bakması gerektiğinde bu sınırları sık sık pekiştirir. Ayrıca, annesi, peruklarını takması gerektiğini, aksi takdirde "lesbiano" olarak tanınacağını vurgular. (Diaz, 163). Beli, peruklarını takmadığını görürse, Lola'yı öldürmekle tehdit eder. Lola, bu tür çıkar çatışmalarından kaynaklanan bir kimlik krizi içinde bulur. Lola, spor sevgisini bir kimlik oluşturmak için kullanır. Tanınmış bir atlet olur, ancak ten rengi nedeniyle tam anlamıyla saygı göremez. Yazar, okuyucuya kimliğin kültürel bir sınıra bağlı olmadığını ve bir kişiye uygun olan bir kültürün, başka biri için aynı derecede etkili olmayabileceğini anlaması için incelikte rehberlik eder. Dolayısıyla, temel ilkenin şu olduğunu görebiliriz: Kimlik kültürel bir sınırla sınırlı değildir, ancak bireyin mutluluğu, kendi farkındalığına bağlıdır.

3. NGOZI ADICHIE VE JUNOT DÍAZ VE ÇOK KÜLTÜRLÜ DENEYİMLERİ

3.1. Chimamanda Ngozi Adichie'nin *Americanah* Romanı Üzerine (2013)

Adichie, 1977 yılında Nijerya'nın Enugu kentinde doğmuştur ve bu da onun etnik kökenlerini sergiler. Chimamanda Ngozi Adichie, eserlerinde 1960'ların sonlarındaki Nijerya'daki Biafra savaşını yoğun bir şekilde ele alan Nijeryalı bir yazardır. Bu da onun ülkenin tarihsel bağlamına olan derin saygısını gösterir.

Bunun yanı sıra, kişisel bir perspektiften bakıldığında, altı çocuğun beşincisi olan Adichie ve ailesi, o gençken Nijerya'nın Nsukka kentine göç etmişlerdir. Adichie, erken yaşlardan itibaren hevesli bir okuyucu olmuştur ve Igbo yazarı Chinua Achebe'nin *Things Fall Apart* (*Parçalanma*) adlı romanı üzerinde derin bir etki bırakmıştır. Akademik kariyerine Nsukka Üniversitesi'nde tıp okuyarak başlamış (Salawu, 248), ancak 1997 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Connecticut Eyalet Üniversitesi'ne transfer olmuş ve burada iletişim ve siyaset bilimi alanında lisans derecesini tamamlamıştır (Salawu, 249). Bu, onun Nijerya'da doğup büyüdüğünü ve daha yüksek eğitim almak için ülkesinden ayrılma zorunluluğunu gösterir. Hem Nijerya'da hem de Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşamış, Johns Hopkins Üniversitesi'nden yaratıcı yazarlık alanında yüksek lisans (MFA) ve Yale Üniversitesi'nden Afrika tarihi alanında yüksek lisans (MA) dereceleri almıştır (Salawu, 249). Ayrıca, eğitim amacıyla uzun süre orada kalmak zorunda olması, onun bölgeye de uyum sağlaması gerektiğini gösterir.

Deneyimlerine dayanarak, *Americanah* romanındaki Imefulu karakterinin arkasındaki mantığı anlayabiliriz; Adichie, çok kültürlü deneyimi sergilerken kendi deneyimlerinden ilham almıştır. Bu karakter de Nijerya'dan gelmiştir ve daha yüksek eğitim almak için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmek zorunda kalmıştır.

3.2. Junot Díaz: Roman İçin Değerler ve İlham

Junot Díaz, eserlerinde yaratıcı olduğu düşünülen tanınmış bir Amerikalı yazardır. Díaz, Dominik Cumhuriyeti'ne bağlı Santo

Domingo'da doğmuştur (Fremio, 27). Oscar Wao'nun *Tuhaf Kısa Yaşamı* adlı kitabını yayımlamasının arkasındaki temel fikir, özellikle bir Latino göçmeni olarak deneyimlerini yansıtmaktı. Aralık 1974'te, Díaz, Amerika Birleşik Devletleri'nde kalan babasıyla yeniden bir araya gelmek için New Jersey, Parlin'e göç etmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde kaldığı süre boyunca, kardeşlerinin aksine İngilizce öğrenme konusunda zorlanmıştır. Bu durum, yazar Díaz ile beyaz ve Latino topluluklarındaki komşular arasında etkisiz iletişime yol açmıştır.

Yazar, "İngilizce öğrenmek berbat bir deneyimdi" (Fremio, 29) diye belirtir. Bu ifadeyle, yazarın İngilizceyi anlama konusundaki mücadelesi görülebilir. Böyle bir dili anlamaya çalışmak, yazar Díaz'ın neden bu kitabı yazdığını ima edebilir ve ipucu verebilir. Bu, eserlerinin çoğunun neden çok kültürlülüğü yansıttığını açıklar. İlham kaynağı, ABD'de büyüyen bir Haitili olarak deneyimlerinden kaynaklanmış gibi görünüyor. Díaz'ın ebeveynleri, onu İngilizceyi öğrenmesi için özel bir eğitime kaydettirmiştir. Yazar öğrenirken, daha fazla kitap edinme isteği, bilgi edinmek için bir mil mesafeyi yürümeye onu teşvik etmiştir. Çok kültürlü bir ortamda dil engeliyle karşı karşıya kalmak zordur; bu durum, "Yazarın Oscar Wao'nun *Kısa ve Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* adlı kitabı yazıp yayımlamasına ne sebep oldu?" sorusunu açıklamak için bir yol olarak kullanılabilir. Okul yıllarında, Díaz, İngilizce dilinde iletişim kurma ve etkileşim sağlama konusunda gelişimini kolaylaştıran öğrenim materyalleri ve çeşitli öğrenci örgütlerine maruz kalmıştır. Yazar, Amerika'da büyüme deneyimini şu sözlerle yansıtır:

"ABD'yi en dipten yukarıya doğru gördüğümü güvenle söyleyebilirim... Birey olarak başarılı bir hikâyeye sahip olabilirim. Ancak düğmeyi ayarlayıp aile birimine bir kademe geri çekerseniz, ailemin çok daha karmaşık bir hikâyeye anlattığını söyleyebilirim. Bu, büyük bir yoksulluğun, muazzam zorlukların hikâyesini anlatıyor" (Fremio, 30).

Yazarın yorumlarını dikkatlice okuduktan ve analiz ettikten sonra, yazarın Oscar ve Beli karakterlerini zor ilişkiler ve yoksulluk temalarını tasvir etmek için neden kullandığını anlayabiliriz. Yazarın

deneyimlerinden yola çıkarak, adlarını gizlese de hafızasında canlı kalan deneyimlerini yansıtan karakterler geliştirdiği görülmektedir. Yazar, Amerika Birleşik Devletleri'nde sert muameleyle karşılaşmış ve kariyerinin ilerleyen dönemlerinde bir gazetede Haitililere yapılan kötü muameleyi kınamıştır. Ancak, babasıyla yaşadığı gergin ilişki nedeniyle, babası, yazarın "eve, Haiti'ye geri dönmesi gerektiğini" belirten bir mektup yazmasını reddetmiştir. Díaz'ın Amerika Birleşik Devletleri'nde maruz kaldığı kötü muamele, çok kültürlü bir ortamda bir Latino olarak yaşadığı deneyimi ayrıntılı olarak anlatan bir yarı-otobiyografi yazma dürtüsünü tetiklemiştir. Yazar, kimliği ile deneyimi arasındaki ilişkiyi gizlemek için belirli karakter isimleri geliştirmiştir. Ancak, dikkatlice düşünüldüğünde, Yunion karakterinin anlatıcı olma olasılığının yüksek olduğu, Oscar'ın ise yazarın deneyimlerini tasvir ettiği görülebilir. Díaz, Haitili olarak yaşadığı deneyimlerini okuyuculardan gizlemek için bunları çeşitli kitap karakterlerine dağıtmış gibi görünmektedir. Deneyimlerini gizlemek, bir gizem havası yaratmak için gereklidir.

4. ROMANLARDAKİ ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK UNSURLARI

4.1. Chimamanda Ngozi Adichie'nin *Americanah* Romanı Üzerine (2013)

4.1.1. Amerikan Rüyası - Yurtdışında Eğitim Alma Kararı

Nijerya'daki medya, Chua ve Rubenfeld tarafından yazılan bir New York Times makalesine sık sık atıfta bulunarak bu altın dönemin kanıtı olarak gösterir ve yazarları, Nijerya'nın Amerikan yükseköğretimindeki olağanüstü yükselişini ve Amerika'da altıncı en başarılı ırk grubu haline gelmesini vurguladıkları için tebrik eder. Her iki yazar da, Nijerya kökenli Amerikalıların yaklaşık dörtte birinin yüksek lisans veya profesyonel derecelere sahip olduğunu, Beyaz Amerikalıların ise yalnızca yaklaşık yüzde on birinin bu tür derecelere sahip olduğunu belirterek son yıllarda bir ilerleme olduğunu vurgulamıştır. Dash'a (54) göre, Üçüncü Dünya yazarlarının tarihle temel bir diyaloga girmeleri, onları en net şekilde bir edebi kardeşlik olarak ayırt eden özelliktir.

Bu düşünceler, romanda Ifemelu'nun mezuniyet sırasını beklerken ve vize sürecine başlamak üzereyken aklına gelir: Cosby Show'da bir öğretmen olduğunu hayal eder, defterleri tüm okul yılı boyunca Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı'na bir şekilde buruşmamış ve dokunulmamış kalan öğrencilerle birlikte. ABD'de üniversiteye gitmeyi umut eden binlerce diğer çocukla dolup taşan bir Lagos sınav merkezinde SAT sınavlarına girmiştir.

Americanah romanında Ifemelu, okuyucuya Amerika Birleşik Devletleri hakkında modern edebiyat ve ana akım medya aracılığıyla öğrendiklerine dayanan çok naif bir bakış açısı sunar; bu bakış açısını ona partneri Obinze tanıtmıştır (Adichie 67). Amerika Birleşik Devletleri ve orada daha iyi bir eğitim alma gerekliliği hakkındaki geniş çapta benimsenmiş klişeleri özümsemiştir. Bu nedenle, bu bağlamda Amerika Birleşik Devletleri, kendi memleketi Nijerya'dan daha ideal bir eğitim yeri olarak algılanır.

Ayrıca, Ifemelu, gelecekteki kocası Curt'in ona ilk işini bulmasında yardımcı olduğunu babasına söylediğinde, babası iyimser

bir şekilde yanıt vererek, "geleceğin burada" olduğunu ve Amerika'da başarılı olacağını söyler (Adichie 98). Bu, aynı Nijeryalı topluluk içinde bile Amerikan rüyasının yaygınlaştığını ve babasının bu şekilde tepki vermesinin nedenini açıklar. Kızının birkaç yıl içinde Amerikan vatandaşı olabileceği söylendiğinde, Ifemelu, "Nijerya onlardan gerçekten çok şey öğrenebilir," der (Adichie 98). Bu da Nijerya'nın eğitim sistemi bağlamında Amerika Birleşik Devletleri'nden çok şey öğrenebileceği düşüncesini ortaya koyar. Bu durumda, iki kültürel grubun birbirinden öğrenmesi gerektiği ve bu nedenle Nijerya'nın yeni bir perspektif kazanacağı fikriyle kültürlerarasılık arayışının olduğu belirtilmelidir.

Kişinin akademik ilgi alanlarını takip etme özgürlüğü Amerika için büyük bir çekiciliktir ve Amerikan yükseköğretiminin genel kalitesinin Nijerya'dakinden daha yüksek olduğu görülmektedir (Adichie 100). Bu bağlamda, farklı kültürlerin (Nijerya ve Amerika Birleşik Devletleri) söz konusu olduğu göz önüne alındığında, burada kültürlerarasılığın gösterildiği görülmektedir. Kitap boyunca yazar, Amerika'da bulunanların, evde kalanları maddi olarak destekleme sorumluluğu hissettiklerini ve bununla birlikte işlerin bol ve erişilebilir olduğunu, yeterince çalışkan ve hırslı olan herkesin bir iş bulabileceğini ve bu işlerin Nijerya'dakinden çok daha iyi ödeme yaptığını sık sık ima eder. Bu durumda, Ifemelu ve ailesi, daha iyi bir gelecek fırsatına erişmek için onun ülkeyi terk edip yükseköğretim görmesini destekler.

Ek olarak, Amerika Birleşik Devletleri'ne yükseköğretim amacıyla gitmek niyetinde olmakla birlikte, Ifemelu'nun bir kadın olarak Amerika'daki kültüre yüksek bir değer verdiği de gözlemlenmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde kadınlar, Nijerya'da olduklarından daha yüksek bir seviyede tutulur; Americanah olarak adlandırılmak, evde kabul edilemez olarak görülebilecek davranışları normalleştirir; "Batılı bir tutum" ve "Amerikan aksanı" gibi tuhaf özellikler övülür (Adichie 65). Ifemelu, eski bir sınıf arkadaşını Americanah gibi davranmakla dalga geçer. Ancak daha sonra, kendisini teselli eder ve hazırlık yaptığı bu yolculuğun bir gün onu "ciddi bir *Americanah* olarak eve döndüreceğini ima eder; bu da Nijerya'ya dönenleri alaya almasının bir dokunuş kıskançlık gizlediğini gösterir (Adichie 100). Bu nedenle, Amerikan kültürünün Nijerya

kültürüyle olan farklarına dayalı olarak o dönemde idealize edilmesini ve bu şekilde kültürlerarasılığı sergilediğini gösterir.

Amerikan televizyon programları ve edebiyatından idealize ettiği Amerika'ya hayran kalan Ifemelu, ilk yazını Brooklyn'de halası Uju ve kuzeni Dike ile geçirir ve sık sık yeni hayatının gerçekliğinden hayal kırıklığına uğrar. Bu, başka kültürel pratikleri kendi yaşamına dahil ederek yerleşik kültürü uygulamak istediğini kanıtlar. Gerçek bir Amerikan ortamına yerleştirildiğinde, safiyeti en belirgin şekilde ortaya çıkar; örneğin, "yurt dışını" yün ceketler ve karla kaplı, soğuk bir yer olarak düşündüğü için Brooklyn'e en kalın kazağını getirdiğinde (Adichie 103) veya Amerikan ehliyet sınavının yazılı testinde başarısız olduğunda olduğu gibi. Bu, eğitimini sürdürürken Amerikan kültürüne hâlâ uyum sağlamaya çalıştığını gösterir.

Ifemelu, "Evet, bir Amerikan ehliyetim var," der ve Brooklyn'de ehliyetini almadan önce katıldığı güvenli sürüş kursunu ve eğitmenin nasıl davrandığını açıklar. Daha sonra [eğitmen], kil renginde bir silgi çıkarır ve kağıtları topladıktan sonra bazı yorumları silmeye ve diğerlerini boyamaya başlar. Sınava girenler, kopya çekmelerine izin verildiği için sınavı başarıyla geçerler (Adichie, 164). Ifemelu, "Bu benim için garip bir dönemdi çünkü Amerika Birleşik Devletleri'nde kimsenin kopya çekmediğini hep hayal etmişim," der. Bu da onun, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki insanların değerler ve erdemler bağlamında kendilerini nasıl yönettiklerine dair bir algısı olduğunu ortaya koyar.

Ifemelu'nun hedefleri geleneksel "sıfırdan zirveye" planına uymamaktadır (orta sınıf bir ailede doğmuş, prestijli bir üniversiteye gitmiş ve güvenli bir işe sahip olmuştur). Ancak, romanın ilk yarısında sunulan bilgilerden, Ifemelu'nun zihninde oluşan imajın, Amerika Birleşik Devletleri'ni terk etme nedenlerinden birini oluşturduğu ve bunun Amerikan Rüyası'nın tipik unsurlarıyla güçlü bir şekilde örtüştüğü açıktır. Ifemelu, göçmen bir ailenin çocuğu olan bir ABD vatandaşı için prototipik bir örnektir. Bu nedenle, Amerika Birleşik Devletleri'ne eğitim için giderken büyük hayalleri vardı.

Buna rağmen, Adichie, açık siyasi eleştirilerden kaçınmakta özen gösterir. Ancak, kitap boyunca Nijerya'nın sosyal ve siyasi

atmosferinin Ifemelu'nun ülkeyi terk etme kararında rol oynadığına dair ipuçları vardır. Romanın konusu tamamen kurgusaldır ve hikayenin bölümleriyle örtüşebilecek gerçek yaşam olaylarıyla karşılaştırılmaz. Bununla birlikte, romanda siyasi sahnenin tasviri, 1990'ların başlarında Nijerya'da meydana gelen gerçek tarihsel olaylardan esinlenmiştir. O dönemin siyasi olaylarına bir gönderme olarak, sürekli devam eden akademik grevlerin düzenli olarak yaşanması, romanın ilk bölümünde orantısız bir şekilde güçlü bir etki yaratan sosyal bir sorundur (Adichie 98).

Bu çatışmanın başlıca aktörleri öğrenciler, öğretim üyeleri ve personel ile ordu (hükümeti temsil eder çünkü öğretim üyelerinin maaşlarından sorumlu oldukları varsayılmaktadır) (Adichie 91). O dönemin siyasi bağlamını anlamak önemlidir. Bu yorum, 1993'te Nijerya'daki gerçek siyasi darbe ile örtüşmektedir: Ülke, zaten başkan İbrahim Babangida'nın yönetiminde istikrarsız bir durumda bulunuyordu ve hükümet, sürekli olarak yolsuzluk, insan hakları ihlalleri ve diğer suçlarla suçlanıyordu. 1993'te yapılması planlanan seçimler son anda iptal edilerek, askeri general Sani Abacha'nın siyasi iktidarı ele geçirmesine yol açtı.

1993 seçimlerinin iptali, nihayetinde barış ve demokrasiyi getirmesi gereken bir dönemde, yeni kurulan ASUU3 tarafından organize edilen üniversite grevlerinin devam etmesine neden olan katalizör olarak birçok tarihsel kayıta belgelenmiştir. Bu grevler, Abacha yönetimi ele geçirdikten sonra bile devam etmiştir. Nsukka'daki olaylar büyük olasılıkla 1996'da meydana geldi ve General'in öldüğü askeri jet kazası (Adichie 86), o yılın Haziran ayında Jos yakınlarında meydana gelen kazayla eşleşmektedir (AP News, "Plane Crash"). Nijerya'nın mevcut başkanı Muhammadu Buhari, ancak 1994 yılında Petrol Güven Fonu başkanı olarak atandıktan sonra Abacha yönetimiyle bağlantılı önemli bir figür haline gelmiştir (Epku "Trust Fraud"). Bu yüzden, hikayenin ilerleyen bölümlerinde Teyze Uju, "Bu saçmalığa neden katlanmak zorunda olduğumu anlamıyorum. Buhari, Babangida ve Abacha'yı Nijerya'nın çöküşünden sorumlu tutuyorum" (Adichie 218) demektedir. Tuhaf bir şekilde, ülkenin eski liderlerine yönelik eleştirisinde Teyze Uju, General'i anmayı ihmal etmiştir.

Nijerya'da ders iptalleri ve daha da önemlisi, üniversitenin konut tesislerinde temel altyapı ve hijyen koşullarının şok edici eksikliği—su ve elektrik bile bulunmaması—siyasi durumun doğrudan bir sonucudur. Hükümet, ne öğretmenlere ne de üniversitenin idari personeline ödeme yapmaktadır. Bu durum, Nijerya'nın eğitim sisteminde bir sorun olduğunu açıkça göstermektedir. Ayrıca, her sabah günün ilk ışıklarında, Ifemelu aceleyle lavaboya gider, su kesilmeden önce lavabodan kovasını doldurur ve tuvalet taşmadan önce üzerine otururdu. Bazen, Obinze'nin evine vardığında, tuvaletlerdeki kurtçukların üremesini durdurmak için çok geç kalırdı (Adichie 91). Bu nedenle, Nijerya'daki durum elverişli değildi.

Grevler Ifemelu'nun eğitimi için faydalı değildi. Ifemelu, para (barınma maliyetleri nedeniyle) ve zaman kaybetmekten endişe eder. Grev sona erene kadar evde mahsur kalır ve ardından ne zaman mezun olabileceğini veya kendi alanında bir iş bulup bulamayacağını bilmeden okula dönmek zorunda kalacaktır (Adichie 98). Güvenlik bir yana, işlerini koruma konusunda bir garantiye sahip olmanın hayati öneminin bir örneği olarak, hem babası hem de Obinze'nin annesi, Ifemelu'nun üniversiteden mezun olduktan sonra işverenlerinin basit bir despotizmi nedeniyle yüksek maaşlı kariyerlerini kaybederler (Adichie 46, 59). Bu durum, Nijerya'da geçim mücadelesi vermek yerine Amerika'ya giderek daha iyi bir yaşam arayışının gerekliliğini gözler önüne serer.

Amerikan Rüyası'nın başarısız bir misyon olarak kavramsallaştırılması yine de, Ifemelu'nun yurt dışında eğitim alma arayışının ötesinde, diğer karakterlerde de tasvir edilir. Daha iyi bir eğitim almanın böyle bir inancı, diğer karakterlerin de aynı Amerikan Rüyası deneyimini istemesine neden olur. Ancak, Amerikan Rüyası arayışı bir yanlısıma olarak algılanır; Obinze'nin Avrupa'da çalıştığı işin tuvalet temizlemeyi içermesi gibi. "Herkes, yurt dışına gidip tuvalet temizleyenler hakkında şakalar yapardı," diyen anlatıcı, Obinze'nin ilk işini almasının ironik bir şekilde gerçekleştiğini belirtir (Adichie, 293). Bu tür stereotipler ve iş ayrımcılığı, çok kültürlülüğün kültürlerin (kimliklerin) eşitlik temeli üzerinde bir arada var olmasına izin verdiği varsayımına dair temel şüpheler uyandırır. Bu, Amerikan özgür dünyasının pek bilinmeyen bir yönünü aydınlatır. Bu durum, politik

doğruculuğun çok kültürlülük ve ırksal hoşgörü gibi birçok maskeyi kapsadığını düşündürür.

Algılanan Amerikan Rüyası tamamen çöktü. Teyze Uju, Amerikan kültürüne hızla uyum sağladı veya ona boyun eğdi. Ifemelu, eski Teyze Uju'nun bu kadar düzensiz örgütlere asla razı olmayacağını düşündü. Çenesinde kümelenen utanç verici batık tüyleri veya onu daha da garip gösteren gevşek kot pantolonları asla tolere etmezdi. Amerika'da başarısız oldu, bu da Amerika'nın naif algısının sona erdiğini gösterir (Adichie, 130). Böylece, Amerika, insanları boyun eğdiren bir yer olarak algılandı.

4.1.2. Kimsenin Umursamadığı Gerçeklik (Ifemelu Gerçekle Yüzleşiyor)

Akademisyenler ve eğitimciler, kitapların insanların öz değer ve kimlik duygularını geliştirme yeteneğini uzun zamandır takdir etmektedir. "Anlatı oluşturma" yeteneği, yani alternatif anlatıların oluşmasını ve yayılmasını engelleme, kültür ve emperyalizm için temel bir unsurdur. Ifemelu, Amerika'daki ekonomik yolculuğunu Siyah olmanın ne anlama geldiğini daha iyi anlamak için kullanırken, Adichie de *Americanah* adlı romanında kendi ırk ve Beyazlıkla ilgili deneyimlerini tartışarak bu anlatılara derinlik katmaktadır. Ifemelu'nun deneyiminde, kültürel farklılıklara saygı gösterilmediği algısı, "kimsenin gerçekten umursamadığı" düşüncesine yol açar. Ifemelu'nun bazı deneyimlerine dayanarak, kitapta belirli antagonistlerin, Ifemelu'nun yeni bir ülkede yaşadığı zorlukları umursamaktan çok, bu durumdan faydalanmayı tercih ettikleri açıkça görülmektedir.

Bir göçmen, karşı karşıya kaldığı farklı kültürel unsurlardan sağlam ve istikrarlı bir kimlik oluşturabilir. Ifemelu, Achebe'nin *Things Fall Apart (Parçalanma)* romanında kendini arayışını, bir kayıp oğlun ritüelleşmiş dönüşü ve ona sunulan saygı olarak karşılaştırır ve bu anlatı tekniği, Adichie'nin *Americanah* adlı romanında da görülür. Achebe'nin hayali Chinua Achebe'si gibi, Adichie'nin kurgusal karakteri Ifemelu, Amerikan eğitimini, Afrika ve Amerikan mirasına saygı gösteren gerçek anlamda iki kültürlü bir kimlik oluşturmak için kullanır. Tıpkı Chioma gibi, Dike de nihayet kendi ırkından bu kadar çok insan arasında olmaktan heyecan duyar.

Bunun yanı sıra, Ifemelu, sayısız iş arayışı ve mülakatların sıcak karşılımlarla başlayıp soğuk reddedilmelerle sonuçlanmasının ardından ekonomik olarak çaresiz hale gelir ve Nijerya'ya dönme özlemi çekmeye başlar. Bu nedenle, Ifemelu gelir taleplerini karşılamak için aşırı önlemler almak zorunda kalır. Sonuç olarak, bir haftada kirasını ödeyemeyecek durumda olduğu ve çaresiz olduğu için bir Amerikan tenis eğitmeni ile yaşadığı cinsel karşılaşmanın ardından depresyona girer. Bu durum, tenis eğitmeninin Ifemelu'nun yaşadığı sorunları umursamadığını ve sadece ondan nasıl faydalanabileceğini düşündüğünü gösterir.

Ifemelu, korkunç bir cinsel saldırıya maruz kaldıktan sonra kendini izole eder ve Obinze'yi reddeder. Ifemelu, Philadelphia'ya ilk geldiğinde yabancı bir ülkede olduğu için iş bulmakta zorlanır. Bir gazetede "kişisel asistan" ilanına yanıt verir. Kısa süre sonra, Ardmore'dan bir tenis antrenörü olan beyaz bir Amerikalı adamın insafına kalır; bu adam, ona maddi tazminat karşılığında cinsel ilişkiye girmesini talep eder. Ifemelu, bu duruma katlanır ve ardından ciddi bir depresyona girer, kendini arkadaşlarından, ailesinden ve uzaktaki partnerinden izole eder.

4.1.3. Romantik Başlangıçlar

Ifemelu ve Obinze, lisede çıkmaya başlarlar. Onlar "ilk görüşte aşk" yaşarlar, bu da antik Yunan şairlerinin Eros'un oklarının neden olduğu "aşk çılgınlığı" olarak tanımladıkları romantik bir hikayeyi hatırlatır. Bu bağlamda, Ifemelu ve Obinze'nin aşk hikayesi, "gerçek" bir aşk hikayesinde görmek istediğimiz tipik kalıpları takip eder: ani çekim, zorluklar ve çözüm. Ancak *Americanah*'ın yerleşim ve yolculuk teması bu hikayeyi karmaşıktır ve derinleştirir.

Americanah'ın aşk hikayesi, Nijerya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde geçen bölümlerle dönüşümlü olarak anlatılır. Roman, ana karakter Ifemelu'nun Princeton'da yaşadığı dönemde başlar. Ifemelu, Amerika Birleşik Devletleri'ne burslu olarak gelmeden önce Nijerya'da eğitim almış ve Philadelphia, Baltimore, New Haven, Brooklyn ve Princeton gibi çeşitli Amerikan şehirlerine yerleşmiştir. Ancak, Ifemelu ve Obinze'nin aşk hikayesinin sona ermesini gerektiren

bu ayrılık, tatlı-acı bir ayrılık olarak gösterilir. Bu, filizlenmesine izin verilmeyen bir aşkın romantize edilmesiyle sonuçlanır.

Ayrıca, Ifemelu, okuyucuyu bir kuaföre davet eder; burada sadece saçını ördürmekle kalmaz, aynı zamanda Nijerya'daki şekillendirici yıllarını tekrar hatırlayarak kendi hikayesini de örmeye başlar. Bu düşünceler, birkaç bölüme yayılacak şekilde, Amerika'dan ayrılıp Nijerya'ya dönme arzusuyla dolu "belirsiz özlemler, şekilsiz arzular" olarak karakterize edilir: "Nijerya, köklerini çıkarıp toprağı silkeleme dürtüsü olmadan kök salabileceğı tek yer haline geldi." Elbette, Obinze de bu düşüncelerde yer alır. İlk aşkı ve sevgilisi aynı kişidir. Bu da, ondan uzakta olsa bile, onunla birlikte olma arzusunu gösterir. Bu tasvir, bir özlem yaratır ve okuyucuları şu soruyu sormaya iter: Bir araya gelecekler mi, gelmeyecekler mi? Ayrıca, Ifemelu'nun Amerika'da geçirdiğı zaman ve Obinze'nin İngiltere'deki deneyimleri ile Nijerya'ya geri dönmeleri, hayatlarına biçilen sınırların ötesine geçtiklerini göstermektedir. Onların gönüllü (Ifemelu) ve zorunlu (Obinze) olarak Nijerya'ya geri dönmeleri, aşkın ve arzunun doğası üzerine bir yorum sunar ve aynı zamanda mekanla olan karşılaşmalarının başarı veya başarısızlığını işaret eder. Romanın ana karakteri Ifemelu, eleştirmenlerin dile getirdiğı şüphelerle yüzleşir: "geri döneceğini söylediğı herkes şok olmuş gibiydi, bir açıklama istiyordu ve o da bunu yapmak istediğı için yaptığını iddia etti" (Adichie, 516). Diasporik ve çok uluslu kimlikleri araştıran bir romanda, odak noktasının aniden Afrika'ya kayması yerinde olmayabilir. Ancak, geri dönüşü bir başarısızlık olarak değil, aşklarının bir göstergesi olarak görmek, onların birlikte Nijerya'da olmasının neredeyse kaderin bir yansıması olduğunu düşünmek çok daha ilginç ve faydalı olacaktır. Ifemelu ve Obinze, hikayenin mutlu sonuyla Lagos'ta yeniden bir araya gelirler ve bu çoktan hak edilmiş bir aşk hikayesinin sonudur.

Adichie, aşk hikayesinin geleneksel, muhafazakar olay örgüsü kalıplarını ve toplumun normatif, sınırlayıcı kategorilerini açığa çıkarıp bu sınırları bulanıklaştırmak için kullanır. İstediğı şeyi istemek ve elde etmek (Nijerya'ya geri dönmek, Obinze'yi tekrar görmek, mutlu bir son) Ifemelu'nun kendini varoluşun içine dokumasına olanak tanır (Adichie, 586). Bu değişim, çalışmanın başında belirtilen fikri vurgular: aşkın

doğasında, değişme ve gelişme potansiyeli vardır. Aşkın zorluklarla dolu doğasını oynayarak ve Nijerya'dan Amerika'ya ve tekrar geri dönerek, sınırlar aşılır. İnsanlar yeni bölgeleri keşfederken, eski şehirleri yeniden keşfederken ve okyanusları ve sınırları geçerken, "vatan" ve "yurt dışı" kavramlarını sorgular ve karmaşık hale getirirler (Adichie, 483). Ifemelu ve Obinze, birlikte yeni bir ev bulduka, seyahat ve kök salma arasındaki belirgin ikilik geçersiz hale gelir. Hikaye sona yaklaşırken, Ifemelu, Obinze'yi "İçeri gel" sözleriyle evine davet eder (Adichie, 588). Burada *Americanah*, romantik, duygusal ve mutlu bir son önerir, ancak bu son kalıcı veya sınırlayıcı hissettirmez.

Americanah romanının metninde, bedeninin merkezi, yaratılan aşk ağında tartışmalı bir temas noktası olarak karşımıza çıkar. *Americanah* metni, Ifemelu ve Obinze'nin birbirine "dügümlendiği" anlara odaklandığında, fiziksel ve duygusal arasındaki yakın ilişki çok açık bir şekilde ortaya konur. Gençken birbirlerine anında çekilirler ve Ifemelu, ilk karşılaşmalarını şu şekilde açıklar:

"Mills ve Boon [romanlarındaki] küçük bir gerçeğin onu şaşırttığını" belirtir. Evet, bir erkeğin varlığının, birinin karnını büküp açılmayı reddetmesine, kaslarının ve bağlarının gevşemesine neden olabileceği doğruydu (Adichie, 69, 70).

Bu durumda, aşkın bedeni büküp gevşeten bir güç olarak yorumlanması, iki sevgili arasında paylaşılan fiziksel, duygusal bir deneyime gönderme yapar. Roman, Ifemelu'nun genç bir kızken okuduğu ve genellikle hafif (eğlence) olarak değerlendirilen Mills ve Boon aşk hikayelerini ele alarak, aşk ve arzunun bedensel deneyimini vurgulamak suretiyle bu konuyu ciddiyetle ele alır (Adichie, 69, 70). Uzun bir ayrılığın ardından, Ifemelu ve Obinze arasındaki cinsel ilişki, "kesintisiz arzu" (Adichie, 551) ve "bir uyanış" (Adichie, 551) olarak tanımlanır ve bu, bedene duyarlılığı geri getirir. Bu da bu iki sevgiliyle ilgili olarak tasvir edilen yoğun romantizmi gözler önüne serer.

Roman boyunca, kişiler arası dinamikler ile mekansal düzenlemeler arasında birçok benzerlik dokunur. Siyah Amerikalı eski sevgilisi Blaine ile ilişkisi bozulmaya devam ederken, Ifemelu bu durumu şu şekilde tanımlar: "onunla olan bağı, bir evde tatmin olmak ama her zaman pencerenin yanında oturup dışarıya bakmak gibiydi"

(Adichie, 409). Ancak birkaç sayfa sonra, Obinze, Ifemelu ile olan ilişkisinin ilk yıllarını düşünür. Onu düşündüğünde, Ifemelu'nun etkisi ve ilişkilerinin derinliği üzerine kafa yorar.

4.1.4. Siyah Kimliği ve İlişki Sorunları

Siyah kimliği, *Americanah* romanında ele alınan önemli meselelerden biridir. Karakterlerin barınma ya da evsizlik hissine katkıda bulunan tüm unsurlar—fiziksel bir mekan, bir dizi duygu ve alışkanlıklar, birey, aile birimi ve yeniden yerleşim fırsatları—mevcuttur. Evsizlik sorunu üzerinden siyah kimlikleri, mevcut evsiz durumlarının arkasındaki neden olarak ortaya konur. Bu durumun mantığı, toplum içinde belirli gruplara, bu durumda siyah insanlara karşı önyargıların varlığından kaynaklanır. *Americanah* gibi mülteciler hakkında yazılmış bir romanda, birçok ana karakter kendilerini evsiz bulur. Ifemelu, Teyze Uju, Dike ve Obinze, hikayenin bir noktasında kendilerini yabancı gibi hissederler.

Ayrıca, romanda ilişki sorunları da tasvir edilir. Bunun bir örneği, Teyze Uju'nun, Afrika'da doğup Amerika Birleşik Devletleri'nde büyüyen Dike'nin herhangi bir kültürün (Nijerya) ideallerini benimsemesine karşı çıkmasıdır. Çocuğun depresyonu ve intihar düşünceleri, terk edilme korkusuna dayanmaktadır. Bu da onun başkalarıyla ilişki kurma arzusunu ve özlemine gösterir. Dike, bir ilişki arayışı içindedir ve bu bağlamda, siyah kimliği ve evsizlik hislerinin, karakterlerin ilişkilerinde yaşadıkları zorluklarla nasıl iç içe geçtiği ortaya çıkar.

Romanda ilişki sorunları da tasvir edilir. Bunun bir örneği, Teyze Uju'nun, Afrika'da doğup Amerika Birleşik Devletleri'nde büyüyen Dike'nin herhangi bir kültürün (Nijerya) ideallerini benimsemesine karşı çıkmasıdır. Çocuğun depresyonu ve intihar düşünceleri, terk edilme korkusuna dayanmaktadır. Bu da onun başkalarıyla ilişki kurma arzusunu ve özlemine gösterir. Dike, bir ilişki arayışı içindedir ve bu bağlamda, siyah kimliği ve evsizlik hislerinin, karakterlerin ilişkilerinde yaşadıkları zorluklarla nasıl iç içe geçtiği ortaya çıkar.

Kimlik kaybı bağlamında, bireylerin yaşam durumlarındaki istikrarsızlık, ruh sağlıklarını bozarak çöküşlere ve intihar riskinin artmasına yol açar. Anlatıda, genç Dike'nin başına tam olarak bu gelir. Hem Nijerya hem de Amerikan kültürlerine yabancı hissettiği için intihar girişiminde bulunur. Benzer şekilde, *Dangeremba's Nervous Conditions* (1998) romanı, genç Nyasha'nın, İngiliz kültürünün yerli Zimbabve (Shona) geleneğini yozlaştırmasıyla intihara sürüklenmesini anlatır. Aynı şekilde, *We Need New Names* romanında Bulawayo'nun evsiz karakteri Shaka Zulu da intihar eder. Dolayısıyla, *Americanah* ve diğer iki roman, kimlik kaybının sonucunda evsizliğin göçle ilgili trajedilerin bir göstergesi olduğunu ve göç hakkında yazılan kitaplarda sık sık karşımıza çıktığını gösterir.

Bunun yanı sıra, ilişki sorunlarına başka bir örnek, Obinze'nin sahte bir evlilik planlarken dolandırıcıların kurbanı olmasıdır. Cleotilde ile sahte bir evlilik planlamasına yardımcı olan dolandırıcılara düşer (Adichie, 284-285). Düğün haberi yayılınca, ülkesine geri dönebilmek için adını değiştirir ve sahte belgeler düzenler. Bu durum, evsizliğin göç trajedisi kadar, çeşitliliğin de başarısızlığı olduğunu gösterir. Diaspora dönüşü yapan toplulukların, kendi kültürlerine yeniden entegre olma konusunda zorluk yaşadıklarında, bir bozulma meydana gelir. Bu, topluma uyum sağlamaya çalışırken, ortaya çıkan zorlu ilişkiler nedeniyle yaşanan zorlukların bazı olumsuz sonuçları olduğunu gösterir.

Siyah kimliği bağlamında, çok kültürlü ütopyik idealin, daha önce düşünüldüğünden çok daha fazla kusura sahip olduğu çeşitli durumlarla ortaya konur. Bunun nedeni, önyargıların ve stereotiplerin hâlâ yaygın olarak kabul görmesidir. Ifemelu ve Teyze Uju, Amerika Birleşik Devletleri'nde bakıcılık dahil olmak üzere geniş bir yelpazede iş başvurusu yapmak istiyorlarsa, saçlarını düzleştirmeleri ya da şekillendirmeleri gerekir. Bu, siyah kimliklerinin silindiğini gösterir. Siyah saçları kabul görmek yerine, bu kadınlar beyaz kimliğe uyum sağlamak için siyah kimliklerinin bir yönünü değiştirmek zorunda kalır. Bunun mantığı, beyaz insanların genellikle düz saçlara sahip olmasıdır.

Siyah kimliğin korunması, aynı kültürden kişilerle iletişim kurarak birbirlerine destek olmayı teşvik eder; bu da kimlik ve kültür

hakkındaki fikirlerin sınırları hızla aşabileceği çok kültürlü bir toplumu destekler. İnternet ve telefonun olumlu bir etkisi, Ifemelu gibi insanların aileleri ve memleketlerindeki topluluklarıyla iletişimde kalabilmelerini sağlamasıdır. Örneğin, Ifemelu'nun arkadaşı Wambui, ona "HappilyKinkyNappy.com" (Adichie, 259) adlı "doğal saç topluluğunu" (259) ziyaret etmesini önerir ve Ifemelu bunu yaptıktan sonra saçlarıyla ve kendisiyle daha barışık hissetmeye başlar. Bu durumda, siyah kadın kimliğini, kendisi gibi hissederek benimser.

Siyah deneyiminin dünyaya aktarılması, bireyin siyah kimliğini ifade etmenin bir yoludur. Ifemelu'nun blogu, ona ırksal ve sosyal dışlanma konularını tartışabileceği ve geri bildirim alabileceği bir platform sağlar. Çok kültürlülüğün bir biçimi olarak hiper-kültür, "alt sınıf" bireylerin düşüncelerini özgürce ifade etmelerine olanak tanır. Anlatıcı, "Ifemelu, 'Amerikan Kabileciliği' terimi altında blogunda hayal kırıklıklarını dile getirir; bu, Amerika Birleşik Devletleri'nde ırksal hiyerarşileri belirleyen bir sistemdir. Beyaz insanlar genellikle en üstte yer alır... ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki siyah insanlar her zaman en alt sırada yer alır" (Adichie, 184) şeklinde ifade eder. Hiper-kültürün bu avantajı, çeşitli formatlarda muhalefetin sınırsızca ifade edilmesine izin vermesidir. Kitapta da gösterildiği gibi, Ifemelu'nun blogu, onun deneyimlerini paylaşan diğer insanlara ulaşmasını sağlayan bir kanal ve zorluklarını tartışabileceği bir forum işlevi görür. Devlet medyasının gerçeği öncelik haline getirmediği ve yalnızca "politik olarak doğru" sayılabilecek şeyleri yayınladığı göz önüne alındığında, bu tür bir şeffaflığın podcast'te yer almayacağı açıktır. Böylece, insanların kendi gerçeklerini konuşabilecekleri ve siyah kimliklerini koruyabilecekleri bir platform ortaya çıkar.

Son olarak, ilişki sorunları, azınlık gruplarının hükümetle olan ilişkileri bağlamında da tasvir edilir. Bu azınlık grupları, kendilerini koruması gereken aynı Amerikan hükümeti tarafından hayal kırıklığına uğratılmış hissederler. Bu durum, hükümetin, gerçeği halktan saklarken tercih edilen hikayeyi seçtiğini ve azınlık gruplarının dijital çağda bile mücadele ederken bu gerçeğin göz ardı edildiğini doğrular. İnternet sayesinde, Ifemelu devletin yaptırımlarından kaçabilir ve siyahlara yönelik ırkçılığın zararlarına karşı güçlü bir şekilde sesini yükseltebilir. Bu durumda, Ifemelu, bir siyah olarak hükümetle yaşadığı ilişki

sorunlarını ele alır. Ifemelu'nun blogu, modern çağda hükümetlerin meşruiyetini çürütür ve küreselleşme ve çok kültürlülük yoluyla getirilen sözde kültürel homojenleşmeyi öngörür.

Siyah kimliğin kaybı, Ifemelu'nun geçmişe yapay bir bağlılık gösteren diasporalıları eleştirmesiyle de tasvir edilir. Ifemelu, kısa bir ziyaretten sonra memleketleri hakkında İnternet'te şiirsel ifadelerle övgülerde bulunan sürgünlerle alay eder: "İnternet'te memleketlerinin mitolojileri hakkında kavga etmek için Amerika'ya dönerlerdi, çünkü artık memleket, burada ve orada arasında bulanık bir yer haline gelmişti ve en azından çevrimiçi olarak, ne kadar önemsiz hale geldiklerinin farkındalığını görmezden gelebilirlerdi" (Adichie, 117). Ifemelu'nun eleştirdiği kişiler arasında, miraslarının çoğunu kaybetmiş olan ve yabancı bir toplumda kendilerini bulmayı ve evlerini kurmayı tercih eden asimilasyonistler de vardır. Olumlu bir açıdan bakıldığında, İnternet, onların "eski evlerine" olan bağlantılarını blog yazma ve çevrimiçi araştırma gibi etkinlikler yoluyla sürdürmelerine olanak tanır. Onlar için İnternet, evlerinin bir uzantısı ve hiper-kültürün tam anlamıyla deneyimlenebileceği bir yerdir. Olumsuz bir bakış açısıyla, bu durum, araştırmacının Amerika'daki göçmen trajedisi olarak gördüğü evsizlik ve sabit bir konut eksikliğini daha da genişletir.

Buna rağmen, Ifemelu'nun ırkçılık ve siyah Amerikalıların beyaz Amerikalılar tarafından maruz kaldığı adaletsizlikler hakkında blog yazmasının etkisi çok azdır veya hiç yoktur. Blog yazmak, sorunları vurgulasa da bunları değiştirmek için çok az şey yapar. Ifemelu, çeşitlilik seminerlerinin ve kültürlerarası konuşmaların amacının "anamlı bir değişim ilham etmek değil, insanların kendileri hakkında iyi hissetmelerini sağlamak" olduğunu söyler (Adichie, 377). Çok kültürlülük atölyeleri hakkında konuşmasına rağmen, blog yazılarındaki tartışmaları anlamsızdır. Blog yazmanın, insanların duygularını "açığa çıkarmak" konusunda kendilerini iyi hissetmelerini sağlayan ama aslında modern Amerikan toplumunda ırkçılığı açığa çıkarmayan bir retorik olduğu öne sürülebilir. Bu nedenle, çeşitlilik içindeki hiper-kültür, kendi içinde karışık duygularla birlikte gelir.

Stereotipler. Ayrıca, siyah kimliği ve ilişki sorunları bağlamında, stereotipleme kavramı öne çıkar. Kültürel etkileşimler

sırasında, belirli bir grup insanla yaşanan deneyimlere dayalı olarak stereotipleme ortaya çıkar. Böylece, belirli bir topluluğun tamamını doğru bir şekilde temsil etmeyen, ancak bazı ortak noktaları olan sınırlı genel deneyimlere daha fazla odaklanılır. Sonuç olarak, belirli grupları tanımlama veya onları toplumun geri kalanından ayırma aracı olarak abartılı veya yanlış stereotiplerin ortaya çıkmasına neden olur.

Bu nedenle, *Americanah* bağlamında, kültürler etkileşimde bulunurken belirli gruplara karşı olumsuz bir anlam yüklemek için stereotiplerin kullanıldığını görebiliriz; bu da kültürlerarası etkileşimi tasvir eder. Sonuç olarak, stereotipler, genelleme ve damgalama yoluyla göçmenin sosyal hayatını tehdit eder. Böylece, ad takma, daha açık bir ırkçılığı veya önyargıyı maskeleyen ve göçmenin mirasını ve değerlerini küçümseyen bir ayrımcılık biçimi haline gelir.

Americanah'da Ifemelu, ABD'de karşılaşacağı birçok dile getirilmemiş kültürel norma uyması beklenecek. Özellikle karmaşık ve büyük ölçüde önyargılı olan toplumsal normlarla karşı karşıya kalır. Ana odak noktası, siyah göçmenlerin insanlığını, onurunu ve öz değerini hedef almak üzerinedir. Bununla birlikte, *Americanah*'da, kim olduğunu savunmak ve uyum sağlamayı reddetmek derin etik bir anlam taşır. Ayrıca, Adichie, önyargıyı ilk elden görmüş bir yazar olarak, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki farklı demografik gruplar arasındaki karşıtlıkları vurgulamak için antitez adlı edebi bir araç kullanır. Karakterleri aracılığıyla, kültürel asimilasyon ve Batı toplumunda, teoride çoğulcu, ancak gerçekte olmayan, belgesiz göçmenlerin sıkıntılarına dair sorular gündeme getirir.

Bireysel, kültürel ve pedagojik ırkçılık, kültürel farklılıkları her yerde aynıymış gibi ele almakta ortaktır. Amerika Birleşik Devletleri, dünya genelindeki onurlu siyah insanların umutlarını desteklemediğini söyleyerek, kendini düşmanca bir ülke olarak tasvir eder. Bazı popülist Amerikalı politikacılar, ABD-Meksika sınırına bir duvar inşa edilmesi ve yasal ve yasadışı göçmenlerin sınır dışı edilmesi çağrısında bulunmak için ırksal olarak yüklü ifadeler kullanarak Amerika'yı yeniden "büyük" yapmayı amaçlamışlardır. Bu politikacılar, Meksikalı, Müslüman ve Afrikalı göçmenleri şeytanlaştırmayı öncelik haline getirmişlerdir. ABD Başkanı Donald Trump, Meksika'nın "iyi olanları

göndermediğini" söyleyerek, Amerikan Olimpiyat Oyunları'nda yarışacak sporculara atıfta bulunmuştur. Azınlık topluluklarının üyelerine dair bilgi eksikliği ve onlara maruz kalmama, beyaz olmayan insanların Beyaz Amerikalı kültürüne, diline ve birliğine tehdit olarak görülmesinin başlıca nedenleridir. Göçmen karşıtı kampanyacıların etnosentrik bakış açısı, ırksal saflık hakkındaki ırkçı varsayımlara ve renkli insanların motivasyonsuz ve dürüst olmadıkları yönündeki yanlış genellemelere dayanmaktadır.

Ek olarak, ırksal önyargı, Darwinci teoriye atıfta bulunarak kendi bağınazlığını meşrulaştıran bir dünya görüşüdür. *Kültürel Çerçeve Değiştirme*, W. E. B. Du Bois tarafından geliştirilen bir kavramdır ve Ifemelu, bu kavramın uygulanmasına mükemmel bir örnektir. Benet-Martinez ve Lev (498) tarafından açıklandığı gibi, kültürel çerçeve değiştirme, iki dilli bireylerin belirli bir durum için en uygun olan kültürel perspektifi benimseme süreci olan kültürel adaptasyonun bir yönüdür. Bir sosyal adalet savunucusu olarak, göçmenlerin kültür kaybının psikolojik etkileriyle başa çıkma sürecinde Batı'nın değer, kimlik ve asimilasyon anlayışlarının etkilerini araştıran Adichie, *Americanah*'da öfkenin ırksal teşvik edilmesini ve göçmenlerin hayallerinin reddedilmesini kınar. Amerika Birleşik Devletleri'ni, ırk politikalarında itibar yönetimine şiddetle ihtiyaç duyan bir ülke olarak tasvir ederken, Nijerya'yı ucuz ithalat sevgisi ve nezaket eksikliği nedeniyle eleştirir. Bu tür eleştirilerin gerçekleşebilmesi için kültürler doğrudan veya dolaylı olarak etkileşime girer, bu da büyük gruplara yanlış sonuçlar çıkarılmasına veya izole vakaların genelleştirilmesine yol açar.

Americanah'ın ırkçılığa karşı direniş öyküsü olarak taşıdığı ahlaki değer, Nijeryalılar ve genel olarak Siyah insanlar için son derece önemlidir. Roman, Batı medyasının Afrika'dan yalnızca olumsuz hikayeleri seçen önyargılı ve manipülatif anlatılarına bir yanıt olarak, zıt karakterlerin insan hikayesini tasvir eder. Günümüz Nijerya yazınındaki en büyük kusur, kimlik siyaseti ve Afrika'nın dünyadaki yeri tartışmalarının kültüre saygı duymadan yapılmasıdır. *Americanah*, medyanın Siyah göçmenleri nasıl tasvir ettiğini ele alır ve bu da ırkçılığın ve baskının Siyah göçmenlerin hayatlarını nasıl şekillendirdiğine dair yeni bir bakış açısı sunar. *Americanah*'da, Obinze

ve Ifemelu'nun hikayeleri ve onlarınki gibi diğer hikayeler, Nijerya Diasporası'nın tarihi ve kültürel asimilasyonun karmaşıklıkları ile iç içe geçerek daha büyük bir dokuma oluşturur. Beyaz çoğunluk, ülkenin siyasi, ekonomik ve sosyal düzenini çeşitliliğin tehditinden korumak için göçmenlerin olumsuz stereotiplerini sürdürüyor olabilir. Teleolojik önyargının merkezindeki temel inanç, zararlı varsayımların ve önyargıların, marjinalleştirilmiş toplulukların hayatta kalmasını sağlamak için tek yol olduğudur. *Americanah*'da, beyaz insanlar kurtarıcılar olarak tasvir edilir; ancak kapitalist imparatorlukları göçmenlerin sırtında inşa edilmiş olmasına rağmen, hala en savunmasız anlarında azınlık topluluklarını sömürmektedirler. Daha önce belirtildiği gibi, bir kültüre aşına olmamanın bir sonucu olarak insanlar hakkında aceleci yargılarda bulunmak yaygındır. Genel yargılarla çalışmaya çalışırken sorunlar ortaya çıkar çünkü bu tür genellemeler, Nijerya topluluğu gibi incelikli sosyal grupları tek bir olumsuz stereotipe indirger.

Dil

Kültürlerarası etkileşim bağlamında, farklı kültürler arasında bir etkileşim gerçekleşir ve bu da siyah kimliğini gösterir. Bu nedenle, dil kullanımı, bu tür bir etkileşimi teşvik etmek için dikkate alınması gereken bir kavram haline gelir. Ancak, Amerika toplumuna bakıldığında, yerli dillerin diğer kültürler, yani beyaz topluluk tarafından korunmadığı, aksine geri plana itildiği görülmektedir; örneğin, siyah topluluk, beyaz adamın dilini öğrenmeye zorlanırken, iki yönlü bir iletişim süreci yaşanmamaktadır. Bir dil, günlük yaşamda başka bir dili sürekli olarak yerinden ettiğinde "öldürülmüş" sayılır, böylece tek dilli insanlar ana dillerini kullanma fırsatlarını kaybederler. Dil ölümünün bir sosyal fenomen olarak başlıca nedeni modern yaşamın baskılarıdır (Scholes, 208-209). *Americanah*'ta, dil, kültürel kimliğin bir ifadesi olarak algılanır ve bu kimlik, özellikle çok kültürlü bir toplumda diğer kültürlerle etkileşime girerken saygı gösterilmesi gereken bir unsurdur. Dilin bir kimlik ifadesi olmasının mantığı, bireyin milliyetini, asimilasyonunu ve sosyal sınıfını temsil etmesi fikrine dayanmaktadır. Bununla birlikte, çok kültürlü bir toplumda, farklı etnik gruplar tarafından hala çeşitli dillerin konuşulduğunu hatırlamak önemlidir. Ancak, bu etnik grupların etkileşimde

bulunabilmesini sağlamak için resmi bir dil mevcuttur. Böylece, çok kültürlü bir toplumda kültürlerarası etkileşim sağlanmış olur.

Açıkça görülüyor ki *Americanah*'ta bazı karakterler, İngilizceyi merkeze alan ancak Nijerya Grameri ve kelime dağarcığını da belirgin bir şekilde kullanan, Nijerya Pidgin dili ile Nijerya Standart İngilizcesinin bir kombinasyonunu konuşuyorlar. Bu durumda, dil biçiminde kültürlerin net bir etkileşimi vardır; bu diller İngilizce ve Nijerya dilleridir. Ayrıca, bir bölgedeki yaşamdan öğrenilen bir dil aksanını seçerek konuşma, kültürlerarası etkileşimin bir unsuru olarak karşımıza çıkar. Bunun bir örneği, Ifemelu'nun Amerikan aksanını kullanıp kullanmamaya karar vermesi gereken *Americanah*'taki durumdur. Ancak, Amerikan kültürü tarafından asimile edildiği algılandığında utanç duyar ve okulda öğrendiği dile geri döner. Bu durum, Ifemelu'nun, kendi dil kültürüne sahip olan Nijerya'daki çok kültürlü topluma uyum sağlamaya çalıştığını göstermektedir. Ancak, Amerika Birleşik Devletleri'nde kültürlerarası etkileşimde bulunarak Amerikan aksanını kazanmıştır. Böylece, *Americanah*'ta Ifemelu, yeni toplumunun kültürel normlarına uymakta zorlandığını fark ettikten sonra Nijerya aksanıyla konuşmaya ve daha geleneksel bir Afrikalı saç modeli benimsemeye geri döner. O, Afrika mirasının karmaşıklığını hakkıyla yansıtan bir İngilizceyi tercih eder. Achebe'ye (29) göre, bu dil biçimi "yeni bir İngilizce"dir çünkü mirasına sadık kalırken, günümüzün konuşmacılarının gereksinimlerine uyum sağlar. Bu nedenle, yeni bir İngilizce kavramı, iki dilin entegrasyonunu ve kültürlerarası etkileşimin bir yansımasını daha da destekler.

4.2.0. Junot Diaz'ın *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* Üzerine (2008)

4.2.1.Fuku Laneti (Din)

Din, genellikle çok kültürlü bir ortamda alt kültürel gruplar tarafından benimsenen yaygın bir sosyal normdur. Genellikle bir topluluğun belirli tanrılar veya ilahlar hakkındaki inançlarıyla karakterize edilir. Freud'a göre (James, 39), "insanlar dini inançlara sahiptir çünkü bu inançlar rahatlatıcıdır. Tanrılar, insan bilincinde umut olarak var olurlar." Bu bağlamda, din "doğüstü varsayıma dayanan genel telafi edici bir sistem" olarak kabul edilir (James, 39). Freud,

inancın standart yasalarının dini oluşturduğunu ima eder. Bu bağlamda, dinin, insanların belirli bir doğaüstü varlığın, yani bir tanrının varlığına inanmasını sağladığını anlayabiliriz. Dinin temel rolü, birliği sağlamak ve düzen getirmektir. Birlik ve düzeni sağlamak için, bireyi içsel olarak etkileyen şeyi benimseme ihtiyacı doğar. Bu inanç, bir kez oluşturulduğunda bir inanca ve dolayısıyla bir pratiğe dönüşür. İnançların pratiği, toplum tarafından benimsenen ahlaki etkiler. Ancak, bir toplumun ahlakı, onların davranışlarını ve benimsemeyi seçtikleri temel değerleri şekillendirir. Bu, bir topluluğa, ilerlemeleri ve gelişimleri için gerekli olan belirli bir kimlik kazandırır.

Eserde yazar Diaz, okuyucuya dinin yaygın bileşenlerini, örneğin lanetler, büyüler ve şeytanlar gibi unsurları ima ederek, din kavramını ince bir şekilde ortaya koymaya çalışır. Diaz, dinin Afrika'dan kaynaklanan inanç köklerini derinlemesine açıklar. Yazar, Hristiyanlık inancı ve Afrika'dan gelen 'Fuku' laneti gibi tanrı inancı kavramlarını daha da ayrıntılı olarak açıklar. Yazar, 'fuku'nun kökenini şu sözlerle anlatır: "Avrupalıların Hispaniola'ya gelişiyle birlikte dünyaya fuku'nun yayıldığına ve o zamandan beri her şeyin berbat olduğuna inanılır." (Diaz, 1). Bu ifade, Dominik dininin kökenini ve Dominiklilerin neden büyü ve nesiller boyu süren lanetlere inandıklarını açıklar. Bu durumu okuduktan sonra, Dominik kültüründeki dini inançların ardındaki gerçeği kavrayabiliriz. Bu kavrayışla, Freud'un "insanların dini inançlara sahip olmalarının nedeni, bu inançların rahatlatıcı olmasıdır" argümanını kabul edebiliriz. Bu, insanların genellikle eleştirel düşünme yerine arzu ettikleri şeyleri düşünmeyi tercih ettiklerini ve dolayısıyla durumların düzelmesini umduklarını, kararları ve davranışları için hesap verebilir olmaktan kaçındıklarını ima eder. Bu durumu, yazar Diaz'ın, karakter Oscar'ın tembelliğini kabul etmemesi ve kendisini şişman bırakmasına izin vermesi örneğinde gözlemleyebiliriz. Oscar, etkili iletişim becerilerinden yoksun olan "inek" alışkanlıklarını benimser (Diaz, 163). Dominik kültüründe, *fuku* yalnızca güçlü büyüler yapan rahipler tarafından *zafa* ile bertaraf edilebilirdi. Yazar, okuyucunun Dominik kültürü bağlamında iyilik ve kötülük kavramını anlamasını sağlar. Bu durumu okurken, Dominik kültüründe neler olduğuna dair arka plan görüntülerini kazanmak için iyilik ve kötülük kavramını dikkatlice

düşünebiliriz. Dominikliler, Amerikan kültüründe yaygın olan Hristiyanlık ve Katolikliği benimsemiştir. Yazar, Dominiklilerin Hristiyanlığı dua yoluyla nasıl uyguladıklarını göstermek için La Inca'yı kullanarak bunu tasvir eder (Diaz, 144). La Inca, gangsterin karısı tarafından gönderilen çetenin acımasızca işkence edip vurduğu Beli için dua eder. Yazar, okuyucuyu bilgisizliklerinden dolayı azarlamadan onları bilgilendirir. Diaz, Amerikan kültüründe benimsenen bir dinin çeşitli yönlerini açıklar ve inancın nedenini ustaca anlatır. Din, kötü alışkanlıkları bastırmak ve ahlakı kontrol eden iyi alışkanlıkları benimsemek için kullanılır. Yazar, Oscar'ın annesinin kötü davranışları bastırmak için *fuku* anlatısını nasıl kullandığını göstererek bu ifadeyi doğrular. Bu durumda kötü davranış, gerçek bir Dominikli erkek olmamaktır. Amerika'daki yaygın çevredeki beyazlar da Hristiyanlığı benimser. Din, aynı zamanda eğitim gelişimini sürdürmek için de kullanılmıştır; bu, Oscar'ın renk ve ırkına bakılmaksızın bir Katolik okula kabul edilmesinde gözlemlenebilir. Bu durumu okuduktan sonra, dinin bir toplumun üyeleri arasında yaygın bir sosyal norm olarak benimsendiğini ve bir kültürde sürdürülen ahlak ve inançları şekillendirmedeki rolünü görebiliriz.

4.2.2. Erkek Cinsel Kimliği

Oscar karakteri, zıt kültürlerin kesişimiyle karakterize edilen kültürlerarasılık kavramını kişileştirir. Kültür kavramı, genellikle toplumdaki bireylerin davranışlarını şekillendiren standartlaştırılmış uygulamaları içerir. Ancak, farklı ülkeler, kimliklerini belirlemek için uyguladıkları farklı kültürlere sahiptir. Dominikliler ve Amerikalılar söz konusu olduğunda, Dominiklilerin, uygulamalarını ve kimliklerini şekillendiren Sahra altı Afrika kökenli bir soya sahip oldukları ima edilirken, Amerikalıların ise genellikle Avrupa kökenli beyazlar olduğu ima edilir (Benjamin, 287). Bununla birlikte, Dominiklilerin yeni nesli, kimliklerinin beyaz veya siyah gibi ırksal sınıflandırmalara dayanmadığını, bunun yerine etnolingüistik bir kimliği benimsediklerini kabul etmektedir. Bu durum, etnolingüistik kimliğin anlamını anlamayı gerekli kılmıştır. Etnolingüistik kimlik, genellikle kültürel davranış ile konuşulan dil arasındaki ilişkiyi temsil eder (Benjamin, 3). Etnolingüistik, yeni neslin kendilerinin farkında olmaya çalışırken benimsedikleri yeni kimlik özelliği haline gelmiştir.

Yeni nesil etnolingüistik kimliği benimsemeye çalışırken, iki kültürün kimliği şekillendirme konusunda her zaman çelişen yönleri olduğu göz önüne alındığında, kendilerini bir kimlik krizi içinde bulurlar. Bu durum, Dominik-Amerikan kültürü ve ırklar hakkında farklı anlayışların ortaya çıkmasına neden olur ve dolayısıyla kimlik oluşumunda bir sorun teşkil eder (Benjamin, 288). Oscar karakteri, bu çelişkili kimliklerin etkisi altında kendi erkek cinsel kimliğini bulma sürecinde zorluklar yaşar. Dominik kültüründe erkeklik, belirli normlar ve beklentilerle tanımlanırken, Amerikan kültürü bu normları farklı bir şekilde tanımlayabilir. Oscar'ın karakteri, bu iki kültürün beklentileri arasında sıkışıp kalır, bu da onun kimlik arayışını zorlaştırır. Bu durum, hem kültürel hem de cinsel kimlik açısından Oscar'ın yaşadığı derin bir kriz olarak romanda ele alınır.

Kimlik krizi, yeni neslin yaşadığı bu ayırt edici farklılıklar nedeniyle ortaya çıkar. Örneğin, *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* kitabında, yazar Oscar karakterini kullanarak, kültürlerarası bir ortamda yaşanan kimlik krizinin arkasındaki sorunu ortaya koyar. Oscar karakteri, Dominik ve Amerika kültürleri arasında çelişkiler ve uyumsuzluklarla karşı karşıya kalır. Oscar, Amerika Birleşik Devletleri kültürü ile Dominik kültürünü uzlaştırmaya çalışır (Diaz, 177). Dominik kültürü, ailesinden, özellikle de annesinden miras aldığı bir kültürel miras iken, Amerika Birleşik Devletleri kültürü, doğduğu yer olduğu için büyümesini etkileyen bir kültürdür. Oscar, Trujillo Dönemi'ni doğrudan deneyimlememiş olmasına rağmen, annesinin ona aktardığı tarih nedeniyle bu dönemden derinden etkilenir. Bu, onu gerçek benliğini aramaya iter ve öz farkındalık ihtiyacını ortaya çıkarır.

Otantik Dominik kültürü, bir hakimiyet ve tam otorite duygusu sunarken, Amerikan kültürü daha çok sosyalizm ve etik ilişkilere odaklanır (Diaz, 3). Oscar'ın Dominik kültürel beklentilerini karşılayamaması, Amerikan kültürüne uyum sağlayamamasıyla pekişir. Bu başarısızlıklar, Oscar'ı içten içe rahatsız eder ve işkence eder, çünkü toplumda yer edinme yeteneğindeki eksikliklerini büyütür ve kaybolmuş kimliğini ortaya çıkarır (Diaz, 180).

Bu durum, Oscar'ın her iki kültür tarafından da bir dışlanmış olarak kabul edilmesine yol açar. Bu, okuyucuların, farklı kültürlerin

bireylerden farklı beklentilere ve davranışlara sahip olduklarını kabul etmelerine yol açar. Oscar karakteri, iki ülkenin farklı kültürlerine uyum sağlamaya çalışırken, neredeyse hiçbirine tam olarak uyum sağlayamadığını gösterir. Bu süreçte, kimliğin kültüre bağlı olmadığını, test ve deneyimler yoluyla keşfeder. Bu durum, karaktere bir özgürlük hissi verir ve kültürlerarasılığın, bireyin gelişimini genellikle nasıl etkilediğini, erken yaşta net bir öz farkındalık oluşturulmadığı sürece nasıl karmaşık hale getirdiğini gösterir. Bu örnekten yola çıkarak, kültürün bireyin kimliğini şekillendirdiği söylenebilir. Ancak, kültüre tam olarak uyum sağlanmadan önce, benimsenmesi gereken unsurların net bir şekilde tanımlanması gerekir. Benimsenmesi gereken unsurları açıkça tanımlayarak, bir birey genellikle göstermek istediği kimlik ile daha rahat hisseder.

İsyan. Kültür, toplumun bir yansımasıdır ve kültürlerarasılığın bir yönüdür. Çoğu toplum, inandıkları kültür tarafından şekillendirilir (Zahidul, 1). Sonuçta, kültürün bir toplumu diğerinden ayıran unsur olduğunu ve kültürün değerlendirilmesi en ilginç kavramlardan biri haline geldiğini belirtmek de önemlidir. Bu ifade, kültürün toplumda teşvik edilen davranış ve alışkanlıklardan sorumlu olduğunu açıklar. Böyle bir toplumun davranışı, öncelikle normları ve kuralları gibi unsurlarının bir yansıması olabilir (Zahidul, 3). Farklı kültürler, belirledikleri kurallar ve uygulamalar temelinde insanlar tarafından farklı algılanır. Bu, kültürlerin, içinde bulunan bireylerin davranışlarını ve standartlarını şekillendiren bir kontrol sistemi olarak kullanıldığını ima eder. Bu ifadeyle, kültürün davranışları şekillendirmedeki rolünü, bir standardizasyon sistemi olarak anlamak mümkündür. Bu da kültürü, istenmeyen davranışları ortadan kaldırmanın en önemli araçlarından biri haline getirir. Eğer bir kişi, bu tür davranışların nasıl ortadan kaldırıldığını anlayabiliyorsa, kültürün bir kontrol sistemi olarak nasıl işlediğini de anlayabilir.

Bu ifadeyi doğrulamak için yazar Diaz (57), Lola ve Beli'nin durumunu kullanarak okuyucunun kültürü, davranışları kontrol etmek ve şekillendirmek için bir araç olarak kullanma yönünü derinlemesine anlamasını sağlar. Bu nedenle, kültür bir kontrol sistemidir. Bu, Lola'nın annesinin otantik bir Dominik kadınlığı tanımını zorla kabul ettirmeye çalıştığı durumda doğru olabilir (Diaz, 57). Lola, kadınların

nasıl giyinmesi ve saçlarını nasıl yapması gerektiğini dikte eden kültür ve geleneklerin baskıcı doğası altında mücadele eder ve acı çeker. Lola, Amerika Birleşik Devletleri'nin çok kültürlü yönünü saçlarını kestirerek benimsemeye çalıştığı anda, annesi ona Dominik kültürünün kadınsı yönünü taklit ettiğini kanıtlamak için peruk takmasını zorlar ve eğer takmazsa onu öldürmekle tehdit eder. Bu durum, "Ve seni peruğunu takmadan görürsem seni öldüreceğim." ifadesinde gözlemlenebilir (Diaz, 59). Lola'nın annesi, kültürü, halkının uygulamalarını taklit ederek koruma inancına sahiptir. Bu, Dominik kültürü ve geleneğindeki kadınsılık kavramındaki bir benzersizlik duygusunu yansıtır. Bu yansıma, Lola'nın ailesinin kendilerini buldukları farklı bölge tarafından sorgulanır. Aile, Amerika Birleşik Devletleri'nin kültür ve geleneklerini kendi uygulamalarına dahil edemediği için bu benzersizliğe eğilim gösterir (Diaz, 3). Bu, ırksal önyargılar karşısında benzersiz olma arzusundan kaynaklanıyor olabilir. Bu uygulama, geleneğin özünü ve temel değerlerini tehlikeye atmadan korunmasını vurgular. Lola ve annesi arasındaki bu çatışma, Lola'nın hayatında bir kimlik krizini tırmandırarak karışıklık yaratır (Diaz, 59). Bu durum, onun öz farkındalığını tehdit eder ve kendini anlamının bir yolunu bulma ihtiyacını doğurur. Lola'nın durumu üzerinden, kültürün toplumun bir yansıması olarak ifade edilmesinde Zahidul ve Diaz'ın kavramlarındaki benzerlikleri görebiliriz. Bu benzerlikleri gözlemlerken, kültürün bireysel davranışı standardize etmek için toplumsal bir kontrol sistemi olarak işlediği konusunda da aynı fikirde olabiliriz.

4.2.3. Gönül işleri

Transnasyonalizm, kimliği etkileyen ve kültürlerarasılığı şekillendiren önemli bir faktördür. Joseph'in *History and Transnational Identities in Junot Díaz* eserinde, transnasyonalizm, "insanların ve kültürlerin bir coğrafi bölgeden başka bir coğrafi bölgeye hareket ettiği, ulusal ve kültürel sınırların geleneksel kavramlarını yıkan diasporik süreçtir" olarak tanımlanır (Joseph, 7). Joseph'in transnasyonalizm tanımını göz önünde bulundurduğumuzda, ulusal sınırların kimliği belirlediğini, çünkü bu sınırların bir kültürü konumlandırmak için kullanıldığını görebiliriz. Farklı coğrafi konumlardan hareket etmek, ilgili bireylerin alışkanlıklarını, uygulamalarını ve davranışlarını da

beraberinde getirdikleri anlamına gelir. Bunu düşündüğümüzde, göçmenlerin ulaştığı diğer bölgelerdeki toplulukların kendi kültürleri olduğunu ve gelişim amacıyla temel sosyal ilişkiler oluşturacaklarını fark ederiz. Sosyal ilişkilerin oluşumu sırasında, her iki toplumun da kültürlerinden bazı unsurların ihmali ve kınanması yoluyla ortadan kaldırılacağı ve bazı unsurların ise her iki toplum tarafından coşkuyla benimseneceği aşıkardır (Joseph, 9). Her bir topluluğun sosyo-kültürel tolerans eşiği, bu süreci belirleyecektir. Bu eşik aşıldığında, toplumlar arasında kültürlerarası bir çevre oluşur. Kültürlerarası bir çevrenin oluşumu, transnasyonalizmin kimlik oluşumundaki rolünü ve etkilediği kültürler üzerindeki etkisini anlamamızı sağlar.

Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı kitabında, Diaz bu ifadeyi okuyucuya göstermek için Beli adında bir karakterin hikayesini kullanır. Beli, Santo Domingo'da yaşadığı zulümden kaçmak için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmek üzere bir uçağa bindiğinde hayal kırıklığı ve kafa karışıklığı yaşar. Beli, *The Gangster* adında bir karaktere aşık olmayı hayal etmiştir (Diaz, 160). Gangster, onu sadece fiziksel zevk için kullanır ve Beli hamile kalır. Bu durum, Beli ve Gangster'in karısı arasında, Trujillo'nun hakim olduğu rejim altında oldukça acımasız bir şekilde çalışan bir kadının oluşturduğu gerilime yol açar. Trujillo rejimi, 1930 ve 1961 yılları arasında Dominik Cumhuriyeti'ni yöneten zorba bir dönemdir (Diaz, 16). Bu tarihsel dönem, çeşitli ülkelerin ve bu ülkelerin uyguladıkları kültürlere dayalı kimliklerin oluşumunu ortaya koyar. Rejim, kalpleriyle hareket edenlerin zulmü ve acımasızlığı ile karakterizedir. Diaz, "Trujillo, şiddet, sindirme, katliam, tecavüz ve terörün güçlü bir karışımı ile kültürel, sosyal ve ekonomik hayatı kontrol altına aldı" diye belirtir. Bu ifadeden yola çıkarak, okuyucu olarak hayal gücümüzü kullanarak Beli'nin durumunu tam anlamıyla anlamak için geçmişe geri dönebiliriz. Trujillo rejiminin tarihsel dönemini kavradıktan sonra, Gangster'in karısı gibi acımasız karakterlerin tutumlarını canlı bir şekilde gözümüzde canlandırabiliriz. Gangster'in karısı, Trujillo'ya karşı gerçek tutumunu gösterir. Bu, Gangster'in karısının, Beli'yi kaçırmaması ve onu öldüresiye dövmesi için çete üyelerini gönderdiği durumda görülebilir (Diaz, 163). Bu olaylardan sonra, Beli duygusal ve fiziksel olarak yaralanmış bir halde Amerika'ya kaçmaya karar verir,

orada iyileşmeyi umut eder. Beli'nin yeni bir ortama kaçması örneğinde, Joseph'in transnasyonalizmi, "insanların ve kültürlerin yeni bir ortama taşındığı bir diasporik süreç" olarak tanımlamasıyla hemfikir olabiliriz. Bu durumun mantığı, Beli'nin Dominik kültürünü yanında taşıyarak hareket ettiğini göstermektedir. Transnasyonalizmin etkilerini ortaya koymaya devam eden yazar Diaz, Beli'nin Amerika Birleşik Devletleri'ne göçüyle ilgili farkındalığını ve bu göçün içinde bulunduğu çıkmazı çözmeyeceğini nasıl anladığını anlatır (Diaz, 161). Bu göç, sadece Beli'nin hayal kırıklıklarını ve kafa karışıklığını daha da artırır. Bu durum, ulusal sınırların genellikle kimliği vurguladığını ima eder. Dominik Cumhuriyeti, Beli için kaybedilmiş bir yuvayı simgeler çünkü Amerika Birleşik Devletleri'nde hiçbir zaman tam anlamıyla evinde hissetmez (Diaz, 164). Beli, iyileşme sürecinde zorluklar yaşar, çünkü Dominik Cumhuriyeti muhalif sesleri susturmuştur. Beli, ailesinin mirasını oğlu Oscar'a aktarmaya çalışır. Ancak Oscar, farklı bir ortamda büyümekte ve aile mirasını araştırarak, bu mirasla sınırlı kalmamaya karar vermektedir (Diaz, 163). Bu durum, Dominik Cumhuriyeti'nin Amerika Birleşik Devletleri'ne kıyasla daha fazla sorunla dolu olduğunu, oysa Amerika'nın ona bir miktar özgürlük sunduğunu gösterir. Amerika Birleşik Devletleri, Dominik Cumhuriyeti'nin aristokratik ve zalim bir hükümet anlayışına karşılık demokrasiye teşvik eder (Rafael, 3). Bu durum, Oscar'ın aile mirasıyla sınırlı kalmama özgürlüğünü bulmasını açıklar.

Beli'nin kimliğini koruma yaklaşımını düşündüğümüzde, transnasyonalizmin kültürleri etkilediği ve bir kişinin hangi kültürel unsurları benimseyebileceğini kontrol ettiği konusunda hemfikir olabiliriz. Bu durum, transnasyonalizmin kültürlerarası oluşuma nasıl yol açtığını ve farklı kültürel bölgelerin, ortak bir coğrafi alanda yaşayan insanlar üzerindeki etkisini ortaya çıkardığını görmemizi ve anlamamızı sağlar. Beli'nin Amerika'ya taşınması, onun kültürel kimliği üzerinde büyük bir etki yaratmış, hem Dominik Cumhuriyeti'ne olan bağlılığını sorgulamasına hem de Amerikan kültürünün sunduğu özgürlük ve demokrasiye farklı bir gözle bakmasına neden olmuştur. Bu, kültürel kimliğin sabit olmadığını, aksine, farklı kültürel ve coğrafi alanlarla etkileşim sonucu sürekli olarak şekillendiğini ve yeniden tanımlandığını gösterir.

5. SONUÇ

Adichie'nin anlatısında, "ev" kavramı belirsizdir; kişinin arzularının gerçekleşmesi gereken tanımsız bir yerdir. Yabancılardan gelen dostane davranışlar gibi küçük, güven verici eylemler ve kredi kartlarına kendi ana dillerinde isimlerinin basılması gibi önemsiz görünen şeyler, Ifemelu ve Obinze gibi göçmenlere, karşılaştıkları güvensizlik anlarında bile, olası bir vatandaşlık umudu sunar. Göçmen olmak, onların bu çok kültürlü toplumun bir parçası olmalarını gerektirir. Wei'ye (3) göre, baskı altındaki bireyler, ilerleme kaydedebilmek için sıkışıp kaldıkları zihinsel çıkmazdan kurtulmalıdır. Adichie, Americanah'ı, bir Nijeryalı ya da Afrikalı olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne uyum sağlama çabası ve bunun uluslararası ırk ilişkilerindeki önemi üzerine yazmıştır. Adichie'nin, Siyah insanın tarihine yapılan hakaretler konusundaki sömürgecilik bilgisiyile güçlendirilmiş kendini keşfi, kültürel gururu yaymaya yönelik vatansever özellikleri ön plana çıkarır. Böylece, Nijeryalı bir birey olarak, yükseköğrenim için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmek zorunda kalmasının kişisel deneyimlerine atıfta bulunur. Romanı, Beyazlığın aşırı sağcı temellerinin, Siyah göçmenlerin Amerikan toplumuna tam anlamıyla katılmalarını nasıl engellediğini gösterir. Bu nedenle, farklı ırkların varlığını gösteren çok kültürlülük kavramını eleştirir; ancak bu ırkların bu çok kültürlü toplumda farklı deneyimlere sahip olduğunu dikkate almaz.

Adichie, göçmenin umutsuzluk ve memnuniyetsizlik deneyiminin kaçınılmaz olarak onları kendi ülkelerine geri dönme özlemi duymaya yönlendirdiğini derinlemesine inceler. Bu da çok kültürlü bir toplumda yaşamının zorluğunu gözler önüne serer. Küresel vatandaşlığın, kalıtsal kimliklerden ziyade ortak ideallere dayalı bir kavram olarak görülmesi gerektiğini vurgular. Bu bağlamda, yazarın yeni bir fikrin oluşmasına yol açtığını göz önünde bulundurarak kültürlerarası bir anlayışı teşvik ettiğini görebiliriz. Adichie'nin uluslararası ırk tartışmalarına katılımı, bu konuda daha fazla canlılık ve derinlik potansiyelini işaret eder.

Eserinde yazar göçmenlerin belirli bir sosyal grubun üyeleri olarak değil, benzersiz güçlü yönleri, yeteneklere ve potansiyele sahip

bireyler olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunan bir çağrıyla sona erer. Bu da kültürel çoğulculuk anlayışını gösterir; bu farklı kültürlerin, özellikle egemen kültürü ihlal etmediği sürece, kendi uygulamalarını ifade etmelerine izin verilmesi gerektiğini belirtir. Gerçek anlamda bütünleştirici olmayan, ancak kültürel soykırımı yol açan etnik kimlikler ve normların çok kültürlü bir toplumda yeri yoktur.

Çalıntı kimlikler kullanarak kamu hizmetlerine erişim sağlamaya çalışan iki göçmen olan Ifemelu ve Obinze, sistemi kendi çıkarları için kullanan kötüler değil, aksine zorlu veya çok kültürlü yeni bir ortamda geçimlerini sağlamak için gerekeni yapan sempatik insanlardır. Adichie'nin birincil amacı, takdir ve hoşgörüyü dayalı, karşılıklı fayda sağlayan bir toplumsal sözleşmeyi teşvik etmek ve aynı zamanda daha adil bir toplumda ortaya çıkan ırksal güç olgusuyla başa çıkmak için azınlık fikirlerinin ifade edilmesi için bir forum sağlamaktır. Beyaz insanların renkli insanlarla anlamlı ilişkiler kuramaması kaçınılmaz olarak güvensizlik ve cehalet doğurur. Öte yandan, siyah insanların, kendilerini klişeleştirilmeden ifade edebilme yetisinden mahrum bırakılması, çok kültürlü bu toplumda iletişim kurma yetisini ortadan kaldırır. İnsanları sadece insan bahçesindeki egzotik bir çiçek olarak görmek yerine, onların kültürleri hakkında sohbet etmek önemlidir.

Buna ek olarak, *Americanah* kitabı, özellikle Nijerya'daki Afrikalı kökenli kişiler için alternatif bir sosyal kimlik önerdiği için çığır açıcıdır. Ifemelu, kıvırcık saçlarına, koyu tenine, farklı aksanlarına ve benzeri özelliklerine rağmen geçmişini kucaklar. Adichie'nin anlattığı, Batı'yı Afrikalı göçmenler için yeni bir çok kültürlü habitat olarak yeniden tasavvur etmeyi amaçlayan diğer Siyah yazarların kültürel misyonuna atıfta bulunur. Ayrıca, insan dünyasının ayrı ve eşitsiz medeniyetlerden oluştuğu yönündeki önyargılı görüşün, kurgusal kişiler ve yerler mitini sürdürdüğünü belirtebiliriz. Onları, egemen bir kültüre uyması beklenen insanlardan ziyade, insan olarak algılamaktan çok uzaklaştırır.

Öte yandan, *Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı* kitabında yazar, göçmenlerin Dominik Cumhuriyeti'ndeki tipik faaliyetlerini ve etkileşimlerini anlatarak ortamı kurar; burada çocuklar, Amerika

Birleşik Devletleri'ndeki kültürden oldukça farklı bir toplulukta büyürler. Bu çocuklar, geçmişlerini bilmeden, sadece arkadaş edinmek isterken otomatik olarak "göçmen" veya "göçmen çocukları" olarak etiketlenirler. Bu durum, toplum içinde farklı kültürlerin varlığını göstererek kültürlerarasılığı ortaya koyar. Oscar, iki dili birden yaşına göre çok daha yüksek bir seviyede akıcı bir şekilde konuşabilmesi nedeniyle iki dillilik için harika bir rol modelidir. Farklı kültürlerin ele alınmasıyla kültürlerarası perspektiften iki dilliliğin gösterilmesi, Oscar'ın dünyaya olan merakı sayesinde çeşitli dillerde rahatça iletişim kurabilmesini sağlar.

Ergenlik dönemi herkes için zorludur, ancak göçmen çocukları için bu daha da zorlayıcıdır. İnsanları kategorilere ayırmak, onları bir duruş sergilemeye zorlar ve Amerikan kimliği sorunu konusunda ülkeyi daha da kutuplaştırır. Kararsızlar bu durumda nerede durur? Bazı bireyler liminaliteyi norm olarak görebilir mi? Dahası, Diaz'ın da gösterdiği gibi, kültürle ilgili sorunlar birçok alanı etkiler. Bunun bir örneği, peruk takmanın ana karakterin annesinin geçmişini unutmak için çok uğraşması nedeniyle gerçek kimliğini unutmaya neden olmasıdır. Bu durum, baskın kültüre sahip çok kültürlü bir toplumda asimile olma gerekliliğini gözler önüne serer. Yine de, farklı kültürlerden gelen kişilerin dış görünüşlerine ne kadar çok zihinsel vurgu yapıldığı şaşırtıcıdır. Oscar'ın annesi geçmişinden bağımsız olarak yeni bir başlangıç yapmak istemiş olabilir, ancak baskın kültüre uyum yapmak zorunda hissetmiştir.

Ancak, anlatı, onun anonimliğinin neden ortaya çıktığını açıklamaz. İkinci nesil çocuklar için, ebeveynlerinin Amerika Birleşik Devletleri'nde topluma uyum sağlamak amacıyla kökenlerini gizlemek için ne kadar uğraştığını görmek ve bu çocukların bu çabalar sonucunda kendilerini yabancılaşmış hissetmeleri ne kadar kafa karıştırıcı olmalıdır sorusu, bu çalışmanın kapsamını aşar (Sáez, 533). Birçok göçmen çocuğun, aile tarihleri hakkında hikayeleri ancak yetişkinlikte duyduğunu unutmamak önemlidir. Bu çocuklar, ebeveynlerinin kökenlerine bağlı sebeplerle güçlü bir yabancılaşma hissi yaşarlar. Bu döngü asla sona ermez. Daha önce de belirtildiği gibi, birçok insan Diaz'ın romanındaki yeni koşullara uyum sağlamada zorluk çeker.

Bununla birlikte, sormamız gereken soru şu olmalıdır: burada en büyük zararı kim görüyor? İkinci nesil gençler, her iki kültürden de en iyi unsurları alabilecekleri çok kültürlü bir ortamda büyüme şansına sahip olanlardır. Başlangıçta başkalarının farklılıklarını kabul ederek inşa edilen bir ulus olarak ortaya çıkmış olmasına rağmen, günümüz Amerika'sı, birçok başka kültürün unsurlarını asimile etmeyi durdurmuştur. Bir kişi, yalnızca Amerika Birleşik Devletleri'nde doğmuşsa vatandaşlığa kabul edilebilir. Bu çocuklar, bu tür bir teşvik olmadan özgün olamayacaklardır. Hackney tarafından geliştirilen bir teori (283) şöyle der: “Çok fazla tartışma vardı, ama sonunda genç bir Latino aktivist, büyük masaya bakarak şöyle dedi: ‘Ben bir Amerikalı değilim.’ Hiçbir şeyim sıradan Amerikan stereotipine uymuyor. Sadece Amerikalı olarak kimlik kazanmıyorum, ama sizin kadar bu ülkede bulunma hakkım var. Vay be, büyük Amerikan direniş ruhunu bir cümlede özetlemek!” Bu nedenle, yeni bir bölgeye uyum sağlama konusunda çok kültürlülüğün zorluğunu ele alır. Bunu yaparken, Amerikalı olmadığını savunur ve Amerikalı olma iddiasını tekrarlar.

İnsanların yetiştirilmelerinden çıkardıkları dersler, aynı şekilde yetişmemiş insanlar tarafından farklı şekillerde yorumlanabilir. Örneğin, Dominik Cumhuriyeti'nde erkek ve kız çocuklarının nasıl yetiştirildiğini düşünelim. Bu nedenle, erkekler üstünlük komplekslerini biyolojik, kültürel veya toplumsal faktörlere dayandırarak rasyonelleştirebilirler. Oscar'ın yabancı bir ülkede büyümesi ve aile geçmişi, onun alışılmadık kişiliğine katkıda bulunmuştur (Sáez, 528). Ancak, Oscar artık üniversite öğrencisi olduğuna göre, Dominik kökeni nedeniyle ayrımcılığa maruz kalmamaktadır (Sáez, 528). Bu, göçmenler hakkındaki tutumların değişmeye başladığını göstermektedir. Gençlerin, Oscar'ın aksanlı konuştuğunu ve alışılmadık bir şekilde Amerikalı gibi hareket ettiğini fark ettikleri ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak, Amerikalı insanları tanımlayan özellikleri belirlemek kolay değildir. Oscar, özellikle ikinci nesil bireylerin, büyük kültür tarafından yalnızca meta olarak görüldüklerinde hissettikleri öfkeyi mükemmel bir şekilde özetler. Başlarına gelenler değiştirilemez ve gelecekte de pek çok önemli değişiklik olmayacak gibi görünüyor. İngilizce konuşmalarına, Amerikan okullarına gitmelerine ve

yaşıtlarıyla takılmalarına rağmen, göçmen çocuklar hâlâ "gerçek" Amerikalılar olarak görülmüyorlar. İkinci nesil bireyleri "kayıp" ya da "garip" olarak etiketlemeyi bırakmak, büyük bir iyilik yapacaktır. İlk Amerikalılar gibi, herkes aile kökenlerini merak ediyordu. Şaşırtıcı bir şekilde, insanlar hâlâ kategorize ediliyor çünkü kendisini hoşgörülü ve uyumlu olarak sunan bir toplumda temel bir tercih özgürlüğünü tanımıyorlar.

6. Kaynakça

Achebe, Chinua. "The novelist as teacher." *Hopes and Impediments: Selected Essays* 1987 (1965): 27-31.

Bell, Derek. *And we are not saved: The elusive quest for racial justice*. Basic Books, 2008.

Benet-Martínez, Verónica, et al. "Negotiating biculturalism: Cultural frame switching in biculturals with oppositional versus compatible cultural identities." *Journal of Cross-cultural psychology* 33.5 (2002): 492-516.

Bhugra, Dinesh, and Matthew A. Becker. "Migration, cultural bereavement and cultural identity." *World psychiatry* 4.1 (2005): 18

Chua, A., & Rubenfeld, J. "What drives success"? *New York Times*. 2014.
<https://www.nytimes.com/2014/01/26/opinion/sunday/whatdrives-success.html>

Bailey, Benjamin. "Dominican-American Ethnic/Racial Identities and United States Social Categories." *International Migration Review* 35.3 (2001): 677-708.

Dash, J. Michael. "Marvellous realism—The way out of Negritude." *Caribbean Studies* 13.4 (1974): 57-70.

Kofas, Jon. "Immigrants, xenophobia and racism in America." (2016).

Wei Tchen, J. K. "Rethinking who we are." *Voices from the battlefield: Achieving cultural equity* (1993): 3-10.

Islam, Md Zahidul. "Culture as the Reflection of a Society: A Sociolinguistics Phenomenon." *JOURNAL OF CREATIVE WRITING/ISSN 2410-6259* 4.01 (2020): 20-32.

Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. SAGE Publications.

Flores, Brian Joseph. *History and transnational identities in Junot Díaz's "Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı"*. Diss. University of Nevada, Las Vegas, 2010.

La Shure, C. (2005). "What is liminality" Umintermedia (2005)
<http://umintermediai501.blogspot.com/2008/12/what-is-liminality-charles-la-shure.html>

Rosenblum, Karen E., and Toni-Michelle C. Travis. *The Meaning of Difference: American Constructions of Race, Sex*. McGraw-Hill NOTE-TAKING, 1996.

Schwartz, Seth J., and Jennifer B. Unger. "Biculturalism and context: What is biculturalism, and when is it adaptive?: Commentary on Mistry and Wu." *Human development* 53.1 (2010): 26

Todorov, Tzvetan. "On human diversity: nationalism, racism, and exoticism in French thought." MA: *Harvard University Press* (1993).

Hackney, Sheldon. "The South as a Counterculture." *The American Scholar* (1973): 283-293.

Trujillo, Rafael. "Rafael Trujillo."

Zajonc, Robert B., et al. "Convergence in the physical appearance of spouses." *Motivation and emotion* 11.4 (1987): 335-346.

Salawu, Olajide. "Conversations with Chimamanda Ngozi Adichie by Daria Tunca." *Research in African Literatures* 51.4 (2020): 246-248.

Fredrickson, Barbara L., and Tomi-Ann Roberts. "Objectification theory: Toward understanding women's lived experiences and mental health risks." *Psychology of women quarterly* 21.2 (1997): 173-206.

Van den Berghe, Pierre L. *Race and racism: A comparative perspective*. New York: Wiley, 1967.

Berry, John W. "Acculturation: A conceptual overview." (2006).

Ward, Colleen. "Acculturation." (1996).

Gutiérrez, Kris D., and Barbara Rogoff. "Cultural ways of learning: Individual traits or repertoires of practice." *Educational researcher* 32.5 (2003): 19-25.

Thiong'o, Ngugi Wa. *Writing against neocolonialism*. Vita Books, 1986.

Baumeister, Roy F., Jeremy P. Shapiro, and Dianne M. Tice. "Two kinds of identity crisis." *Journal of personality* 53.3 (1985): 407-424.

Tudge, Jonathan RH, and Paul A. Winterhoff. "Vygotsky, Piaget, and Bandura: Perspectives on the relations between the social world and cognitive development." *Human development* 36.2 (1993): 61-81.

Rouchy, Jean Claude. "Cultural identity and groups of belonging." *Group* 26.3 (2002): 205-217.

Wexler, Lisa. "The importance of identity, history, and culture in the wellbeing of indigenous youth." *The Journal of the History of Childhood and Youth* 2.2 (2009): 267-276.

Friedkin, Noah E. "Social cohesion." *Annual review of sociology* (2004): 409-425.

Brothman, Brien. "The past that archives keep: memory, history, and the preservation of archival records." *Archivaria* (2001): 48-80.

Kälvemark, Sofia, et al. "Living with conflicts-ethical dilemmas and moral distress in the health care system." *Social science & medicine* 58.6 (2004): 1075-1084.

Smetana, Judith G. "Adolescents' and parents' conceptions of parental authority." *Child development* (1988): 321-335.

DiCenso, James. *The other Freud: Religion, culture and psychoanalysis*. Routledge, 2005.

Simmel, Georg. "Fashion." *American journal of sociology* 62.6 (1957): 541-558.

Sultana, Abeda. "Patriarchy and women s subordination: a theoretical analysis." *Arts Faculty Journal* (2010): 1-18.

Pierce, Chester. "Stress analogs of racism and sexism: Terrorism, torture, and disaster." *Mental health, racism, and sexism* 33 (1995): 277-293.

Said, Edward W. *Culture and imperialism*. Vintage, 2012.

Szmigin, Isabelle, and Louise Canning. "Sociological ambivalence and funeral consumption." *Sociology* 49.4 (2015): 748-763.

Scholes, R. (1982). *Semiotics and interpretation* (Vol. 465). Yale University Press.

Spivak, Gayatri Chakravorty. *A critique of postcolonial reason: Toward a history of the vanishing present*. Harvard university press, 1999.

Coulby, David. "Intercultural education: theory and practice." *Intercultural education* 17.3 (2006): 245-257.

Scott, Elizabeth S. "Social norms and the legal regulation of marriage." *Virginia law review* (2000): 1901-1970.

Spielmann, Yvonne, and J. David Bolter. "Special Section Introduction: Hybridity: Arts, Sciences and Cultural Effects." *Leonardo* 39.2 (2006): 106-107.

Chan, Joseph, Ho-Pong To, and Elaine Chan. "Reconsidering social cohesion: Developing a definition and analytical framework for empirical research." *Social indicators research* 75.2 (2006): 273-302.

Meuter, Renata FI, and Alan Allport. "Bilingual language switching in naming: Asymmetrical costs of language selection." *Journal of memory and language* 40.1 (1999): 25-40.

Levins, Richard. "Coexistence in a variable environment." *The American Naturalist* 114.6 (1979): 765-783.

Sáez, Elena Machado. "Dictating Desire, Dictating Diaspora: Junot Díaz's" Oscar Wao'nun Tuhaf Kısa Yaşamı" as Foundational Romance." *Contemporary Literature* 52.3 (2011): 522-555.

Teklu, Shewafera Wondimagegnu, and Birhanu Baye Terefe. "Mathematical modeling investigation of violence and racism coexistence as a contagious disease dynamics in a community." *Computational and mathematical methods in medicine* 2022 (2022).

Carpenter, John A., and Judith V. Torney. "Beyond the Melting Pot to Cultural Pluralism." (1973).

Bulawayo, NoViolet. *We need new names: A novel*. Hachette UK, 2013.

Logan, T. K., and Robert Walker. "Partner stalking: Psychological dominance or "business as usual"?" *Trauma, Violence, & Abuse* 10.3 (2009): 247-270.

Turner, Victor. "The ritual process: structure and anti-structure Chicago." *IL: PAJ* (1969).

Sepulveda, Fremio. "Coding the Immigrant Experience: Race, Gender and the Figure of the Dictator in Junot Diaz's" Oscar Wao"." *Journal of Caribbean Literatures* 7.2 (2013): 15-33.

Parekh, B. (2000). *Rethinking Multiculturalism: Cultural Diversity and Political Theory*. Macmillan.

